

การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
ไปสู่การปฏิบัติ

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณสุข
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2561

การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
ไปสู่การปฏิบัติ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
ไปสู่การปฏิบัติ

จักรภาพ อุดมคุณ

การค้นคว้าอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณสุข

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร.วันชาติ นภาศรี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เม่งอำพัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ไปสู่การปฏิบัติ
ชื่อผู้เขียน	นายจักรภพ อุดมคุณ
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหาร สาธารณะ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.วันชาติ นภาศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ 2) เพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนนำมาสู่การออกแบบเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร รวมทั้งหมด 6 คน และตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ รวมทั้งหมด 25 คน ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นการให้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ซึ่งเป็นระบบที่จัดบริการสุขภาพในระดับที่เป็นด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชิดชุมชน โดยการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ยึดหลักการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (1A4C) คือ การเข้าถึงบริการ การรักษาอย่างต่อเนื่อง การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย การเชื่อมโยงประสานงาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ พบว่าจะต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและมีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี มีการทำงานเชิงรุกโดยให้ความสำคัญกับประชาชนและชุมชน เน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนและประชาชนเองสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึง

Title	THE POLICY IMPLEMENTATION ON COMMUNITY HEALTH CARE CENTER OF NONG HAN SUB-DISTRICT
Author	Mr.Jakrapop Udomkun
Degree	Master of Public Administration in Public Policy and Public Management
Advisor Committee Chairperson	Dr. Wunchart Napasri

ABSTRACT

The objectives of this qualitative study were to : 1) investigate outcomes of The policy implementation on community health care center of Nong han sub-district and 2) propose a guideline for the application of the policy implementation on community health care center of Nong han sub-district, Research tools in this study included review of related literature and documentary review as a basis for the construction of a structured interview schedule. Informants in this study were 6 staff of Nong han Health care Center and personnel of the center as well as 25 representatives of people using services of the center. Findings showed that the policy implementation was a system provided to local people at the primary care (1A4C) - Accessibility, Continuity, Comprehensiveness, Coordination, Community Participation. Regarding a guideline for the application of the policy implementation on community health care, it was found that personnel of the center must be developed to have increased efficiency, knowledge, responsibility and pro-active practice as well as participation in health networks.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ สามารถสำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วันชาติ นภาศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์ และอาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มาโดยตลอด ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณสุขที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ขอขอบพระคุณหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารและเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จในครั้งนี้

จักรภพ อุดมคุณ
เมษายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
ขอบเขตการวิจัย	10
ขอบเขตด้านเนื้อหา	10
ขอบเขตด้านพื้นที่.....	10
ขอบเขตด้านประชากร	10
ระยะเวลา.....	10
นิยามศัพท์.....	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.....	12
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	23
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดี.....	27
4. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ	29
5. นโยบายด้านสาธารณสุขและยุทธศาสตร์โรงพยาบาลสันทราย	35
6. ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร	39

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
8. ข้อสรุปเชิงทฤษฎี	44
9. กรอบแนวคิด.....	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา	47
วิธีการรวบรวมข้อมูล	47
การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	48
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	50
ตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	50
ตอนที่ 2 ผลการวิจัย.....	53
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก	99
ภาคผนวก ข	110
ประวัติผู้วิจัย.....	112

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมที่ต้องมีการแข่งขันสูงขึ้น ทำให้ผู้คนละเลยสิ่งที่จะใส่ใจในวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการกินการอยู่ มนุษย์ได้คิดค้นเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นมามากมายเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก ความสุขสบาย ความมั่นคง มั่งคั่งให้แก่ตนเอง จนเริ่มออกห่างจากธรรมชาติมากขึ้นไปทุกที พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ โดยหวังว่าจะให้ตนเองสามารถควบคุมและอยู่เหนือธรรมชาติ โดยการพัฒนาด้านวัตถุอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การกินการอยู่อาศัยเปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวต่างคนต่างไป พัฒนาไปสู่ระบบบริโภคนิยม ที่ยึดติดในรูป รส กลิ่น เสียง อย่างถอนตัวไม่ขึ้น จึงนำพาให้มนุษย์สมัยใหม่ต้องเผชิญหน้ากับความเสื่อมถอยของสุขภาพทางกายใจ อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีพุทธศาสนาเป็นศาสนา ประจำชาติ หากเราสังเกตวิถีชีวิตของคนไทยเรา โดยเฉพาะการกินอยู่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก อุตสาหกรรมอาหารที่มีการแปรรูปมากมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของคนสมัยใหม่ที่ต้องการความสะดวกรวดเร็ว จากวิถีชีวิตที่เคยกินอยู่อย่างเรียบง่าย พอเพียง หาได้ในท้องถิ่น กลายเป็นการบริโภคนิยม เน้นความสะดวกสบาย สะดวกซื้อ จนลืมให้ความสำคัญว่าอาหารสร้างชีวิต จึงส่งผลให้คนไทยเริ่มที่จะมีปัญหาสุขภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

จากกระแสสังคมในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เรื่องการดูแลบำรุงรักษาเอาใจใส่สุขภาพลดลง และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพนี้มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อคนในสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมเมืองที่กระแสนิยมได้ทำงานควบคู่กับกระแสบริโภคนิยม ซึ่งได้แทรกซึมลึกกลงไปในชีวิตประจำวัน จนกระแสนิยมนั้นได้กลับกลายมาเป็นลักษณะอุปนิสัย อุดมการณ์ และวิถีชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็น การอยู่ การกิน การนอน การออกกำลังกาย การรักษาร่างกายของคนในสังคม ผนวกกับวิถีชีวิตในยุคปัจจุบันที่ต้องมีการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะสังคมไทยที่คนในสังคมจะต้องดำรงอยู่ท่ามกลางวิถีชีวิตแบบอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการทำงานแบบแสวงหากำไร ความเจริญก้าวหน้า การเป็นผู้นำ ความโดดเด่น การแสวงหาการเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งส่งผลต่อสถานะทางสุขภาพของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อรังและโรคอื่นต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น อันมีเหตุปัจจัยมาจากพฤติกรรมด้านสุขภาพที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการไม่ได้ออกกำลังกาย ความเครียด การบริโภคอาหารไม่เป็นเวลา อาหารที่ไม่เป็นประโยชน์หรือปนเปื้อนด้วยสารพิษรวมถึงการพักผ่อนไม่เพียงพอและการพักผ่อนในสิ่งแวดล้อมที่เป็นมลพิษ

สถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศไทย คนไทยเสียชีวิตราว 4 แสนกว่าคนในแต่ละปี แต่ในการเสียชีวิตนี้ กำลังจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต อีกราว 10-20 ปีข้างหน้า อาจจะมีคนไทยเสียชีวิตปีละกว่า 6 แสนคน (หรือที่อัตราการเสียชีวิตประมาณ 10 คน ต่อประชากร 1,000 คน) ซึ่งจะเป็นจำนวนพอ ๆ กับการเกิด ทำให้ประชากรไทยไม่เพิ่มขึ้น หรืออาจถึงขั้นลดจำนวนลงอายุเฉลี่ยของประชากรไทยที่สูงขึ้นมากในช่วงเวลา 3-4 ทศวรรษที่ผ่านมา เป็นผลอย่างมากจากการลดลงของการเสียชีวิตในวัยทารกและเด็ก เมื่อ 40 ปีก่อนเด็กเกิดมา 1,000 คน จะเสียชีวิตไปเสียตั้งแต่อายุยังไม่ครบขวบ ถึง 80 คน อัตราการเสียชีวิตทารกได้ลดลงเหลือเพียง 13 รายต่อการเกิด มีชีพ 1,000 ราย ในปัจจุบันการอนามัยแม่และเด็ก สุขาภิบาล การสร้างภูมิคุ้มกันโรค เช่น การปลูกฝี ฉีดวัคซีน ช่วยทำทารกและเด็กมีอัตราการรอดชีวิตสูงขึ้นอย่างมาก อัตราการเสียชีวิตในวัยอื่น ๆ ของประชากรไทยก็ลดลงอย่างมากเช่นกัน การพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ทั้งด้านการแพทย์ สาธารณสุข สุขาภิบาลเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทำอัตราการเสียชีวิตของประชากรไทยลดต่ำลงอย่างมากในทุกกลุ่มอายุ ซึ่งสาเหตุของการเสียชีวิตของประชากรไทยได้เปลี่ยนไปจากเดิมมาก ในอดีต คนไทยเสียชีวิตมากเพราะโรคติดเชื้อที่แพร่ระบาดไปได้ทั้งทางน้ำ อากาศ หรือโดยพาหะนำโรคชนิดต่าง ๆ ปัจจุบันนี้ การเสียชีวิตของประชากรไทยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมการกินอยู่และการใช้ชีวิตของตนเอง สาเหตุการตายที่สำคัญในปัจจุบันได้แก่ โรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจและหลอดเลือด มะเร็ง เอ็ดส์ โรคหัวใจ ความดันเลือด รวมทั้งอุบัติเหตุบนถนนโรคสมัยใหม่หลายอย่างสามารถป้องกันหรือหลีกเลี่ยงได้ด้วยการเปลี่ยนพฤติกรรมส่วนบุคคล เช่น พฤติกรรมการกินอาหาร การออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การขับชี่ยานพาหนะ เมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือ มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินร้อยละ 10 และนับจากวัยประชากรไทยจะยังมีอายุสูงขึ้น เราก็พอมองเห็นภาพแนวโน้มของภาวะความเจ็บป่วยของประชากรที่น่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ผู้สูงอายุย่อมมีโอกาสเจ็บป่วยมากกว่าคนอายุน้อย ยิ่งอายุมากก็ยิ่งมีความเสี่ยงที่จะเจ็บป่วยก็มากขึ้นตามโรคของผู้สูงอายุมักจะเป็นโรคเรื้อรังที่ต้องการ การดูแลระยะยาว เช่น โรคเบาหวาน โรคความจำเสื่อม โรคอัมพฤกษ์อัมพาต โรคเกี่ยวกับกระดูกและฟัน โรคเหล่านี้ต้องการการรักษาต่อเนื่อง โรคของผู้สูงอายุเหล่านี้จะเพิ่มภาระในการดูแลรักษาให้กับสังคมไทยในอนาคต (การเจ็บป่วยและการตาย, 2555)

การกระจายอำนาจด้านสุขภาพตาม “รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543” โดยหลักการในการกระจายอำนาจด้านสุขภาพเป็นการมุ่งประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีศักยภาพระยะยาวในการตัดสินใจ และดำเนินการแก้ปัญหาสุขภาพให้เกิดผลดียิ่งขึ้นกว่าก่อนการกระจายอำนาจ และเพื่อให้เกิดระบบบริการสุขภาพที่เสมอภาค มีประสิทธิภาพและคุณภาพดี มุ่งระบบที่ยืดหยุ่นมีพลวัต โดยให้มีความยืดหยุ่นตามศักยภาพ ความเป็นไปได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้

จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น เพื่อนำไปสู่กระบวนการกระจายอำนาจอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน ในการพัฒนาสุขภาพ และมุ่งระบบที่มีส่วนร่วม โดยการสร้างกลไกและกระบวนการที่มีส่วนร่วมอย่าง เข้มแข็ง ทั้งจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนในท้องถิ่น โดยตัดสินใจ ร่วมกันด้วยกระบวนการปรึกษาหารือบนพื้นฐานของความปรารถนาดี ความรัก ความเมตตาและขันติ หลีกเลี่ยงอัตตาและความยึดมั่นในความคิดของตนเอง ทั้งนี้ เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจเป็นไปอย่าง ราบรื่นและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะทางระบบบริการสุขภาพ

รัฐธรรมนูญปี 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 9 สิทธิในการได้รับ บริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ มาตรา 51 ระบุว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการ ทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้ มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถาน บริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่ง ต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่อ อันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทันต่อเหตุการณ์ (รัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2550, 2557)

ขณะที่รัฐธรรมนูญปี 2560 เขียนไว้ในมาตรา 47 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุข ของรัฐ บุคคลยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมาย บัญญัติ และบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่ เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ย้ายการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ไปอยู่ในมาตรา 55 ระบุว่า มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการบริการสาธารณสุขที่มี ประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและ การป้องกันโรค โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริการสาธารณสุขตามวาระหนึ่ง ต้องครอบคลุมส่งเสริมสุขภาพการควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและ มาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเนื้อหาในมาตรา 55 ข้างต้น จึงหมายความว่ารัฐมีหน้าที่จัดบริการ ทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและทั่วถึง รวมทั้งเสริมสร้างประชาชนให้มีความรู้พื้นฐานใน การดูแลสุขภาพ และการป้องกันโรค และสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางด้านการแพทย์แผนไทย (รัฐธรรมนูญ, 2560)

นโยบายด้านสาธารณสุขของรัฐบาลพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เน้นในเรื่องของระบบ ประกันสุขภาพครอบคลุมประชาชนเท่าเทียม สร้างกลไกจัดการสุขภาพระดับเขต เตรียมพร้อมเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุ พัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคระบาด ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเองได้ให้ความสำคัญต่อ การพัฒนางานสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน โดยปัจจุบันมีนโยบายพัฒนาและ ส่งเสริมสุขภาพประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการกีฬาเพื่อสุขภาพให้ประชาชนทุกคนหัน

มาออกกำลังกายรู้จักดูแลป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพของตนเองมากขึ้นโดยให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนเอง การให้ทุกภาคส่วนมีความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการเพื่อสุขภาพของประชาชน วางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากรในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบ และบูรณาการข้อมูลระหว่างทุกระบบหลักประกันสุขภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ โดยเน้นการป้องกันโรคมกกว่ารอให้เจ็บป่วยแล้วจึงมารักษา สร้างกลไกการจัดการสุขภาพในระดับเขตแทนการกระจุกตัวอยู่ที่ส่วนกลาง ปรับระบบการจ้างงาน การกระจายบุคลากรและทรัพยากรสาธารณสุขให้เหมาะสมกับท้องถิ่น นอกจากกระทรวงสาธารณสุขที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพของประชาชน ยังมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 โดยสนับสนุนและผลักดันร่วมกับทุกภาคส่วน ให้มีการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีครบทั้ง 4 ด้านได้แก่ ทางกาย ทางจิตใจ ทางปัญญาและทางสังคม

กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านสาธารณสุขระยะ 20 ปี ตามนโยบายรัฐบาลที่จะนำประเทศไทยก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 รองรับอนาคตที่มีความเป็นสังคมเมือง สังคมผู้สูงอายุซึ่งในปี 2573 ไทยจะมีผู้สูงอายุถึง 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด การเชื่อมต่อการค้าและการลงทุน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงระบบสุขภาพ ตั้งเป้าหมายให้ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน

นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญด้านเครือข่ายสุขภาพอำเภอ (District Health System: DHS) เพื่อเป็นการผลักดันนโยบายสำคัญของรัฐบาลให้ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยผ่านกลไกเครือข่ายสุขภาพอำเภอ รวมทั้งเร่งดำเนินการเพิ่มศักยภาพในชุมชนพัฒนาอาสาสมัครสุขภาพครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวได้รับการดูแล ป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพได้ ทั้งนี้กำหนดแผนเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คือการปฏิรูประบบสุขภาพ ระยะที่ 2 เป็นการสร้างความเข้มแข็ง ระยะที่ 3 ดำเนินการให้เกิดความยั่งยืน และระยะที่ 4 เมื่อสิ้นแผนในปี 2579 ประเทศไทยจะเป็นผู้นำด้านการแพทย์และสาธารณสุข 1 ใน 3 ของเอเชีย โดยการพัฒนาความเป็นเลิศใน 4 ด้านคือ

1. การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (P&P Excellence) คือ บูรณาการกระทรวงต่าง ๆ ดูแลผู้สูงอายุและเด็ก ลดการบาดเจ็บจากการจราจร ลดกลุ่มเสี่ยงโรคเรื้อรัง มะเร็ง โครงการ 3 ล้าน 3 ปี เลิกบุหรี่ทั่วไทย เทิดไท้องค์ราชัน

2. ระบบบริการ (Service Excellence) คือ จัดแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว 6,500 คน ภายใน 10 ปี ดูแลคนไทย 65 ล้านคน และภายในปี 2560 คนไทย 1 ล้านครอบครัวจะมีแพทย์เวชศาสตร์ดูแล จัดระบบผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ตำบล (Long Term Care) ทั่วประเทศ จัดระบบ

การแพทย์ฉุกเฉิน มีแพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉิน 1,000 คนในโรงพยาบาลใหญ่ทั่วประเทศ และจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (EMCO) และศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ

3. การพัฒนาคน (People Excellence) คือ การแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล วางแผนอัตรากำลังคน ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาคเพื่อพัฒนาบุคลากร ปรับระบบค่าตอบแทนบุคลากรสาธารณสุข

4. ระบบบริหารจัดการ (Governance Excellence) ได้แก่ คือ อภิบาลระบบสาธารณสุข สร้างต้นแบบองค์กรคุณธรรม สร้างความมั่นคงด้านยาและเวชภัณฑ์ โดยเน้นการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และพัฒนาสมุนไพร จัดระบบการเงินการคลังสาธารณสุข เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ด้านสิทธิประโยชน์ และการบริหารจัดการระหว่าง 3 กองทุน และจัดระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานและการจัดการสารสนเทศระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ (แผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านสาธารณสุข, 2559)

การถ่ายโอนสถานีนอามัยให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีที่มาคือ

1) จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 18 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยถือว่าการจัดการด้านสุขภาพ เป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณะด้วยและมีการกำหนดให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนตามมาตรา 30 และแผนปฏิบัติการตามมาตรา 32 ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการฯ เริ่มปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและนำเสนอรัฐสภาทราบ พร้อมทั้งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 118 ตอนพิเศษ 4 ง วันที่ 18 มกราคม 2544

2) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้ภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการสาธารณสุข ได้แก่ การสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ เป็นภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ 3 ของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ด้านกรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลาย ย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ทั้งนี้รัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย รวมทั้งกำหนดวิสัยทัศน์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งของไทย ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 20,107 ตารางกิโลเมตร ซึ่งใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศ และมีประชากร 1,678,284 คน มากเป็นอันดับ 5 ของประเทศ ในจำนวนนี้เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและชานเมือง 960,906 คน เนื่องจากมีประชาชนอยู่อาศัยมากทำให้มีปัญหามลพิษมากเช่นกัน ปัญหามลพิษของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ปัญหาเรื่องหมอกควัน ทำให้ประชาชนมีปัญหามลพิษเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจและปัญหามลพิษอื่น ๆ สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ได้มีการประกาศเตือนและมีการจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้ทางด้านสุขภาพในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนรู้จักดูแลและป้องกันตัวเอง

เทศบาลเมืองแม่โจ้ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลแม่โจ้เป็นเทศบาลตำบลแม่โจ้ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 และมีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองแม่โจ้ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2551 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ปัจจุบันสำนักงานเทศบาลตั้งอยู่ที่ 15 หมู่ที่ 12 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลเมืองแม่โจ้มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างให้คนภายในชุมชนมีคุณภาพ ซึ่งเทศบาลเมืองแม่โจ้เป็นพื้นที่หนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีประชากรอยู่อาศัยมาก ด้วยความหลากหลายของประชากรในพื้นที่ ทำให้มีปัญหามลพิษที่แตกต่างกันไป อาทิเช่น โรคความดัน โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง เป็นต้น เทศบาลเมืองแม่โจ้จึงได้มีนโยบายพัฒนาส่งเสริมด้านสุขภาพและอนามัย ทั้งยังมีศูนย์สุขภาพชุมชนที่อยู่ภายใต้การกำกับของโรงพยาบาลสันทราย ซึ่งโรงพยาบาลได้มียุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่หันมาให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพมากขึ้น

ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่สังกัดโรงพยาบาลสันทราย มีหน้าที่ดูแล และส่งเสริมสุขภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นการให้บริการปฐมภูมิ (Primary Care) เป็นระบบที่จัดบริการสุขภาพในระดับที่เป็นด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชิดชุมชน เป็นสถานบริการที่อยู่ใกล้บ้าน ใกล้ใจมากที่สุด ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถเข้ามาใช้บริการได้สะดวกและรวดเร็ว โดยดูแล

สุขภาพประชาชนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนอย่างใกล้ชิด มีการดูแลตั้งแต่ก่อนป่วย ไปจนถึง การดูแลเบื้องต้น เมื่อเจ็บป่วยและหลังเจ็บป่วย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ เพื่อให้ เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลสุขภาพของ ประชาชนอย่างต่อเนื่องร่วมกับประชาชน โดยประยุกต์ความรู้ทั้งทางด้านการแพทย์ จิตวิทยาและ สังคมศาสตร์ในลักษณะผสมผสานการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาโรค และการฟื้นฟู สภาพได้อย่างต่อเนื่องด้วยแนวคิดแบบองค์รวม โดยมีระบบการส่งต่อและเชื่อมโยงกับโรงพยาบาลได้ อย่างเหมาะสม รวมทั้งประสานกับองค์กรชุมชนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาความรู้ของประชาชนในการดูแล ส่งเสริมสุขภาพของตน และสามารถดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วยได้อย่างสมดุลง โรงพยาบาลสันทรายตั้งอยู่ ห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประมาณ 12 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ แบ่งออกเป็น 13 หมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 4,915 หลังคาเรือน มีจำนวนประชากรประมาณ 17,196 คน ประชากร แฝง (ประชากรจากพื้นที่อื่น) 245 คน ต่างด้าว 1,100 คน โดยเป็นประชากรที่มีสิทธิรักษา จำนวน 18,228 คน นอกนั้นเป็นสิทธิข้าราชการ ประกันสังคมและอื่น ๆ ลักษณะของชุมชนเป็นแบบกึ่งเมือง กึ่งชนบท ระบบความสัมพันธ์ยังคงมีระบบเครือญาติผูกโยงกันอยู่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และรับจ้าง พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ เผือก มันฝรั่ง มันเทศ สภาพเศรษฐกิจอยู่ในระดับ ค่อนข้างดีประชาชนมีงานทำตลอดปี เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัย แม่โจ้ เป็นที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ คือ โรงเรียนสันทรายวิทยาคม โรงเรียนปริยัติธรรมวัด วิเวกวาราม ศูนย์พัฒนาศึกษาศรีเกษมศรีแก่นนำชาวพุทธ (ภายในวัดวิเวกวาราม) ทั้งยังมีส่วนราชการ อื่น ๆ อีกหลายแห่ง เช่นสถานีทดลองยาสูบ ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ สถานีประมงน้ำจืดเชียงใหม่ ตำบลหนองหารอยู่เขตการปกครอง ของ 2 เขต ได้แก่ เขตการปกครองของเทศบาลเมืองแม่โจ้ และเขตการปกครองของเทศบาลตำบลหนองหาร โดยเขตการปกครองของเทศบาลเมืองแม่โจ้ มีจำนวนหมู่บ้านในเขตการปกครอง จำนวน 9 หมู่บ้าน (19 ชุมชน) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ความเจริญทาง ด้านโครงสร้างอย่างรวดเร็ว และเขตการปกครองของเทศบาลตำบลหนองหาร จำนวน 5 หมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลความเจริญทางด้านโครงสร้างเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป และมีหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น หมู่บ้านอรสิริน 2 โครงการ หมู่บ้านเอื้ออาทรซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 500 หลังคาเรือน มีประชาชนจากพื้นที่ที่หลากหลายนมาอยู่ร่วมกันเพื่อป้องกันผลกระทบที่จะตามมาได้ การวางแผนร่วมกับทุกภาคส่วนประกอบกับประชาชนเอื้ออาทรเองอยากเห็นชุมชนเข้มแข็ง จึงมี แกนนำเข้ามาร่วมกิจกรรมในพื้นที่ทั้งในงานสาธารณสุขและกิจกรรมของเทศบาลเพื่อร่วมกันวาง ระบบในการอยู่ร่วมกัน ผลพวงของความเจริญที่เป็นไปแบบก้าวกระโดดทำให้การพัฒนาระบบ การเมืองท้องถิ่นมีการแข่งขันสูง การพัฒนาด้านโครงสร้าง เช่น ถนน อาคารพาณิชย์ต่าง ๆ บ้าน จัดสรร ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ทำให้เอื้อต่อความสะดวกในการทำธุรกิจ การคมนาคม และการใช้ ชีวิตประจำวันอื่น ๆ ฝืนดินที่ใช้ในการเพาะปลูกมีน้อยลง ชาวบ้านแบ่งขายที่ดินให้กับนายทุนเพื่อ

สร้างบ้านจัดสรรหอพัก บางรายก็ดำเนินกิจการเอง สังคมการอยู่ร่วมกันในแบบวิถีเดิม ๆ ถดถอยลง ภายใต้อำนาจความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ก็เอื้อต่อการเกิดความเสียหายทางด้านสุขภาพ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ความสามัคคีของชุมชนลดน้อยลง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะต้องวางแผน โดยบูรณาการงานสุขภาพให้เข้าถึงครอบคลุมทุกชุมชน เพื่อทำให้เกิดผลพวงของการแข่งขันทางด้านสุขภาพขึ้น ในระดับชุมชน และพัฒนางานสาธารณสุข รวมไปถึงมีมาตรการทางสังคมที่สามารถทำให้ประชาชนหันมามองเรื่องของสุขภาพชุมชน (เสกสรร เชื้อปุย, 2557)

จากการขยายตัวของเมืองและจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ขอบเขตการดูแลประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ไม่ทั่วถึง จากสถิติในการเก็บข้อมูลสุขภาพย้อนหลังพบว่าอัตราการเสียชีวิตผู้ป่วยโรคเรื้อรังในพื้นที่ จำแนกตามโรค อันดับ 1 คือ โรคความดันโลหิตสูง อันดับ 2 คือ เบาหวาน อันดับ 3 คือ โรคไตเรื้อรังระยะที่หนึ่ง อันดับ 4 คือ โรคไตเรื้อรังระยะที่สอง และสุดท้าย อันดับ 5 คือ โรคไตเรื้อรังระยะที่สาม (รายงานจำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ,2558) ซึ่งอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อรังในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้เพิ่มสูงขึ้นมากเช่นกัน โดยโรคส่วนใหญ่ที่พบ คือ โรคความดัน โรคเบาหวาน ซึ่งปัญหาด้านสุขภาพ เกิดจากรับประทานอาหารที่มีไขมันสูง ละเลยการไม่ออกกำลังกาย การได้รับสารพิษ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศ หรือทางน้ำ รวมถึงความเครียด ที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดโรคต่าง ๆ และสาเหตุสำคัญอีกประการ คือ ประชาชนยังขาดการดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนเองและครอบครัว รวมถึงประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพภายในชุมชน ถ้าหากประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมกันจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและเป็นพลังในการผลักดันในเรื่องการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน ถ้าประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงก็จะทำให้สิ่งต่าง ๆ ดีขึ้นตามไปด้วยและจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนต่อไป

จากปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็น การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ทำให้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะต้องรับภาระดูแลเพิ่มขึ้น ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้มีความร่วมมือระหว่างเทศบาลเมืองแม่โจ้ และโรงพยาบาลสันทราย โดยทั้ง 2 หน่วยงานได้มีนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง แต่ด้วยความเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากชุมชนเกษตรกรรมสู่ชุมชนเมือง การศึกษา การเข้ามาทำงาน การย้ายเข้ามาอยู่อาศัยใหม่ และการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยของคนในพื้นที่เอง ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมีการจัดทำข้อมูลของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จากปัญหาการย้ายที่อยู่อาศัยจึงทำให้เกิดปัญหาด้านข้อมูลสุขภาพ รวมไปถึงความแตกต่างของแต่ละหมู่บ้าน แต่ละชุมชนทำให้ประชาชนยังไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพอย่างถูกต้องและทั่วถึง

จากการแข่งขันทางสังคมที่นับวันยิ่งเพิ่มสูงขึ้นทำให้ประชาชนมุ่งแต่จะสร้างผลประโยชน์ให้กับตัวเอง ทำให้เกิดโรคเครียดและเป็นสาเหตุให้ละเลยเอาใจใส่สุขภาพของตนเอง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อศึกษาการนำนโยบายด้านสุขภาพไปสู่การปฏิบัติ เพื่อลดปัญหาด้านสุขภาพของคนในชุมชนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติเป็นอย่างไร
2. แนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัย เรื่องการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

1. เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ
2. เพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้เมื่อบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและองค์กร ดังนี้

1. สามารถนำข้อมูลด้านสุขภาพของประชาชนในชุมชน มาเตรียมความพร้อมหากเกิดสถานการณ์ด้านสุขภาพ
2. สามารถนำแนวทางการดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิไปปรับใช้กับศูนย์สุขภาพชุมชนอื่น ๆ

3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ เพื่อไปประกอบการค้นคว้าวิจัยต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ สามารถแบ่งขอบเขตการวิจัย ได้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดี
4. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่เขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ ได้แก่ 1. หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร 2. เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร 3. ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้

ระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2559 – 5 มีนาคม 2561

นิยามศัพท์

นโยบายสุขภาพชุมชน หมายถึง การให้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (Primary Care) ของศูนย์สุขภาพชุมชน เป็นระบบที่จัดบริการสุขภาพในระดับที่เป็นด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชิดชุมชน ซึ่งเป็นการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาโรค และการฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนในชุมชน

การส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง การเพิ่มสมรรถนะให้ประชาชนมีความสามารถในการควบคุมและเสริมสร้างสุขภาพของตนเองให้ดีขึ้น

ศูนย์สุขภาพชุมชน หมายถึง ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นศูนย์สุขภาพที่อยู่ภายใต้การกำกับการบริหารของโรงพยาบาลสันทราย ทำหน้าที่ส่งเสริมป้องกันโรคและให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ 13 ชุมชนของเทศบาลเมืองแม่โจ้

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดการและประสานกิจกรรมเพื่อทำการเปลี่ยนแปลง แสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ไปสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดี
4. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ
5. นโยบายด้านสาธารณสุขและยุทธศาสตร์โรงพยาบาลสันทราย
6. ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. ข้อเสนอเชิงทฤษฎี
9. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

นโยบายสาธารณะ (Public Policy)

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “นโยบายสาธารณะ” (Public Policy) ในหลายมิติ ตามวัตถุประสงค์และแนวทางการศึกษาของแต่ละคน ซึ่งสามารถจำแนกความหมายต่าง ๆ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (กุลธนะ ธนาพงศธร, 2520)

1. ในมิติที่เป็นกิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาล

1.1 David Easton (1953) ให้คำนิยามของคำว่านโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การแจกแจงคุณค่าต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมายให้แก่สังคมโดยรวม บุคคลและองค์การที่สามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ รัฐบาล และหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น การกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่ว่าด้านใด ย่อมก่อให้เกิดผลในการแจกแจงคุณค่าต่าง ๆ ของสังคมนั้น

1.2 James Anderson (1970) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการกระทำของรัฐที่มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นโยบายอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

การออกกฎหมาย การนำกฎหมายไปปฏิบัติ และการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้นโยบายต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่รัฐบาลกระทำจริง ไม่ใช่สิ่งที่ตั้งใจกระทำหรือกำลังจะกระทำ

1.3 Ira Sharkansky (1970) ให้ความหมายว่า นโยบายของรัฐ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลกระทำ กิจกรรมดังกล่าวครอบคลุม 3 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

(1) กิจกรรมเกี่ยวกับบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา สวัสดิการ การคมนาคมและขนส่ง เป็นต้น

(2) กิจกรรมนั้นต้องมีกฎหมายข้อบังคับสำหรับบุคคล และหน่วยงานในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วินัยของทหารและตำรวจ ข้อบังคับของพนักงานควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

(3) กิจกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับการควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบายหรือการกระทำทางการเมืองอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงวิธีการ เสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภาการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ การสถาปนาหรือตัดสัมพันธ์ภาพทางการทูตกับประเทศหนึ่ง ๆ เป็นต้น

2. ในมิติที่เป็นแนวทางเลือกสำหรับการตัดสินใจของรัฐบาล

2.1 William Greenwood (1965) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะไว้ว่า หมายถึง การตัดสินใจขั้นต้นที่จะกำหนดแนวทางกว้าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางของการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2 Lynton Caldwell (1970) ได้ให้ความหมายของนโยบายของรัฐว่าการตัดสินใจอย่างสัมฤทธิ์ผลที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สังคมอนุญาตหรือห้ามมิให้กระทำการ การตัดสินใจดังกล่าวอาจออกมาในรูปคำแถลงการณ์ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือคำพิพากษา เป็นต้น

2.3 Heinz Eulau และ Kenneth Prewitt (1973) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นการตัดสินใจที่ไม่ใช่การตัดสินใจชั่วขณะ แต่เป็นการตัดสินใจที่แน่นอน การตัดสินใจนี้มีลักษณะของการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลงและกระทำซ้ำ ๆ เป็นเรื่องที่เกิดการในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น ในระบอบประชาธิปไตย การตัดสินใจกระทำโดยผู้ซึ่งกำหนดนโยบายและผู้ซึ่งปฏิบัติตามนโยบาย แม้ว่าผู้ซึ่งกำหนดนโยบายจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง การตัดสินใจของบุคคลดังกล่าวมักเป็นผลมาจากปฏิกิริยาของบุคคลและกลุ่มบุคคล การตัดสินใจเป็นผลผลิตของความเข้าใจและความคิด การปฏิสัมพันธ์และการผลักดัน ด้วยเหตุนี้ นโยบายสาธารณะที่สำคัญจึงประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก

3. ในมิติที่เป็นแนวทางในการกระทำของรัฐบาล

3.1 Charles Jacop (1966) ได้ให้คำนิยามว่า นโยบายสาธารณะหมายถึง หลักการ แผนงาน หรือแนวทางการกระทำต่าง ๆ

3.2 Harole Lasswell และ Abraham Kaplan (1970) กล่าวว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง แผนหรือโครงการที่ได้กำหนดขึ้นอันประกอบด้วย เป้าหมายปลายทาง คุณค่าและการปฏิบัติต่าง ๆ

3.3 ทินพันท์ นาคะตะ (1973) ได้อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง โครงการที่รัฐบาลบัญญัติขึ้นเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในการจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ ให้แก่สังคม

กล่าวโดยสรุป ความหมายของนโยบายสาธารณะ สามารถพิจารณาได้เป็น 2 แนวทาง ดังนี้ ในความหมายที่แคบ นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรม/การกระทำของรัฐบาล และมติการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล ส่วนในความหมายที่กว้าง นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางในการกระทำของรัฐบาล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทางกว้าง ๆ ที่รัฐบาลได้ทำการตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรม/การกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารงานหรือกระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชน/ผู้ใช้บริการในแต่ละเรื่อง (มยุรี อนุมานราชชน, 2549)

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

เนื่องจากนโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งที่เป็นกิจกรรม/การกระทำของรัฐบาล หรือแนวทางการเลือกตัดสินใจ/ แนวทางการกระทำของรัฐบาล เพื่อบรรลุเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ที่กำหนด กล่าวอีกนัยหนึ่ง นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการบริหาร หรือแนวทางการวางแผนและกำหนดโครงการเพื่อผลลัพธ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นก่อนที่จะกำหนดนโยบาย กำหนดทางเลือกตัดสินใจ กำหนดแผนงาน/ โครงการ จำเป็นต้องทราบเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของกิจกรรม/ ทางเลือกตัดสินใจ/ แผนงานนั้นๆ เมื่อมีการกำหนดนโยบายหนึ่ง ๆ ขึ้นมา นโยบายจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและประโยชน์ต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (มยุรี อนุมานราชชน, 2549)

1. ฝ่ายรัฐบาล ถ้านโยบายที่รัฐบาลกำหนดขึ้นสอดคล้องตามความต้องการของประชาชนจะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับชอบ นโยบายสาธารณะด้านต่าง ๆ ที่รัฐบาลกำหนดเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้แก่หน่วยงานในภาครัฐ เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคตอีกด้วย

2. ฝ่ายข้าราชการ นโยบายสาธารณะ เป็นกลไก/เครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในภาครัฐ เมื่อรัฐบาลกำหนดนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ข้าราชการ/ ผู้ปฏิบัติงานจะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ โดยกำหนดแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับนโยบายที่รัฐกำหนด นโยบายของรัฐบาลอาจจะกำหนดไว้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎระเบียบ กฎกระทรวงและมติของคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

3. ฝ่ายประชาชน นโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งในเวลาต่อมาอาจกลายเป็นนโยบายของพรรครัฐบาล เมื่อพรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกให้จัดตั้งรัฐบาล ทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถตัดสินใจเลือกผู้สมัคร/พรรคการเมือง

4. สำหรับผู้ที่ศึกษานโยบายสาธารณะหนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดก็ตามของกระบวนการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลนโยบายหรือการสืบทอดและยุตินโยบายจะได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนานโยบาย วิธีการวิเคราะห์นโยบาย สาเหตุและผลลัพธ์/ ผลกระทบของนโยบาย ความเข้าใจเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาสาธารณะ การเสนอแนะทางเลือกในการตัดสินใจให้แก่ผู้กำหนดนโยบาย/ รัฐบาล เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสามารถกำหนดนโยบายที่ดี เมื่อนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติก็สามารถนำไปปฏิบัติได้จนสัมฤทธิ์ผล และเป็นนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน/องค์กร/สังคม

กระบวนการนโยบายสาธารณะ

(อุทัย เลหาวิเชียร, 2544) ได้เสนอกระบวนการนโยบายสาธารณะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา นโยบายสาธารณะจะมีได้ต่อเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก่อน และปัญหาจะเกิดขึ้นได้ก็เพราะมีคนเป็นจำนวนมากไม่พอใจในเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง การที่คนส่วนใหญ่เห็นเป็นปัญหาควรจะให้กลุ่มคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบและกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าเป็นปัญหาด้วย การที่คนหลายฝ่ายเห็นปัญหาอันหนึ่งอย่างเดียวกันและได้มีการเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัญหานั้นก็จะกลายเป็นนโยบายสาธารณะ ดังนั้นในขั้นของการกำหนดปัญหาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของการกำหนดนโยบาย เพราะปัญหาจะนำไปสู่การกำหนดนโยบาย จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นขั้นตอนเดียวกันกับเรื่องของกาหนดนโยบาย

2. การวิเคราะห์หาทางเลือก เมื่อทราบถึงปัญหาและได้กำหนดเป็นเป้าหมายแล้ว จากนั้นก็ทำการวิเคราะห์หาทางเลือกเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในการหาทางเลือกผู้ที่ตัดสินใจจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายและค่านิยมให้ชัดเจนแล้วจึงแสวงหาทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ซึ่งควรคิดถึงทางเลือกใดดีด้วย รวมทั้งการคำนวณเพื่อหาต้นทุนและประโยชน์ที่จะได้รับ ต่อมาจึงมาเปรียบเทียบถึงผลของทุกทางเลือก ซึ่งในที่สุดผู้ตัดสินใจก็จะเลือกทางเลือกที่บรรลุเป้าหมายและค่านิยมที่ดีที่สุด การวิเคราะห์หาทางเลือกดังกล่าว เรียกว่า “The Rational Comprehensive Theory” เป็นวิธีที่อาศัยหลักเหตุผล ซึ่งมีการศึกษาอย่างละเอียด แต่มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

ประการแรก คือ เป็นการยากที่จะได้ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นต้องทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศล้าหลัง ซึ่งมีวิธีการเก็บสถิติที่เชื่อถือได้ยาก การหาข้อมูลยิ่งยากขึ้นเป็นทวีคูณ

ประการที่สอง คือ นักบริหารไม่มีเวลาที่จะศึกษาทุกทางเลือกมาเปรียบเทียบก่อนตัดสินใจ โดยปกตินักบริหารต้องตัดสินใจในเวลาที่ย่างจำกัด

ประการที่สาม คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงมากที่จะใช้วิธีการศึกษาแบบใช้เหตุผลดังกล่าว โดยปกติหน่วยงานราชการมักจะไม่มิงงบประมาณเพียงพอสำหรับใช้ในกิจกรรมประเภทนี้

ประการที่สี่ คือ วิธีการศึกษาแบบนี้เชื่อว่านักบริหารจะเลือกตัดสินใจเฉพาะทางเลือกที่ดีที่สุด การที่จะทราบว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดก็หมายความว่ามีความว่ามีเป้าหมายที่ตกลงกันไว้อย่างชัดเจน และมีหนทางที่จะบรรลุเป้าหมาย แต่ทางปฏิบัติการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเป็นการยากที่จะทราบว่ามีเป้าหมายใดที่ได้มีการตกลงกัน

ประการที่ห้า คือ การศึกษาโดยอาศัยหลักเหตุผลเหมาะกับเรื่องที่ไม่สลับซับซ้อนสามารถคิดคำนวณเป็นตัวเลขได้ โดยมีค่านิยมของมนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้องน้อยที่สุด แต่ในโลกแห่งความเป็นจริงหลายกิจกรรมหรืออาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ไม่สามารถจะอธิบายโดยการใช้ตัวเลขแต่ประการเดียว และค่านิยมก็เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก

ประการที่หก คือ การตัดสินใจเป็นเรื่องที่ต้องขึ้นกับปัจจัยทางจิตวิทยาด้วย นักบริหารจะตัดสินใจไปตามสถานภาพทางสังคมของนักบริหารผู้นั้น นั่นก็คือ การตัดสินใจมักจะสอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่การงานของนักบริหาร สถานภาพของหน่วยงานนั้นในสังคม และกลุ่มที่บุคคลนั้นสังกัดอยู่ อีกประการหนึ่ง นักการเมืองมักมองปัญหาแบบง่าย ๆ และหาวิธีการแก้ไขที่ง่าย นักบริหารมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามนักการเมืองเพราะไม่มีทางเลือกอย่างอื่น

ประการที่เจ็ด คือ การตัดสินใจโดยอาศัยหลักเหตุผลจะถือความต้องการของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดนโยบาย ซึ่งผู้บริโภคเป็นคำของนักเศรษฐศาสตร์ในระบบการเมืองหมายถึงผู้รับบริการ โดยปกติมีความเชื่ออยู่ว่าสิ่งใดที่ผู้รับบริการปรารถนานักการเมืองก็ต้องสนองตอบแต่บ่อยครั้งจะพบว่า ประชาชนหรือผู้รับบริการไม่ทราบว่าต้องการนโยบายอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือล้าหลัง มักจะอยู่ในสภาพที่ช่วยตัวเองไม่ได้ หรือในบางกรณีจะมีปัจจัยของจริยธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง นักการเมืองหรือนักบริหารที่คำนึงถึงหลักจริยธรรมเป็นสำคัญจะตัดสินใจตรงกันข้ามกับประชาชน ถ้าสิ่งที่ประชาชนหรือผู้รับบริการต้องการเป็นเรื่องที่เสียหายต่อส่วนรวม เมื่อมีการคำนึงโดยรอบคอบแล้วนักการเมืองและนักบริหารอาจตัดสินใจแตกต่างไปจากความต้องการของประชาชนได้

จากข้อจำกัดทั้งหลายของการตัดสินใจโดยอาศัยหลักเหตุผล ทำให้มีการเสนอให้ใช้การตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไปหรือตัดสินใจเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น โดยถือว่านโยบายเดิมที่ได้ตัดสินใจทำไว้แล้วมีความถูกต้องและเหมาะสมแล้วจะเพิ่มหรือลด หรือจะเปลี่ยนแปลงก็เพียงเล็กน้อย ต่อมาก็มีผู้เห็นว่า การตัดสินใจโดยอาศัยหลักเหตุผล และการตัดสินใจเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น อาจไม่เหมาะสม

ควรมีการใช้การตัดสินใจแบบผสมผสานกัน เพื่อให้การตัดสินใจนโยบายมีความถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

3. การน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในขั้นของการวิเคราะห์หาทางเลือกก็เพื่อจะได้นโยบายสาธารณะเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ขั้นของการน่านโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะนโยบายสาธารณะก็คือ แผ่นกระดาษจะเป็นความจริงได้ก็ต่อเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การประเมินผลนโยบาย เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการน่านโยบายสาธารณะ ซึ่งปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในเกือบทุกประเทศ โดยความหมายของการประเมินผลก็คือ การที่จะตรวจสอบว่าได้มีการบรรลุเป้าหมายของโครงการแค่ไหน และเพียงใด การประเมินผลต้องอาศัยความรู้ทางการวิจัย แต่ก็ก็มีคนเป็นจำนวนมากไม่น้อยได้ประเมินผลโดยอาศัยหลักการเข้าใจข้อเท็จจริงโดย ปราศจากเหตุผลการคาดคะเนหรือการเดา ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการทำการวิจัย อาจกล่าวได้ว่า นักการเมือง นักบริหาร นักหนังสือพิมพ์ หรือประชาชน โดยทั่วไปมักจะประเมินผลโดยไม่ได้อาศัยพื้นฐานความรู้การวิจัยมากนัก

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ (Public Policy) หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติ รวมถึงกิจกรรมที่ทางรัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารงานหรือกระบวนการดำเนินงาน มุ่งเน้นเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อสังคมเป็นหลัก ซึ่งเป็นผลผลิตที่มาจากกระบวนการเมือง โดยนโยบายสาธารณะจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Health Public Policy)

นโยบายสาธารณสุข มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสุขภาพประชาชนโดยตรง ส่วนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพเป็นนโยบายที่กว้างกว่านโยบายสาธารณสุข เป็นนโยบายที่สร้างหลักประกันความมั่นคงด้านสุขภาพโดยอ้อม ซึ่งถือว่ามีความสำคัญในปัจจุบันเนื่องจากการเจ็บป่วยหรือปัญหาสุขภาพของประชาชนไทยเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ดังนั้นการจัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพจึงมีส่วนช่วยให้เกิดผลดีต่อสุขภาพคนไทย และแนวทางการส่งเสริมสุขภาพที่เน้นให้บุคคล ชุมชน สังคม ร่วมสร้างเสริมสุขภาพซึ่งเป็นแนวทางแก้ปัญหาสุขภาพที่ต้นเหตุที่ประเทศไทยได้ปรับใช้จากการเรียนรู้ตามแนวทางของต่างประเทศที่ได้ดำเนินมาก่อน ซึ่งตัวอย่างนโยบายสาธารณสุขที่คุ้นเคย เช่น นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า นโยบาย 30 บาท ช่วยคนไทยห่างไกลโรค นโยบายการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร นโยบายสาธารณสุขมูลฐาน นโยบายการส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการใช้สมุนไพรในระบบบริการสาธารณสุข เป็นต้น ในช่วงที่ผ่านมาแม้กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการตามนโยบายสาธารณสุขแต่อัตราการเจ็บป่วยล้มตายของประชากรไทยมิได้ลดลงและ

การเจ็บป่วยจากการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกลับเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เช่น อุบัติเหตุ ดังนั้นประเทศไทยจึงเพิ่มความสำคัญต่อนโยบายสาธารณะที่มุ่งลดการตาย การบาดเจ็บ และพิการจากอุบัติเหตุบนท้องถนน นโยบายสาธารณะส่วนหลังนี้ไม่ใช่ในนโยบายสาธารณสุข แต่เป็นนโยบายสาธารณะที่กว้างกว่านโยบายสาธารณสุข และเป็นนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อสุขภาพ จึงเรียกว่านโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (นโยบายสาธารณะเพื่อประชาชน, 2556)

กฎบัตรออตตาวาเกิดขึ้นจากการประชุมนานาชาติ ครั้งที่ 1 เรื่อง “การสร้างเสริมสุขภาพ : การเคลื่อนสู่การสาธารณสุขแนวใหม่” เมื่อปี 2529 ที่กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา ได้นำเสนอกลยุทธ์แห่งการสร้างเสริมสุขภาพไว้ 5 ประการ ซึ่ง 1 ใน 5 นั้นคือ “การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Build Healthy Public Policy)”

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ หมายถึง นโยบายที่แสดงความห่วงใยอย่างชัดเจนในเรื่องสุขภาพ และพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลกระทบทางสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบายนั้น ขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายที่มุ่งสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมทั้งทางสังคม และทางกายภาพที่เอื้อต่อการมีชีวิตที่มีสุขภาพดี โดยมุ่งให้ประชาชนมีทางเลือก และสามารถเข้าถึงทางเลือกที่ก่อให้เกิดสุขภาพดีได้ (นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ, 2557)

ทิศทางการพัฒนาสุขภาพ ปรากฏชัดเจนในกฎบัตรออตตาวา (Ottawa Charter) พ.ศ.2529 ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ (มณเฑียรธรรม, 2555)

1. การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

การจะทำให้คนและสังคมมีสุขภาพจะต้องดำเนินงานเพื่อให้เกิดการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพควบคู่กับการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ด้วย ถ้าทำให้เกิดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพที่ดีได้ไม่ว่าจะในระดับชุมชนท้องถิ่น ในระดับหน่วยงานองค์กรหรือในระดับชาติ ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพได้เป็นอย่างมาก

2. การสร้างสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

สิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ชีวภาพและระบบต่าง ๆ ในสังคม มีผลกระทบต่อการสร้างสุขภาพได้มากมาย การสร้างเสริมสุขภาพจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ เช่น การสนับสนุนส่งเสริมให้มีสวนสุขภาพ สวนสาธารณะ พื้นที่สาธารณะ (Public Space) ในรูปแบบต่าง ๆ การสนับสนุนให้เกิดโรงเรียนแสนสุข โรงงานแสนสุข ชุมชนน่าอยู่เมืองน่าอยู่ การสร้างวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การสร้างทิศทางการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3. การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

สุขภาพหรือสุขภาพะไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นโดด ๆ แยกส่วนแบบตัวใครตัวมัน แต่สุขภาพเกิดจากการอยู่ร่วมกันอย่างช่วยเหลือ เกื้อกูล เอื้ออาทร ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมอยู่อาศัย มีความเป็นกลุ่ม

เป็นหมู่คณะ เป็นชุมชน การสร้างเสริมให้เกิดกระบวนการชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นยุทธศาสตร์การสร้างเสริมสุขภาพ ที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ซ้อนทับอยู่กับกระบวนการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งจะแยกออกจากกันไม่ได้

4. การพัฒนาทักษะส่วนบุคคลให้สามารถปรับพฤติกรรมเพื่อสร้างสุขภาพ

เป็นยุทธศาสตร์ที่หนุนเสริมให้บุคคลและครอบครัวมีความรู้ความสามารถในการสร้างเสริมสุขภาพและควบคุมป้องกันผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อสุขภาพได้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านการทำงานที่หลากหลายวิธีการและหลากหลายรูปแบบ ไม่ใช่แค่การให้สุขศึกษาหรือการเรียนการสอนสุขศึกษาแบบเดิม ๆ เพียงเท่านั้น

5. การปรับเปลี่ยนระบบบริการสาธารณสุข

ระบบบริการสาธารณสุขที่ดี ควรเป็นระบบบริการที่เน้นบริการแบบองค์รวมทั้งมิติทางกายใจ สังคม และทางปัญญา (จิตวิญญาณ) มีการผสมผสานบริการตามแผนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เป็นบริการที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและชุมชน (ใกล้บ้าน ใกล้ใจ) ไม่แปลกแยกแตกต่างจากวิถีชุมชน บริการมีคุณภาพ สร้างเสริมความเป็นธรรม มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบเครือข่ายการรับ-ส่งต่อเพื่อการดูแลในระดับที่สูงกว่าหรือระดับที่แยกบริการเฉพาะทางได้อย่างดี

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Health Public Policy) หมายถึง นโยบายที่แสดงความห่วงใยอย่างชัดเจนในเรื่องสุขภาพ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบต่อผลกระทบทางสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบายนั้น ขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายที่มุ่งสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมทั้งทางสังคม และทางกายภาพที่เอื้อต่อการมีชีวิตที่มีสุขภาพดี อีกทั้งยังเป็นแนวทางการส่งเสริมสุขภาพที่เน้นให้บุคคล ชุมชน มีส่วนร่วมกันสร้างเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Policy Implementation)

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะนโยบาย แผน โครงการ แม้จะจัดทำอย่างดีเป็นไปตามหลักวิชาการ แต่ถ้านำไปปฏิบัติไม่ได้หรือนำปฏิบัติแล้วเกิดปัญหาอุปสรรค ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ก็ถือได้ว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ตรงข้ามถ้านำไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ก็จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับสาธารณสุขชนจึงอาจกล่าวได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติก่อให้เกิดผลดีกับสังคม ดังนั้นขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัตินอกจากจะมีความสำคัญแล้วยังมีความสลับซับซ้อน เพราะเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลรวมถึงองค์กรหลากหลายซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบาย ฉะนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมักจะประสบปัญหา ทั้งนี้เพราะอาจมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นอุปสรรคหรือไม่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของรัฐบาล ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สมรรถนะขององค์กร ความเพียงพอของทรัพยากร การยอมรับโครงการใน

ระดับท้องถิ่นซึ่งมีผลต่อการสนับสนุนและความร่วมมือ ปัจจัยเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ

(Eugene Bardach, 1980) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเกมของกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิด ทฤษฎี และการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย ซึ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการอย่างชัดเจน และแสดงให้เห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิตของกระบวนการทางการเมือง การนำนโยบายไปปฏิบัติถือเป็นโอกาสแรกที่จะได้นำการตัดสินใจทางเลือกนโยบายไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง และขั้นตอนทั้งหมดของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแสดงให้เห็นถึงความหวังในการแก้ไขปัญหาของสังคม ความกลัวเกี่ยวกับอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และจินตนาการของผู้ที่มีส่วนร่วมที่ต้องการจะเน้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงครอบคลุมกระบวนการแปลงนโยบายเป็นนามธรรมให้เป็นแผนงานรูปธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติและตรวจสอบวัดระดับความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

(กล้า ทองขาว, 2548) กล่าวถึง การนำนโยบายไปปฏิบัติในมุมมองซึ่งเป็นกิจกรรมหรือดำเนินการปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดการและประสานกิจกรรมเพื่อทำการเปลี่ยนแปลง ไปสู่ผลลัพธ์ที่มุ่งประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย โดยกลุ่มหรือองค์กรภาครัฐหรือเอกชน

จุมพล หนิมพานิช (2554) สรุปไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคลสมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและภาคเอกชน สภาพแวดล้อม สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐภาคเอกชนที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย (ธันภัทร โคตรสิงห์, 2556)

ศุภชัย ยาวะประภาส (2533) ได้อธิบายถึง ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่าจากการทบทวนผลงานวิชาการในทศวรรษที่ผ่านมา พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่

1. ลักษณะนโยบาย กล่าวคือ นโยบายที่มุ่งหวังจะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย จะมีโอกาสในการประสบความสำเร็จมากกว่านโยบายที่มุ่งหวังการเปลี่ยนแปลงมาก แต่นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงมาก ๆ แต่มีความเห็นพ้องต้องกันในวัตถุประสงค์สูง จะประสบความสำเร็จมากกว่านโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงน้อย แต่มีความเห็นพ้องต้องกันในวัตถุประสงค์น้อย นอกจากนี้ การรับรู้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากนโยบาย และความสอดคล้องระหว่างนโยบายนั้นกับค่านิยม ประสพการณ์และ

ความต้องการของผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากนโยบายนั้น มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายด้วยเช่นกัน

2. วัตถุประสงค์ของนโยบาย คือ นโยบายที่มีโอกาสสำเร็จสูงจะต้องเป็นนโยบายที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ง่ายต่อผู้ที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ และมีดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนและสามารถวัดได้จริง

3. ความเป็นไปได้ทางการเมือง คือ นโยบายที่มีการเจรจากับเอกชนอยู่เสมอ มีโอกาสที่จะประสบปัญหาเมื่อนำมาปฏิบัติ ในขณะที่นโยบายซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากกลุ่มผลประโยชน์และบุคคลสำคัญในวงการบริหารรัฐบาล/รัฐสภา รวมถึงชนชั้นนำ สื่อมวลชน และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีโอกาสประสบความสำเร็จมาก

4. ความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีเกิดขึ้นเร็วและแต่ละครั้งจะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย เทคโนโลยีที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติตามนโยบายที่วางเอาไว้ต้องสอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือภาวะแวดล้อมที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ ข้อเสนอของนักวิชาการ ที่ปรีชาชาวต่างประเทศ จะต้องนำมาพิจารณาให้รอบคอบ เพราะอาจไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นได้

5. ความพอเพียงของทรัพยากร นโยบายที่จะนำไปปฏิบัติให้สำเร็จนั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนทางทรัพยากร ทั้งด้านเงิน คน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะกระทบกับประสิทธิภาพของนโยบาย

6. ลักษณะของหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ โครงสร้างของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะมีส่วนอย่างมากต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายนั้น ซึ่งพิจารณาได้ ดังนี้

6.1 ประเภทของหน่วยงาน หน่วยงานที่มีกำลังคน ทรัพยากรอื่น ๆ พร้อมอยู่แล้ว มีโอกาสที่นโยบายจะประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติมากกว่าหน่วยงานที่ไม่พร้อม

6.2 โครงสร้างและลำดับขั้นการบังคับบัญชา หน่วยงานขนาดเล็กที่มีระดับชั้นการบังคับบัญชาน้อย จำนวนผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชามาก จะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่าหน่วยงานขนาดใหญ่ที่มีระดับชั้นและสายการในบังคับบัญชามาก แต่ผู้ใต้บังคับบัญชาน้อย

6.3 ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย ความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างหน่วยงานที่กำหนดและหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้าความสัมพันธ์มีมาก โอกาสความสำเร็จก็จะมีมากด้วย

7. ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่ขัดกับความรู้สึกพื้นฐานหรือผลประโยชน์ของ ผู้ปฏิบัติอาจได้รับการคัดค้านหรือปฏิบัติอย่างไม่เต็มใจ ทศนคติที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายพิจารณาได้ ดังนี้

7.1 ทักษะคนที่มีความรู้ต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย นโยบายที่ผู้ปฏิบัติจะนำไปปฏิบัติได้ดี ต้องเป็นนโยบายที่ผู้ปฏิบัติเข้าใจ เห็นด้วยและมีความรู้สึกผูกพัน

7.2 ผลกระทบที่จะมีต่อพฤติกรรมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่มีผลให้ผู้ปฏิบัติ ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากแนวคิดที่เคยปฏิบัติเป็นเวลานาน มักประสบความล้มเหลว

7.3 ความขัดแย้งที่มีต่อค่านิยมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้าผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่เห็นด้วยกับนโยบาย หรือเลือกปฏิบัติเฉพาะส่วนที่ไม่ขัดต่อค่านิยมที่ตนยึดถือ โอกาสที่จะทำให้นโยบายล้มเหลวก็สูง

7.4 ผลกระทบที่มีต่องาน อำนาจ ศักดิ์ศรีและผลประโยชน์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมักจะหลีกเลี่ยงหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติตามนโยบายที่ขัดกับผลประโยชน์ของตน

8. กลไกภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

8.1 จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมากขึ้นเท่าใด ปัญหาในเรื่องการประสานงานจะมีมากขึ้น และหากไม่สามารถประสานกันได้โอกาสที่นโยบายจะล้มเหลวก็มีมากขึ้น และหากไม่ประสานกันได้ โอกาสที่นโยบายจะล้มเหลวก็มีมากขึ้น

8.2 จำนวนจุดตัดสินใจ จำนวนจุดตัดสินใจของนโยบายถ้ามีมากขึ้นเท่าใด ความล่าช้าในการปฏิบัติก็มีมากขึ้นเท่านั้น

8.3 ความสัมพันธ์ดั้งเดิมของหน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติให้เป็นที่ไปตามนโยบาย ถ้าร่วมมือกันดีก็จะทำให้นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติได้ผลสำเร็จ ตรงกันข้ามกับความขัดแย้งดั้งเดิมซึ่งถ้ามีก็จะนำไปสู่ความล้มเหลว

8.4 การแทรกแซงของหน่วยงานระดับนโยบายอาจประสบปัญหาหากถูกแทรกแซงจากหน่วยงานระดับบนมากเกินไป

ปัจจัยดังกล่าวเหล่านี้ล้วนมีส่วนร่วมในการกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินนโยบายไปปฏิบัติทั้งสิ้น (บพิธ รัตนบุรี, 2552)

วรเดช จันทรศร (2551) ได้อธิบายเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการแสวงหาคำอธิบายในเรื่องเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมไปถึงพฤติกรรมและการปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคล กลุ่มบุคคล สมรรถนะ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองรวมไปถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นและอาจมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (อินภัทร โคตรสิงห์, 2556)

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551) สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ หลักการที่กฎหมายผ่านสภา หรือนโยบายได้รับการอนุมัติ เป็นกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย นโยบายระเบียบ คำสั่งหรือรูปแบบอื่น ๆ ไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ (บพิธ รัตนบุรี, 2552)

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการจัดการและประสานกิจกรรมเพื่อทำการเปลี่ยนแปลง แสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม การบริหาร และการจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้แล้วยังหมายถึง การบริหารจัดการที่ดีเป็นการบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอน การปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนา เท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวงด้วย

ธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ การนำหลักธรรมาภิบาลหรือ การบริหารการจัดการที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการจัดการและปฏิบัติการในองค์กรนั้น จุดประสงค์สำคัญคือการสร้างความพึงพอใจอย่างสูงสุดให้กับประชาชน โดยปัจจัยสำคัญประการแรก ที่หน่วยงานภาครัฐต้องคำนึงถึงในการบริหารการจัดการเพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชน ได้แก่การกำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งนี้องค์การที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลดังกล่าว คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อให้ ความรู้สึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีจิตสำนึกสาธารณะที่จะสร้างสรรค์งานพัฒนาต่าง ๆ ตามลักษณะของปัญหาและความต้องการ โดยในปัจจุบันนี้ประชาชนให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม กับภาครัฐมากขึ้น ซึ่งนับเป็นโอกาสที่ดีที่จะให้ตัวแทนประชาชนเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมให้เข้ามามี บทบาทมากยิ่งขึ้น ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งของการบริหารการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล คือ

ระบบการบริหารงานของภาครัฐต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนทั้งด้านการใช้งบประมาณและวิธีการของการบริหารจัดการต่างๆนอกจากนี้ประชาชนควรที่ได้รับข่าวสารหรือประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว ทันสถานการณ์ โดยปัจจุบันประชาชนเองก็ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่กล่าวถึงนี้มากขึ้น ในขณะเดียวกันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชน ก็นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการบริหารงานให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้นและเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนอย่างสูงสุด โดยปัจจัยที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้ข้าราชการพร้อมให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจและทุ่มเท ได้แก่ การที่บุคคลเหล่านั้นได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนมีขวัญกำลังใจที่ดีซึ่งเกิดจากได้รับความดูแลด้านสวัสดิการค่าตอบแทนที่เหมาะสม และได้รับการส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้าในสายงานที่ตนสังกัดตามหลักระบบคุณธรรม (ศตวรรษ พุทธาวงศ์, 2551)

ประมวล รุจนเสรี (2541) ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล คือ วิธีที่จะทำให้รัฐกับประชาคมรัฐกับสังคม หรือรัฐกับชุมชนนั้นมีรูปแบบความสัมพันธ์ มีการปฏิบัติต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชน (สุพจน์ เจริญขำ, 2554)

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (2542) ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล ว่า หมายถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (สุพจน์ เจริญขำ, 2554)

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชนิ ภูตระกูล (2549) ได้เขียนหนังสือเรื่องธรรมาภิบาลกับสังคมไทย มีใจความตอนหนึ่งว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาของประเทศ โดยจะต้องมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และเสถียรภาพ (สุพจน์ เจริญขำ, 2554)

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริการจัดการรวมถึงระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศที่จะทำให้รัฐกับประชาคม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตลอดจนมีการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชน

หลักของธรรมาภิบาลในภาครัฐ

1. ยึดมั่นในหลักของวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่ประชาชนหรือผู้ที่มาใช้บริการ (Clear Statement-high Service Quality) องค์กรจะต้องมีการประกาศ (Statement) พันธกิจและวัตถุประสงค์ ขององค์กรที่ชัดเจน และใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การปฏิบัติงานขององค์กรนั้น ๆ
2. ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่และบทบาทของตน (Public Statement จะทำหน้าที่อย่างไรโดยวิธีอะไรที่จะบรรลุเป้าหมาย) "ผู้บริหารควรแจ้งให้ประชาชนได้ทราบในการประกาศสาธารณะ (Public Statement) ถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตน โดยจะต้องระบุให้ทราบถึงการปฏิบัติงานที่พอเหมาะกับขนาดและความซับซ้อน (Complexity) ขององค์กร"
3. ส่งเสริมค่านิยม (Values) ขององค์กร และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของธรรมาภิบาลโดยการปฏิบัติหรือพฤติกรรม (Behaviors) (Moral Integrity and Etiquette in The Responsiveness to the Diverse Public) "ผู้บริหารทำตัวเป็นตัวอย่างในการให้บริการแก่ประชาชนทุกชนชั้นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน"
4. มีการสื่อสารที่ดี การตัดสินใจอย่างโปร่งใส และมีการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม (Providing Information to Flow Two Ways) "ต้องมีระบบตรวจสอบการทำงานทุกอย่าง เพื่อให้แน่ใจว่าทุกอย่างดำเนินไปตามแผนการทำงาน มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานบัญชีการเงินรวมทั้งข้อมูลต่างๆ ที่ผลิตโดยองค์กร"
5. พัฒนาศักยภาพและความสามารถของส่วนบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ผู้บริหารต้องมีความสามารถและพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง) "ผู้บริหารจัดการจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผลงาน โดยการประเมินผลงานเป็นระยะๆ ทั้งนี้รวมทั้งการประเมินความต้องการในการฝึกอบรม หรือการพัฒนาทักษะที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติหน้าที่"
6. การเข้าถึงประชาชน และต้องรับผิดชอบต่อการทำงานอย่างจริงจัง (ธรรมาภิบาล, 2552)

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลว่ามีองค์ประกอบ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมนิยมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่การปกครองตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล
2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดถือในความถูกต้องดีงาม และส่งเสริมให้คนไทยมีความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข่าวสารได้สะดวก เป็นกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้ชัดเจนขึ้น

4. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นในการร่วมตัดสินใจปัญหาของประเทศไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข่าวสารหรือการไต่สวนสาธารณะ การประชาสัมพันธ์ การแสดงประชามติ

5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาของบ้านเมือง และกระตือรือร้นช่วยแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความเห็นที่ต่างกัน และความกล้าที่จะรับผลจากการกระทำของตนเอง

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (สพฐ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กพร 2553)

เครื่องมือในการเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

เครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลมีหลายชนิด ที่นำมาใช้บูรณาการ เพื่อให้การบริหารองค์การดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวที่นำมาใช้ประกอบการบริหารองค์การตามหลักธรรมาภิบาลมีดังต่อไปนี้

1. การวางแผนและการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Planning and Strategic Management) การวางแผนยุทธศาสตร์ เป็นวิธีการที่ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกและภายในองค์การ และนำมาพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่เป็นทิศทางในการดำเนินงานขององค์การนั้น เป็นเครื่องมือในการกำหนดบทบาทภารกิจหรือสิ่งที่องค์การเลือกที่จะทำหรือไม่ทำในอนาคต

2. การบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) หมายถึง การบริหารงานโดยมีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดดังกล่าวอย่างชัดเจน จริงจัง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความโปร่งใส ว่าใครจะต้องกระทำงานอะไร ให้บรรลุผลเช่นใดด้วยปริมาณและคุณภาพเท่าใด

3. การบริหารกระบวนการงาน (Business Process Management) เป็นการบริหารวงรอบเวลาให้มีความคุ้มค่ามากที่สุด

4. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ (Information Technology Management) เพื่อความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่สิ้นเปลืองเวลา

5. การบริหารต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity Based Costing and Management) การศึกษา และการคำนวณต้นทุนในการดำเนินกิจกรรม (Activity Based Costing) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการพิจารณาความคุ้มค่าของกิจกรรมขั้นตอนต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่ และสร้างความตระหนักให้กับพนักงานเกี่ยวกับต้นทุนและความสิ้นเปลืองในการดำเนินงาน

6. การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management)

7. การบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management) การบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กรในปัจจุบันมักจะใช้การบริหารทรัพยากรบุคคลโดยใช้ขีดสมรรถนะเป็นหลัก (Competency Based Management) โดยมีการกำหนดขีดสมรรถนะหลักและขีดสมรรถนะเฉพาะ ตำแหน่งของบุคลากรอย่างชัดเจน มีการประเมินพัฒนา และพิจารณาความดีความชอบ แต่งตั้งโยกย้าย โดยอาศัยข้อมูลขีดสมรรถนะเป็นเกณฑ์ (สพฐ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กพร 2553)

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า ธรรมชาติของ วิชาการบริหารจัดการที่ดี การจัดการควบคุมดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม เป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และการทำงานร่วม ในองค์กร ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้ทุกฝ่ายสามารถอยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สามัคคีกัน ร่วมกันเป็นพลัง และก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดี

ความหมายของการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

การปฏิบัติที่ดีเป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นระบบบริหาร เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุด (Best Practice) จะไม่ใช่เป็นแค่เพียงวิธีการทำงานที่ดี แต่เป็นการทำงานที่ดีกว่าหรือดีที่สุด ซึ่งมีทั้งการทำงานในเชิงระบบบริหาร และเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ทำให้ผลงานนั้นบรรลุเป้าหมายสูงสุด มีอีกคำหนึ่งคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ Best Practice คือ Good Practice เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างใช้ในความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ แต่อาจจะยังไม่มีหลักฐานยืนยันแน่ชัด หรือแสดงความถูกต้องอย่างชัดเจน อาจจะเป็นเพียงคำบอกเล่าปากต่อปาก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มายืนยันผลงาน Best Practice เป็นคำเฉพาะหรือศัพท์ที่ใช้ในวงการวิชาชีพที่ต้องการจะแสดงให้เห็นถึงผลงานที่มีมาตรฐาน มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานสนับสนุน หรือแสดงผลงานหรือความสำเร็จของงาน อีกคำก็คือ Innovative Practice หมายถึง จุดเน้นและแนวทางการทำงานที่น่าสนใจ แต่ยังไม่มีความชัดเจนในตัวชี้วัดใดบอกความสำเร็จได้

(บุรชัย ศิริมหาสาคร, 2548) ได้ให้ความหมายว่า การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) คือ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริงแล้วสรุปความรู้ และประสบการณ์นั้นเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกิดขึ้นได้อย่างไร

1. เกิดจากบุคคล อันมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มุ่งหวังความสำเร็จ คิดเชิงอนาคต คิดเพื่อเปลี่ยนแปลง ส่วนผู้ปฏิบัติงานหรือผู้บังคับบัญชาก็ได้จากการเรียนรู้ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาการทำงาน การให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร หรืออาจจะเกิดแนวคิดจากคำปรารภของคณะกรรมการ ของผู้ปกครอง ของประชาชนหรือผู้รับบริการ ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิธีการใหม่ หรือที่ดีกว่า
2. เกิดจากปัญหาอุปสรรค ในการบริหารจัดการทั้งระบบ ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ไม่ได้ตามเป้าหมาย ความกดดันจากผู้รับบริการ การขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารระดับสูง ภาวะข้อจำกัดของทรัพยากรทางการบริหาร ภาวะวิกฤติ ทำให้มีการแสวงหาแนวทาง กระบวนการวิธีการที่ดีกว่า เพื่อให้ได้ผลผลิตความสำเร็จสูงสุด
3. เกิดจากแรงขับเคลื่อนการพัฒนา ค้นหาวิธีใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิต กำไร หรือสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการ เสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์การ

ขั้นตอนการดำเนินงาน Best Practice

- ขั้นตอน 1 การวิเคราะห์ภารกิจที่แท้จริงของหน่วยงานนั้น ๆ
- ขั้นตอน 2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพของหน่วยงานซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายวิธี เช่น ใช้วิธีการสำรวจ การระดมความคิด การใช้กระบวนการ AIC (Appreciation – Influence - Control) หรือ SWOT เป็นต้น
- ขั้นตอน 3 การกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคต จัดทำรูปแบบ (Model) วิธีการดำเนินงาน
- ขั้นตอน 4 การปฏิบัติตามแบบวิธีการ อาจจะเริ่มทดลองนำร่องตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ
- ขั้นตอน 5 ประเมินผลวิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณและผลที่ได้รับกับวิธีการเดิม
- ขั้นตอน 6 ปรับปรุง พัฒนา และขยายผลการนำไปใช้ในหน่วยงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
- ขั้นตอน 7 การบันทึก เขียนรายงาน ใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ

คุณลักษณะของ Best Practice ควรจะมีประเด็นการพิจารณา

1. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจโดยตรงของหน่วยงาน
2. สนองต่อนโยบายการแก้ปัญหา การพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน
3. ลดขั้นตอน ลดรอบระยะเวลาการทำงาน
4. ลดทรัพยากร ลดค่าใช้จ่าย
5. การนำเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการทำงาน
6. วิธีการที่ริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่
7. สามารถทำแผนผังเชิงเปรียบเทียบวิธีการเก่าและใหม่
8. อำนวยความสะดวกในการใช้
9. วางระบบการให้บริการ มีช่องทางการให้บริการ
10. สามารถเทียบเคียงวิธีการทำงานลักษณะเดียวกันกับหน่วยงานอื่นได้
11. ผลผลิต/ความสำเร็จเพิ่มขึ้น
12. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
13. สามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานการทำงานต่อไปได้ยั่งยืนพอสมควร
14. การพัฒนาปรับปรุงต่อไป

สรุปได้ว่า การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่อง ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกหน่วยงานจากหลายช่องทาง ทั้งตัวผู้นำ ผู้ร่วมงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือภาวะปัญหา และการริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาที่มีขั้นตอน เมื่อมีวิธีการทำงานที่ดีต้องผ่านการเล่าเรื่องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้ามสายงาน ข้ามหน่วยงานโดยเกิดขึ้นในระดับบุคคล ระดับกลุ่มคน และระดับหน่วยงานย่อย การปฏิบัติที่ดีควรมีการบันทึกเขียนรายงานเพื่อการศึกษาพัฒนา และเผยแพร่ได้ ซึ่งจะทำให้ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง (ไพบุลย์ จันทรักษา, 2553)

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง การทำงานที่ดีที่สุดหรือเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการบริหารหรือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ และสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

4. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ

การมุ่งเน้นเพียงการรักษาพยาบาลและการป้องกันโรคติดต่อเหมือนในอดีตไม่ทำให้ปัญหาสุขภาพลดลงได้ หลายประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดการแก้ปัญหาสุขภาพจาก “ซ่อมแซมรักษา” มาสู่ “การป้องกันส่งเสริมสุขภาพ” แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากองค์การอนามัยโลกเป็นแกนนำการทำ

แนวทางใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพ โดยการจัดประชุมนานาชาติที่กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา ทำให้ได้ข้อสรุปแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาสุขภาพ และพัฒนาสุขภาพของประชาชน แนวทางนั้นคือ “การสาธารณสุขแนวใหม่” (New Public Health) โดยใช้แนวคิด “การส่งเสริมสุขภาพ” (Health Promotion) ซึ่งแนวคิดนี้เกิดขึ้นเริ่มแรกที่ประเทศสวีเดนและหลายประเทศได้นำไปดัดแปลงประยุกต์ใช้ตามบริบทสังคมวัฒนธรรม รวมทั้งประเทศไทยด้วย ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

ความหมายการส่งเสริมสุขภาพ

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1986) ให้คำจำกัดความว่า การส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง กระบวนการเพิ่มความสามารถของคนในการควบคุมและพัฒนา สุขภาพของตนเอง ในการที่จะบรรลุสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนจะต้องมีความสามารถที่จะบ่งบอกและตระหนักถึงความปรารถนาของตนเอง ที่จะตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของตนเอง และสามารถที่จะปรับเปลี่ยนหรือปรับตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (พิสมัย จันทวิมล, 2541)

(ประเวศ วะสี, 2541) กล่าวว่า การส่งเสริมสุขภาพเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูประบบสุขภาพการส่งเสริมสุขภาพประกอบด้วยภารกิจสำคัญหรือจินตนาการใหม่ในเรื่องสุขภาพ และเกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน สถานที่ทำงาน ระบบบริการสังคม สื่อมวลชน ตลอดจนนโยบายอาจเรียกกระบวนการนี้ว่าการส่งเสริมสุขภาพสำหรับคนทั้งมวล (Health Promotion for All) คนทั้งมวลส่งเสริมสุขภาพ (All for Health Promotion) หรือคนทั้งมวลมีสุขภาพดี (Good Health for All)

(ปณิธาน หล่อเลิศวิทย์, 2541) กล่าวว่า การส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) ถือว่าเป็นการสาธารณสุขแนวใหม่ (New Public Health) เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่เน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมและการเมืองที่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับที่มุ่งเพิ่มทักษะความสามารถในด้านต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ไปถึงกิจกรรมระดับชุมชน และระดับการรวมพลังทางสังคม เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยในการกำหนดสุขภาพของคนในสังคม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเพิ่มความเข้มแข็งของชุมชน อาจกล่าวได้ว่าการส่งเสริมสุขภาพ มีแนวคิดที่สอดคล้องกับปรัชญาของประชาธิปไตย และแนวโน้มของโลกปัจจุบันที่มุ่งสร้างเสริมความเข้มแข็งของปัจเจกบุคคลและการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในชะตาชีวิตของตนเองไปสู่องค์กรชุมชน และพัฒนาแบบแผนความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในลักษณะของหุ้นส่วนหรือภาคีที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างเสมอภาคและสมานฉันท์

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมสุขภาพเป็นกระบวนการทางสังคมและการเมืองที่สำคัญในการพัฒนาหรือปฏิรูปสุขภาพ ที่เพิ่มทักษะความสามารถในการควบคุมดูแลและพัฒนาสุขภาพของปัจเจกบุคคลให้ดีขึ้น เพื่อควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกและพฤติกรรมสุขภาพในเชิงบวก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปรับครรลองชีวิตตนเองให้เข้ากับสภาวะสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถของปัจเจกบุคคล กลุ่มองค์กร ชุมชนในการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพที่นำไปสู่การมีสุขภาวะที่สมบูรณ์ เป็นกระบวนการที่สอดคล้องปรัชญาประชาธิปไตยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของชุมชน

กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพ

ตามท้องถื่นการอนามัยโลกได้จัดการประชุมนานาชาติ ว่าด้วยการส่งเสริมสุขภาพครั้งที่ 1 ณ กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา ปี พ.ศ. 2529 ซึ่งที่ประชุมได้ประกาศ “กฎบัตรออตตาวา” สารระสำคัญประกอบด้วย กลยุทธ์และกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพไว้ดังนี้ (พิสมัย จันทวิมล 2541: 56-62) กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพ 3 ประการ คือ

1. การชี้หน้าด้านสุขภาพ (Advocacy) สุขภาพเป็นทรัพยากรสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และส่วนบุคคล รวมทั้งเป็นมิติที่สำคัญประการหนึ่งของคุณภาพชีวิต ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม พฤติกรรม และชีววิทยา สามารถมีผลทั้งสนับสนุนและทางบั้นทอนต่อสุขภาพ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพมุ่งที่จะช่วยให้เงื่อนไขเหล่านี้เป็นไปในทางสนับสนุนโดยการชี้หน้าเรื่องสุขภาพ

2. การเพิ่มความสามารถ (Enabling) ให้ทุกคนบรรลุถึงศักยภาพสูงสุดด้านสุขภาพ การเสริมสุขภาพมุ่งไปที่การบรรลุความเสมอภาคทางสุขภาพ การกระทำเพื่อส่งเสริมสุขภาพมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดข้อแตกต่างทางสภาวะสุขภาพในปัจจุบัน และสร้างความมั่นใจว่าทุกคนมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่เท่าเทียมกัน เพื่อเพิ่มความสามารถของทุกคนให้มีสุขภาพที่ดีที่สุดเท่าที่เขาจะทำได้ ซึ่งรวมถึงการมีรากฐานที่มั่นคงภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ทักษะในการดำรงชีวิต และโอกาสต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ถูกสุขลักษณะ คนเราไม่ว่าชายหรือหญิงจะไม่บรรลุถึงศักยภาพด้านสุขภาพดีที่สุดได้ ถ้าเขาสามารถควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวกำหนดสภาวะสุขภาพของตนเอง

การไกล่เกลี่ย (Mediating) ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่แตกต่างกันในสังคมเพื่อจุดมุ่งหมายด้านสุขภาพ ปัจจัยกำหนดและความคาดหวังเกี่ยวกับสุขภาพไม่อาจให้ความมั่นใจได้โดยองค์กรในภาคสุขภาพโดยลำพังเท่านั้น ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ งานส่งเสริมสุขภาพจำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมอันเกิดจากความร่วมมืออย่างใกล้ชิดของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล องค์กรภาคอาสาสมัคร องค์กรภาคสังคม และเศรษฐกิจอื่น ๆ องค์กรเอกชน องค์กรภาคท้องถิ่น ภาคอุตสาหกรรมและ

สื่อมวลชน คนทุกเพศวัย และสาขาอาชีพจะต้องมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชน กลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มสังคมอื่น ๆ รวมบุคคลด้านสุขภาพมีหน้าที่หลักเป็นตัวกลางด้านสุขภาพใกล้เคียงกลุ่มผลประโยชน์ที่แตกต่างกันในสังคมเพื่อจูงใจหมายด้านสุขภาพ

กลยุทธ์ในการส่งเสริมสุขภาพตามกฎออกตาวา

การนำแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพได้มีการนำไปประยุกต์ใช้หลายประเทศ และตั้งแต่ปี 1995 มีการประชุมเกี่ยวกับแนวคิดนี้หลายครั้งเพื่อให้เกิดแนวทางดำเนินการที่เป็นรูปธรรม แต่โดยภาพรวมกลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย

- 1) การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Healthy Public Policies)
- 2) การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อสุขภาพ (Create Supportive Environment)
- 3) การเสริมสร้างกิจกรรมของชุมชนให้เข้มแข็ง (Strengthen Community Activities)
- 4) การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล (Development Personal Skills)
- 5) การปรับเปลี่ยนบริการสาธารณสุข (Reoriented Health Service)

ดังนั้น การส่งเสริมสุขภาพจึงมุ่งหวังให้เกิดการมีสุขภาพดีในระดับสูงสุดโดยจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมส่วนบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีภาวะสุขภาพคงที่ มีการป้องกันโรคและคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพที่ดี นำมาก่อน การส่งเสริมสุขภาพจึงเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัตรมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางสุขภาพและมีความสุขเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Action)

1. การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Build Health Public Policy)

การส่งเสริมสุขภาพมีแนวคิดขอบเขตกว้างขวางมากกว่าการรักษาพยาบาล เรื่องของสุขภาพจึงเป็นเรื่องที่พึงอยู่ในหัวข้อการพิจารณาของผู้กำหนดนโยบายในทุกสาขาทุกระดับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจของเขา และให้เขายอมรับในความรับผิดชอบของเขาต่อสุขภาพด้วย นโยบายส่งเสริมสุขภาพต้องกำหนดวิธีการที่หลากหลายแต่สอดคล้องและสนับสนุนกัน โดยอาศัยวิธีทางนิติบัญญัติ การเงิน การคลัง การภาษีอากรและการเปลี่ยนแปลงการจัดรูปองค์กร การประสานกิจกรรมที่จะนำไปสู่สุขภาพ รายได้และนโยบายต่าง ๆ ทางสังคมที่เสริมสร้างความเสมอภาคให้มีมากขึ้นกว่าเดิม กิจกรรมร่วมเหล่านี้จะทำให้เกิดบริการและสินค้าต่าง ๆ ที่ปลอดภัย และเสริมสร้างสุขภาพมากขึ้น บริการสาธารณสุขที่ถูกสุขลักษณะมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและรื่นรมย์กว่าเดิม นโยบายส่งเสริมสุขภาพ

จำเป็นต้องมีการค้นหาอุปสรรคที่กีดขวางการยอมรับนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในองค์กรภาคอื่น ๆ ที่ไม่ใช่องค์กรภาคสุขภาพ และการตัดสินใจยอมรับทางเลือกเพื่อสุขภาพได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม

2. การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ (Create Supportive Environment)

สังคมต่าง ๆ ของเรามีความสลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกันด้านสุขภาพจึงมีอาจแยกออกจากเป้าหมายด้านอื่น ๆ โยงใยที่ตัดขาดไม่ได้ระหว่างมนุษย์เราและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นรากฐานสำคัญในการคิดค้นหาวิถีทางสังคมและนิเวศวิทยาเพื่อพัฒนาสุขภาพ หลักการที่จะชี้นำในภาพรวมต่อโลกประเทศต่าง ๆ ภูมิภาคทั้งหลาย ตลอดจนชุมชนต่าง ๆ ในแนวทางเดียวกัน คือความจำเป็นในการส่งเสริมงานอนุรักษ์ระหว่างกันและกัน ทั้งชุมชนและธรรมชาติของเรา ควรจะตอกย้ำว่าการอนุรักษ์ธรรมชาติทั่วโลกเป็นภาระหน้าที่ของประชาคมโลก การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตการทำงาน และการพักผ่อนมีผลกระทบต่อสุขภาพ การทำงานและการพักผ่อนควรจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งไปถึงสุขภาพของมวลมนุษย์ วิธีที่สังคมจัดระบบการงานอาจช่วยเสริมสร้างสังคมสุขภาพดีได้ งานส่งเสริมสุขภาพช่วยเสริมสร้างเงื่อนไขต่าง ๆ ทางด้านการดำรงชีวิต และการทำงานที่มีความปลอดภัย ไร้ใจ พึงพอใจ และสนุกสนาน

3. การเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง (Strengthen Community Action)

การส่งเสริมสุขภาพจะต้องดำเนินการโดยอาศัยกิจกรรมชุมชนที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมทั้งในด้านการจัดลำดับความสำคัญ การตัดสินใจ การวางแผน กำหนดกลวิธีต่าง ๆ และการดำเนินการตามกลวิธีเหล่านั้นเพื่อบรรลุสุขภาพะสุขภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิม หัวใจของการดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าวแล้ว ได้แก่ การทำให้ชุมชนมีอำนาจให้เกิดความเป็นเจ้าของและควบคุมงานที่ริเริ่มรวมทั้งอนาคตของชุมชนเอง การพัฒนาชุมชนจำต้องระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งวัตถุและบุคคลภายในชุมชนเพื่อยกระดับการพึ่งตนเองได้และการสนับสนุนจากสังคม รวมทั้งพัฒนาระบบที่ยืดหยุ่นได้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่การมีส่วนร่วมของสาธารณะ และการชี้นำในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ ทั้งนี้ ชุมชนจะต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โอกาสต่าง ๆ ในการเรียนรู้เรื่องสุขภาพและงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

4. พัฒนาทักษะส่วนบุคคล (Develop Person Skills)

การส่งเสริมสุขภาพช่วยในการพัฒนาบุคคลและสังคม โดยการให้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพและเพิ่มทักษะต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ในการกระทำเช่นนี้จำเป็นต้องเพิ่มทางเลือกต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนในการที่จะสามารถควบคุมสภาวะสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้ด้วยตนเองมากขึ้น และสามารถเลือกทางเลือกที่เกื้อหนุนต่อสุขภาพ การให้ประชาชนได้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ตนเองมีความพร้อมที่จะเข้าสู่วัยต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับโรคเรื้อรังและบาดเจ็บต่าง ๆ ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ กระบวนการจะต้องจัดให้มีตั้งแต่ในโรงเรียน บ้าน ที่ทำงาน และภายในชุมชนเอง

ทั้งนี้โดยเรียกร้องให้องค์กรต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา วิชาชีพ ธุรกิจ องค์กรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการดำรงกิจกรรมและจัดกิจกรรมในองค์กรด้วยกัน

5. การปรับเปลี่ยนบริการสาธารณสุข (Reorient Health Services)

ความรับผิดชอบในการส่งเสริมสุขภาพในการจัดการบริการสาธารณสุขเป็นภาระร่วมระหว่างปัจเจกบุคคล ชุมชน ผู้ประกอบการด้านวิชาชีพ หน่วยสุขภาพ รัฐบาล บุคคล และองค์กรดังกล่าวจะต้องร่วมกันคิดหาระบบรักษาพยาบาลที่สอดคล้องกับจุดหมายด้านสุขภาพ บทบาทขององค์กรด้านสุขภาพจะต้องเคลื่อนไปในทิศทางของการส่งเสริมสุขภาพเพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากความรับผิดชอบในการให้บริการทางด้านตรวจรักษาผู้ป่วย บริการสาธารณสุขจะต้องเพิ่มงานในหน้าที่ให้กว้างขวางขึ้นโดยคำนึงถึงงานที่ไวต่อการตอบสนองความต้องการของปัจเจกบุคคลและชุมชน ต้องการไว้ซึ่งการมีสุขภาพที่ดีขึ้น และเปิดช่องทางความร่วมมือระหว่างองค์กร ภาคสุขภาพกับองค์กรอื่น ๆ ทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพให้กว้างขึ้น การปรับบริการสาธารณสุขจำต้องมีรากฐานความใส่ใจในเรื่องการวิจัยด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการศึกษาและฝึกอบรมในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเจตคติและการจัดบริการสาธารณสุขซึ่งจะเน้นหนักความต้องการเบ็ดเสร็จของปัจเจกบุคคลในฐานะเป็นคนทั้งคนโดยสมบูรณ์

จากแนวคิดดังกล่าว ปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทุกกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จและเกิดการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) คือ ความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจเลือก และกำหนดแนวทางตามศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้คนทุกคนและชุมชนจะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนสามารถคิดวิเคราะห์ เลือก ตัดสินใจ และลงมือทำเอง โดยการสนับสนุนชี้แนะ (Advocate) และการสนับสนุนทางสังคมเสริมสร้างพลัง (Empower) เพิ่มความสามารถ (Enable) และการไกล่เกลี่ย (Mediate) ผลประโยชน์ทางสังคมที่เอื้อต่อสุขภาพโดยบุคลากรที่รับผิดชอบด้านสุขภาพ การเพิ่มพูนความสามารถของปัจเจกบุคคลและชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชน

สรุปปรัชญาจากแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพไว้ว่า การส่งเสริมสุขภาพ คือ การให้คนทุกคนมีความสามารถที่จะเลือกแนวทางดำเนินชีวิตของตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่สุขสบาย (Well Being) โดยปราศจากโรคและความพิการทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคมภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตตามกิจกรรมหลักของ “กฎบัตรรอดตาย”

5. นโยบายด้านสาธารณสุขและยุทธศาสตร์โรงพยาบาลสันทราย

นโยบายด้านสาธารณสุข

นโยบายด้านสาธารณสุขของรัฐบาลพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เน้นในเรื่องของระบบประกันสุขภาพครอบคลุมประชาชนเท่าเทียม สร้างกลไกจัดการสุขภาพระดับเขต เตรียมพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ พัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคระบาด ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเองได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนางานสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน โดยปัจจุบันมีนโยบายพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการกีฬาเพื่อสุขภาพให้ประชาชนทุกคนหันมาออกกำลังกายรู้จักดูแลป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพของตนเองมากขึ้นโดยให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนเอง การให้ทุกภาคส่วนมีความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการเพื่อสุขภาพของประชาชน วางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากรในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบ และบูรณาการข้อมูลระหว่างทุกระบบหลักประกันสุขภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ พัฒนาระบบบริการสุขภาพ โดยเน้นการป้องกันโรคมามากกว่ารอให้เจ็บป่วยแล้วจึงมารักษา สร้างกลไกการจัดการสุขภาพในระดับเขตแทนการกระจุกตัวอยู่ที่ส่วนกลาง ปรับระบบการจ้างงาน การกระจายบุคลากรและทรัพยากรสาธารณสุขให้เหมาะสมกับท้องถิ่น นอกจากกระทรวงสาธารณสุขที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพของประชาชน ยังมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 โดยสนับสนุนและผลักดันร่วมกับทุกภาคส่วน ให้มีการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีครบทั้ง 4 ด้านได้แก่ ทางกาย ทางจิตใจ ทางปัญญาและทางสังคม

กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านสาธารณสุขระยะ 20 ปี ตามนโยบายรัฐบาลที่จะนำประเทศไทยก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 รองรับอนาคตที่มีความเป็นสังคมเมือง สังคมผู้สูงอายุซึ่งในปี 2573 ไทยจะมีผู้สูงอายุถึง 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด การเชื่อมต่อการค้าและการลงทุน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงระบบสุขภาพ ตั้งเป้าหมายให้ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน

นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญด้านเครือข่ายสุขภาพอำเภอ (District Health System: DHS) เพื่อผลักดันนโยบายสำคัญของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยจะผ่านกลไกเครือข่ายสุขภาพอำเภอ รวมทั้งเร่งดำเนินการเพิ่มศักยภาพในชุมชนพัฒนาอาสาสมัครสุขภาพครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวได้รับการดูแล ป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพได้ ทั้งนี้กำหนดแผนเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คือการปฏิรูประบบสุขภาพ ระยะที่ 2 เป็นการสร้างความเข้มแข็ง ระยะที่ 3

ดำเนินการให้เกิดความยั่งยืน และระยะที่ 4 เมื่อสิ้นแผนในปี 2579 ประเทศไทยจะเป็นผู้นำด้านการแพทย์และสาธารณสุข 1 ใน 3 ของเอเชีย โดยการพัฒนาความเป็นเลิศใน 4 ด้านคือ

1. การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (P&P Excellence) คือ บูรณาการกระทรวงต่าง ๆ ดูแลผู้สูงอายุและเด็ก ลดการบาดเจ็บจากการจราจร ลดกลุ่มเสี่ยงโรคเรื้อรัง มะเร็ง โครงการ 3 ล้าน 3 ปี เลิกบุหรี่ทั่วไทย เทิดไท้องค์ราชัน

2. ระบบบริการ (Service Excellence) คือ จัดแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว 6,500 คน ภายใน 10 ปี ดูแลคนไทย 65 ล้านคน และภายในปี 2560 คนไทย 1 ล้านครอบครัวจะมีแพทย์เวชศาสตร์ดูแล จัดระบบผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ตำบล (Long Term Care) ทั่วประเทศ จัดระบบการแพทย์ฉุกเฉิน มีแพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉิน 1,000 คนในโรงพยาบาลใหญ่ทั่วประเทศ และจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (EMCO) และศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ

3. การพัฒนาคน (People Excellence) คือ การแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล วางแผนอัตรากำลังคน ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาคเพื่อพัฒนาบุคลากร ปรับระบบค่าตอบแทนบุคลากรสาธารณสุข

4. ระบบบริหารจัดการ (Governance Excellence) ได้แก่ คือ อภิบาลระบบสาธารณสุข สร้างต้นแบบองค์กรคุณธรรม สร้างความมั่นคงด้านยาและเวชภัณฑ์ โดยเน้นการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และพัฒนาสมุนไพร จัดระบบการเงินการคลังสาธารณสุข เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ด้านสิทธิประโยชน์ และการบริหารจัดการระหว่าง 3 กองทุน และจัดระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานและการจัดการสารสนเทศระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ (แผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านสาธารณสุข, 2559)

ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการรณรงค์การสร้างสุขภาพภายใต้กลยุทธ์ร่วมพลังสร้างสุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยมีความรู้และทักษะด้านสุขภาพ โดยมุ่งเน้นให้ศูนย์สุขภาพชุมชนและสถานีนอามัยเป็นหน่วยบริการสุขภาพหลัก ในการดำเนินงานประสานและเชื่อมโยงกับองค์กรภาคี เครือข่ายสุขภาพชุมชนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้นโยบายสัมฤทธิ์ผลและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายจะพัฒนาระบบบริการสุขภาพของโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับทั่วประเทศ ให้สามารถบริการที่บูรณาการและเชื่อมโยงกัน โดยเพิ่มขีดความสามารถโรงพยาบาลแต่ละระดับ ให้การรักษาผู้ป่วยให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ เช่น พัฒนาโรงพยาบาลศูนย์ที่กระจายในภาคต่าง ๆ ให้มีความเป็นเลิศ เป็นศูนย์เชี่ยวชาญไม่แตกต่างจากโรงเรียนแพทย์ เช่น ศูนย์โรคหัวใจ ศูนย์อุบัติเหตุและฉุกเฉิน ศูนย์มะเร็ง และศูนย์ทารกแรกเกิด มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาต่อที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สามารถให้บริการเชิงรุก ป้องกันโรค ลดจำนวนผู้ป่วย

ให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างทั่วถึง เป็นธรรม ทันเวลา และมีความพึงพอใจ ต่อบริการหรือโดนใจประชาชนสูงสุด

สำหรับงานเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการขณะนี้ คือ การลดความแออัดของผู้ป่วยในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ทั่วประเทศ คือที่โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งถือว่าเป็น ศูนย์กลางรักษาผู้ป่วยที่มีอาการหนัก รุนแรง มีผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือแพทย์ขั้นสูง โดยมีประชาชนมา ไปตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกหรือโอฟิตีเฉลี่ยวันละกว่า 2,000 คน ผู้ป่วยดังกล่าวประมาณ 2 ใน 3ป่วยเป็นโรคทั่ว ๆ ไป ทำให้โอฟิตีแน่นแออัด รอคิวนาน แพทย์มีเวลาตรวจน้อย ส่งผลให้คุณภาพ การรักษาพยาบาลลดลง จึงมีนโยบายจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพชุมชนในเขตเทศบาลเมืองให้เป็น หน่วยบริการสุขภาพที่อยู่ภายใต้การกำกับของโรงพยาบาลใหญ่ ให้บริการตรวจรักษาผู้ป่วยทั่ว ๆ ไป หากป่วยหนักหรือฉุกเฉินจะส่งรักษาที่โรงพยาบาลใหญ่ ระบบนี้ประชาชนจะได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม

ดังนั้นหน่วยบริการสุขภาพที่อยู่ใกล้บ้านที่สุด คือ หน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (Primary Care Unit : PCU) หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า สถานีอนามัย/ ศูนย์บริการสาธารณสุข/ ศูนย์สุขภาพชุมชน/ ศูนย์แพทย์ชุมชน ฯลฯ มีบทบาทหน้าที่จัดบริการสุขภาพแบบผสมผสานทั้งด้าน การรักษา ส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสภาพ อย่างใกล้ชิด ต่อเนื่องในทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เป็นบริการที่ให้การดูแลตั้งแต่ก่อนป่วย ดูแลเบื้องต้นเมื่อ เจ็บป่วย และดูแลต่อหลังเจ็บป่วย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ แบบเป็นองค์รวม

ยุทธศาสตร์โรงพยาบาลสันทราย

การดำเนินงานของโรงพยาบาลสันทรายมี วิสัยทัศน์/ พันธกิจ/ ยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้ (โรงพยาบาลสันทราย, 2551)

วิสัยทัศน์

ดูแลผู้คนอย่างอ่อนน้อมถ่อมตน โดยร่วมเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมกับชุมชน

พันธกิจ

เป็นองค์กรของรัฐที่ส่งมอบบริการด้านสุขภาพและสนับสนุนให้เกิดสุขภาวะที่ยั่งยืนด้วยความ อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยร่วมเรียนรู้ และเติบโตไปพร้อมกับชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การจัดระบบบริการสุขภาพระดับอำเภอแบบองค์รวมที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และได้รับการยอมรับจากชุมชนโดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

กลยุทธ์

1. ขยายขีดความสามารถของการจัดระบบบริการเพื่อรองรับการเป็นโรงพยาบาลระดับ M2 หรือระดับที่สูงขึ้น
2. พัฒนาระบบบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณในการให้บริการ

กลยุทธ์

1. พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้บุคลากรเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่นโดยเสมอกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างให้ชุมชนมีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. เสริมสร้างเครือข่าย/ภาคีสุขภาพ ให้มีความเข้มแข็งสามารถให้การช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานด้านสุขภาพได้เป็นอย่างดี
3. ค้นหาศักยภาพของชุมชนและนำมาเชื่อมประสานกับระบบบริการสุขภาพอย่างไร้รอยต่อ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

การเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันแบบเชื่อมประสานและมีความสุข

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันแบบเชื่อมประสานและมีความสุข
2. ใช้วิธีการสื่อสารท่ามกลางความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

1. พัฒนาประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรภายใต้หลักธรรมาภิบาล
2. พัฒนาระบบบริหารจัดการสารสนเทศที่สามารถเข้าถึง และนำไปใช้ประโยชน์ได้

6. ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นศูนย์ที่อยู่ภายใต้การกำกับกับการบริหารของโรงพยาบาล สันทรายเริ่มเปิดดำเนินการเมื่อ 16 กรกฎาคม 2544 โดยใช้อาคารตึกผู้ป่วยใน (ตึกหลังเก่า) ซึ่งอยู่ ห่างจากตึกผู้ป่วยนอกปัจจุบันประมาณ 5 ก้าว ปัจจุบันเป็นหน่วยบริการกายภาพบำบัด ในปี 2547 ได้เปิดบริการ PCU ในรอบรั้วโรงพยาบาลแล้วย้ายมาดำเนินการในชุมชนโดยมาเช่าอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น หน้ากว้าง 3 เมตรใกล้ตลาดแม่โจ้โดยมุ่งหวังให้บริการมาตรฐานการบริการปฐมภูมิภายใต้ แนวทางเวชศาสตร์ครอบครัวโดยได้รับความเห็นชอบจากชุมชนและผู้บริหารและมีเจ้าหน้าที่จากกลุ่ม งานเวชศาสตร์ครอบครัวและชุมชนสมัครใจมาร่วมดำเนินงานจำนวน 9 คน ในปลายปี 2550 ทางประชาชนได้ประชุมและมีมติเรื่องการขอย้ายสถานที่ให้บริการและเสนอไปทางคณะกรรมการ เทศบาลเมืองแม่โจ้ในสมัยนั้นมาเปิดให้บริการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่สร้างขึ้นใหม่ ซึ่งก็ได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการเทศบาลเมืองแม่โจ้ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการตกแต่งปรับพื้นที่ให้ เหมาะสมสะดวกกับการให้บริการประชาชนในพื้นที่และเปิดให้บริการจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นการให้บริการปฐมภูมิ (Primary Care) เป็นระบบที่จัดบริการสุขภาพในระดับที่เป็นด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชิด ชุมชน เป็นสถานบริการที่อยู่ใกล้บ้าน ใกล้ใจมากที่สุด ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถเข้ามารับ บริการได้สะดวกและรวดเร็ว โดยดูแลสุขภาพประชาชนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนอย่าง ใกล้ชิด ซึ่งอาศัยการปฏิบัติงานตามหลัก 1A4C คือ การเข้าถึงบริการ (Accessibility), การรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity), การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness), การเชื่อมโยง ประสานงาน (Coordination), การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation)

ข้อมูลทั่วไป

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อดำบลแม่แฝกใหม่ และอำเภอแม่แตง อำเภอแม่อริม
ทิศตะวันออก	ติดต่อดำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อดำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อริม
ทิศใต้	ติดต่อดำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย

สภาพพื้นที่ของตำบลหนองหาร

ตำบลหนองหารเป็นพื้นที่เขตรับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร โรงพยาบาล สันทรายอยู่ห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประมาณ 12 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ แบ่งออกเป็น

13 หมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 4,915 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 20,998 คน ประชากรแฝง (ประชากรจากพื้นที่อื่น) 245 คน ต่างด้าว 1,100 คน โดยเป็นประชากรที่มีสิทธิ จำนวน 18,228 นอกนั้นเป็นสิทธิข้าราชการ ประกันสังคมและอื่น ๆ ลักษณะของชุมชนเป็นแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ระบบความสัมพันธ์ยังคงมีระบบเครือญาติผูกโยงกันอยู่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ เผือก มันฝรั่ง มันเทศ เป็นต้น สภาพเศรษฐกิจอยู่ในระดับค่อนข้างดีประชาชนมีงานทำตลอดปีเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ คือ โรงเรียนสันทรายวิทยาคม โรงเรียนปริยัติธรรมวัดวิเวกวาราม ศูนย์พัฒนาศักยภาพสตรีแกนนำชาวพุทธ (ภายในวัดวิเวกวาราม) ทั้งยังมีส่วนราชการอื่น ๆ อีกหลายแห่ง เช่น สถานีทดลองยาสูบ ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ สถานีประมงน้ำจืดเชียงใหม่ ตำบลหนองหารอยู่เขตการปกครองของ 2 เขต ได้แก่ เขตการปกครองเทศบาลเมืองแม่โจ้ และเขตการปกครองเทศบาลตำบลหนองหาร โดยเขตการปกครองของเทศบาลเมืองแม่โจ้ มีจำนวนหมู่บ้านในเขตการปกครองทั้งหมด จำนวน 9 หมู่บ้านซึ่งเป็นพื้นที่ที่ความเจริญด้านโครงสร้างอย่างรวดเร็ว และเขตการปกครองของเทศบาลตำบลหนองหาร จำนวน 5 หมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลความเจริญทางด้านโครงสร้างเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป และมีหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่เช่น หมู่บ้านอรสิริน 2 โครงการ หมู่บ้านเอื้ออาทรซึ่งมีจำนวน 500 หลังคาเรือน มีประชาชนจากพื้นที่ที่หลากหลายมาอยู่ร่วมกันเพื่อป้องกันผลกระทบที่จะตามมาโดยทางเทศบาลตำบลหนองหารได้ การวางแผนร่วมกับทุกภาคส่วนประกอบกับประชาชนเอื้ออาทรเองอยากเห็นชุมชนเข้มแข็ง น่าอยู่ จึงมีแกนนำเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ทั้งในงานสาธารณสุขและกิจกรรมของเทศบาลเพื่อร่วมกันวางระบบในการอยู่ร่วมกัน ผลพวงของความเจริญที่เป็นไปแบบก้าวกระโดดทำให้การพัฒนาระบบการเมืองท้องถิ่นมีการแข่งขันกันสูง การพัฒนาด้านโครงสร้างเช่น ถนน อาคารพาณิชย์ต่าง ๆ บ้านจัดสรร ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ทำให้เอื้อต่อความสะดวกในการทำธุรกิจ การคมนาคม และการใช้ชีวิตประจำวันอื่น ๆ ผืนดินที่ใช้ในการเพาะปลูกมีน้อยลง ชาวบ้านแบ่งขายที่ดินให้กับนายทุนเพื่อสร้างบ้านจัดสรรหอพักบางรายก็ดำเนินกิจการเอง สังคมการอยู่ร่วมกันในวิถีเดิม ๆ ถดถอยลงภายใต้สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ ก็เอื้อต่อการเกิดความเสียหายทางด้านสุขภาพ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ความสามัคคีของชุมชนลดน้อยลง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารต้องวางแผนและดำเนินการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทุกรูปแบบโดยบูรณาการงานสุขภาพเข้าถึงครอบคลุมทุกชุมชนเพื่อทำให้เกิดผลพวงของ การแข่งขันทางด้านสุขภาพขึ้นระดับชุมชน เช่น การจัดตั้งชมรมการออกกำลังกาย และการสรรหาคูคนที่เข้ามาเป็นแกนนำด้านสุขภาพในพื้นที่ ซึ่งตำบลหนองหารได้ดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชนเข้ามาช่วยในการดำเนินงานด้านสุขภาพ ประกอบกับฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่อยู่ในระดับค่อนข้างดี ทำให้ประชาชนมีความพร้อมในการที่จะมอง

เรื่องสุขภาพได้มากขึ้น จึงทำให้การดำเนินการด้านสุขภาพได้รับการตอบสนองจากประชาชนพอสมควร อีกทั้งระดับการศึกษาของประชาชน และโอกาสทางการศึกษามีค่อนข้างสูง จึงทำให้เป็นพื้นที่ได้เปรียบทางด้านองค์ความรู้ด้านสุขภาพที่จะถ่ายทอดไปถึงประชาชนความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้พื้นที่ของตำบลหนองหารได้มีโอกาสดำเนินการด้านสุขภาพ โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน และพัฒนางานสาธารณสุขรวมไปถึงมีมาตรการทางสังคมที่สามารถทำให้ประชาชนหันมามองเรื่องของสุขภาพชุมชนได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งองค์กรในที่นี่ หมายถึง องค์กรในชุมชนเอง เช่น ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ แม่บ้าน อสม. และเยาวชน อีกความหมายหนึ่งนั้น หมายถึง องค์กรท้องถิ่น คือ เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ในพื้นที่ตำบลหนองหาร ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนมีความแตกต่างกันบางชุมชนสามารถบริหารจัดการ และสนับสนุนชุมชนในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้เอง ในส่วนของเจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรมีประสบการณ์การทำงานกับชุมชนมานาน ทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น ความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ ทำได้ค่อนข้างดี ซึ่งทำให้บุคลากรสามารถประยุกต์ใช้ประสบการณ์เข้ากับการทำงานด้านสุขภาพชุมชนได้เป็นอย่างดี (ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร) เนื่องจากสภาพพื้นที่ตำบลหนองหารมีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบทดังกล่าว ทำให้มีประชาชนหลากหลายอยู่ในพื้นที่ ประชาชนย้ายถิ่น และแรงงานต่างด้าว เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะต้องปรับระบบข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการให้บริการทั้งเชิงรับและเชิงรุก ประกอบกับนโยบายของผู้บริหารให้ความสำคัญในการทำงานเชิงรุกจึงได้ทดลองให้ย้ายศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมาเช่าสำนักงานอยู่นอกโรงพยาบาล ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยให้ทีมงานจำนวน 10 คน ร่วมกันบริหารจัดการและปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัว และสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของพื้นที่ และประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบสามารถเข้าถึงหน่วยบริการ (โดยระบบคมนาคมขนส่งปกติในพื้นที่) เข้าถึงได้ภายใน 30 นาที

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(อารีย์ ทีชะพันธุ์, 2545) การศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการตรวจราชการและสมรรถนะขององค์กรในการนำนโยบายไปปฏิบัติของสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีแบบเจาะลึก โดยในการนำเสนอรูปแบบและแนวทางได้ประยุกต์ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการบริหารงานของภาครัฐ การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และหลักธรรมาภิบาล ประกอบกับผลการวิเคราะห์สภาพข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบราชการ โดยเน้นยุทธศาสตร์การตรวจราชการแนวใหม่ ระบบงาน ความรู้ ความสามารถและทักษะ กล่าวคือ มุ่งเน้นการตรวจแบบเชิงรุกมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการปรับเปลี่ยน

ระบบตรวจราชการ ซึ่งจากการศึกษาในส่วนนี้พบว่า ยังมีปัญหาบางประการที่ยังไม่สามารถดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม กล่าวคือ ผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญกับงานตรวจราชการมากเท่าที่ควร รวมทั้งไม่ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลรายงานการตรวจราชการในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และในส่วนของการศึกษาสมรรถนะขององค์กรในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นองค์การสนับสนุนการตรวจราชการในด้านโครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ที่เป็นปัจจัยต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนของ การตรวจราชการกรณีปกติ สามารถดำเนินการได้ผลสำเร็จในระดับหนึ่ง สำหรับในส่วนของ การตรวจกรณีพิเศษ ยังไม่สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากยังมีปัญหาโครงสร้างที่ไม่เหมาะสม ขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญทางด้านกฎหมาย ขาดการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสมรรถนะต่อองค์การและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข และในการศึกษาคั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หลายประการ เพื่อให้สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคต

(สุเทพ ลีลางาม, 2538) วิจัยพจนธ์เรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาอาชีพขายบริการทางเพศ กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา เป็นการศึกษาวิจัยประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชีพขายบริการทางเพศของจังหวัดพะเยา โดยศึกษาโครงการ 3 โครงการ คือ โครงการฝึกอบรมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สตรีในชนบท โครงการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการนักเรียนเพื่อปรับทัศนคติ และโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาให้เด็กนักเรียนสตรีได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งดำเนินโครงการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2536 เป็นต้นมาว่าสามารถแก้ไขปัญหาอาชีพขายบริการทางเพศได้เพียงใด การดำเนินงานมีปัญหาอุปสรรคประการใดบ้าง เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ผู้ผ่านการอบรมตามโครงการเพิ่มรายได้ให้แก่สตรี ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้ารับการอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ และนักเรียนหญิงที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ได้รับความรู้ทางการศึกษาให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่า โครงการของภาครัฐทั้ง 3 โครงการ สามารถดำเนินการได้ผลพอสมควรในการสกัดกั้นสตรี ไม่ให้ไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ จะมีปัญหาและอุปสรรคบ้างในบางโครงการเท่านั้น สาเหตุอันเนื่องมาจากงบประมาณและบุคลากรในการปฏิบัติ รวมทั้งภูมิหลังของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานตามโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้เท่าที่ควร

(เกรียงไกร บุญประจง, 2552) การศึกษาเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติตามโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข กรณีศึกษาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค ตำบลสร้างมิ่ง จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษารูปแบบหรือลักษณะการเลี้ยงโคตามโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข

ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค ในพื้นที่ตำบลสร้างมิ่ง จังหวัดยโสธรและ (2) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค ในพื้นที่ตำบลสร้างมิ่ง จังหวัดยโสธร เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในลักษณะเจาะลึก (Purposive) พรรณนารายละเอียดของประเด็นที่ศึกษาตามปรากฏการณ์เชิงวิทยา (Phenomenology) และวิธีการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study Approach) วิเคราะห์ด้วยบทและจัดกลุ่มคำสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบหรือลักษณะการเลี้ยงโคตามโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข มีรูปแบบของการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ในกลุ่มสมาชิกและข้ามกลุ่มสมาชิก เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในลักษณะการปรึกษาหารือกัน แลกเปลี่ยนแม่พันธุ์ในกลุ่มสมาชิก เมื่อสมาชิกของโครงการนำโคแม่พันธุ์ไปเลี้ยงแล้วตก ลูก ผู้เลี้ยงจะได้สิทธิในตัวลูกโค ส่วนโคแม่พันธุ์ต้องนำส่งคืนให้กลุ่มสมาชิก เพื่อจัดสรรให้เกษตรกรคนอื่นเลี้ยงต่อไป ทำให้เกิดการขยายตัวของกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคในเขตพื้นที่เป็นระบบหมุนเวียนในลักษณะธนาคารโคกระบือ

วิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคตามโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข สรุปได้ดังนี้ (1) วิธีการบริหารจัดการภายในกลุ่มสมาชิก ถึงแม้จะมีการรวมกลุ่มสมาชิกเป็นเครือข่ายปรึกษากัน แต่ยังคงขาดภาวะผู้นำของกลุ่มสมาชิก ระบบการตัดสินใจและการติดต่อสื่อสาร การระดมทรัพยากรภายในกลุ่มสมาชิก เครือข่าย และขาดกลไกการติดตามผลการดำเนินงานหรือดำเนินโครงการของกลุ่มสมาชิก (2) การดำเนินงานโครงการเป็นลักษณะบนลงล่าง (Top-down Decision Making Approach) มากเกินไป นำไปสู่การขาดการตัดสินใจร่วมกัน ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละพื้นที่ ประกอบกับคณะกรรมการบริหารกลุ่มสมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและกับกลุ่มสมาชิก นอกจากนี้ ยังเข้าใจว่าเป็นโครงการที่หน่วยงานภาครัฐต้องรับผิดชอบ คณะกรรมการเป็นเพียงผู้ประสานงานให้กับเจ้าของโครงการ (ภาครัฐ) จึงเกิดการเอาเปรียบกันในกลุ่มสมาชิกด้วยกันเองและ (3) การจัดสรรงบประมาณ มีผู้มีอิทธิพลในหน่วยงานภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น เข้ามาควบคุมผลการพิจารณาจัดสรรงบประมาณหรือทิศทางของการดำเนินงาน แผนงาน ประกอบกับการเลี้ยงโคของกลุ่มสมาชิกไม่เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงานที่ถูกต้อง

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานในด้านการเลี้ยงโคตามโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับชุมชนท้องถิ่น สรุปได้ ดังนี้ (1) แนวทางการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิก เน้นการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้สมาชิก หรือตัวแทนกลุ่มได้แสดงออก นำเสนอปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างชัดเจน จัดทำแผนงาน โครงการเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2) บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ ควรเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคในแนวราบ และมีส่วนในเรื่องที่กลุ่มสมาชิกพูดคุยกัน หรือตัดสินใจร่วมกัน เป็นตัวแทนในการขับเคลื่อนให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มสมาชิก (3) การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐจะต้อง

มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ในขณะที่เดียวกันจะต้องให้การสนับสนุนกิจกรรมตามศักยภาพชุมชน จัดหลักสูตรอบรมอาชีพ และการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(ยลจิต บุตรเวทย์, 2544) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถนะภายในของโรงเรียนเกี่ยวกับการนํานโยบายไปปฏิบัติ ผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคของการนํานโยบายไปปฏิบัติ ตามโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 227 คน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบไคสแควร์และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่าสมรรถนะภายในของโรงเรียนด้านโครงสร้างบุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการนํานโยบายโครงการอาหารกลางวันไปปฏิบัติแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียน ส่วนผลการนํานโยบายไปปฏิบัติปัญหาและอุปสรรคของการนํานโยบายโครงการอาหารกลางวันไปปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การนํานโยบายไปปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะภายในองค์กรอาจไม่เหมาะสม องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการนํานโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จนั้น น่าจะเป็นภาวะผู้นำ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสื่อสารนโยบาย การมอบงาน และการกำกับติดตาม

8. ข้อเสนอเชิงทฤษฎี

จากการศึกษาการนํานโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนํานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางกิจกรรม การกระทำ หรือการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลได้ทำการตัดสินใจและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้แนะให้มีกิจกรรมหรือ การกระทำต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารหรือ กระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชน

การนํานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะนโยบาย แผนโครงการ แม้จะจัดทำอย่างดีเป็นไปตามหลักวิชาการ แต่ถ้านำไปปฏิบัติไม่ได้หรือนำปฏิบัติแล้วเกิด

ปัญหาอุปสรรค ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ก็ถือว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ตรงข้ามถ้านำไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ก็จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับสาธารณชนจึงอาจกล่าวได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติก่อให้เกิดผลดีกับสังคม ดังนั้นขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัตินอกจากจะมีความสำคัญแล้วยังมีความสลับซับซ้อน เพราะเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลรวมถึงองค์กรหลากหลายซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบาย

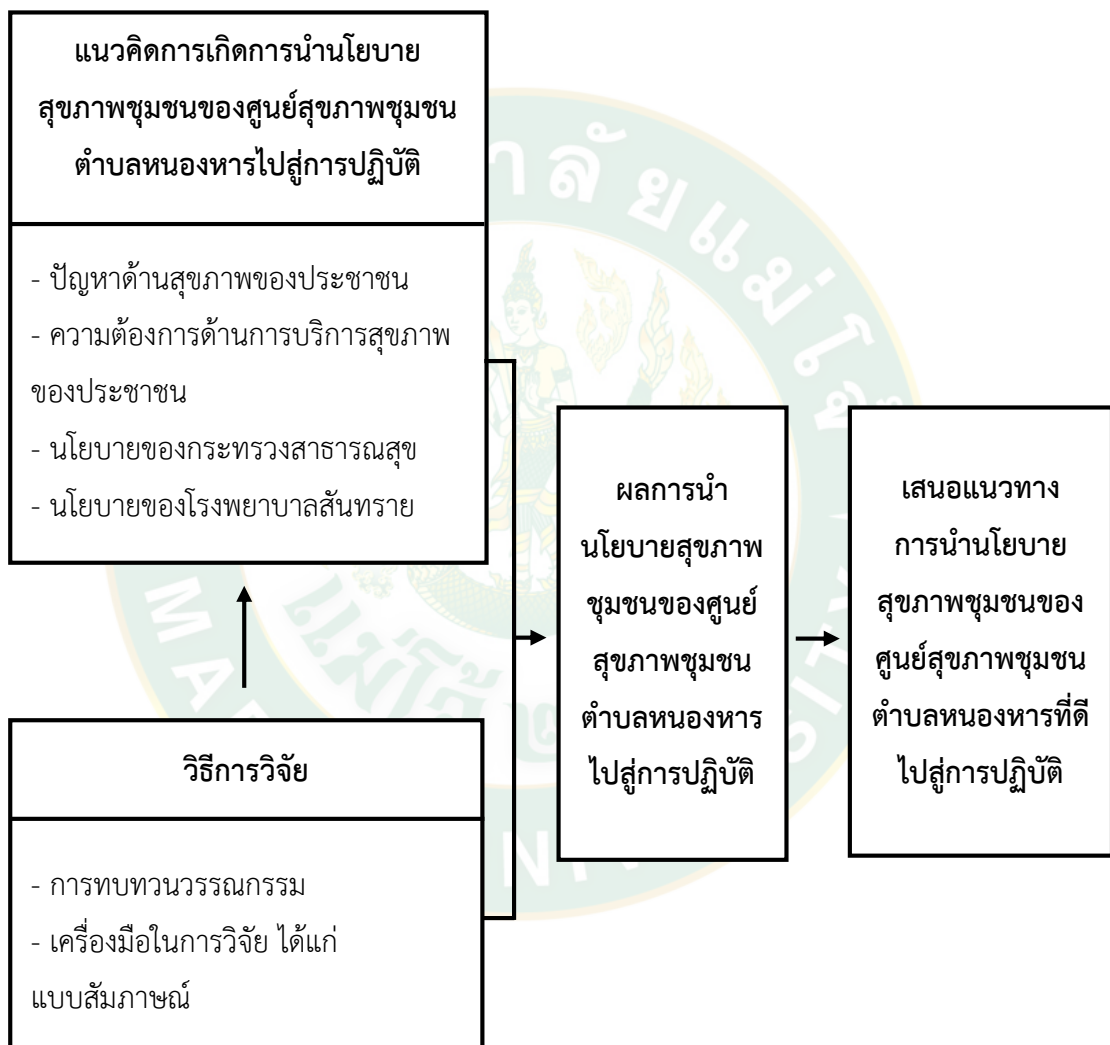
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม การบริหาร และการจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้แล้วยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดีเป็นการบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นระบบบริหาร เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุด (Best Practice) จะไม่ใช่เป็นแค่เพียงวิธีการทำงานที่ดี แต่เป็นการทำงานที่ดีกว่าหรือดีที่สุด ซึ่งมีทั้งการทำงานในเชิงระบบบริหาร และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ทำให้ผลงานนั้นบรรลุเป้าหมายสูงสุด มีอีกคำหนึ่งคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ Best Practice คือ Good Practice เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างใช้ในความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ แต่อาจยังไม่มีหลักฐานยืนยันแน่ชัดหรือแสดงความถูกต้องอย่างชัดเจน อาจจะเป็นเพียงคำบอกเล่าปากต่อปาก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มายืนยันผลงาน Best Practice เป็นคำเฉพาะหรือศัพท์ที่ใช้ในวงการศึกษาชี้ให้เห็นถึงผลงานที่มีมาตรฐาน มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานสนับสนุน หรือแสดงผลงานหรือความสำเร็จของงาน

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ จากการมุ่งเน้นเพียงการรักษาพยาบาลและการป้องกันโรคติดต่อเหมือนในอดีตไม่ทำให้ปัญหาสุขภาพลดลงได้ หลายประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดวิธีการแก้ปัญหาสุขภาพจากซ่อมแซมรักษามาสู่การป้องกันส่งเสริมสุขภาพแนวคิดนี้เกิดขึ้นจากองค์การอนามัยโลกเป็นแกนนำการหาแนวทางใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพ โดยการจัดประชุมนานาชาติที่กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา ทำให้ได้ข้อสรุปแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาสุขภาพและพัฒนาสุขภาพของประชาชน แนวทางนั้นคือ การสาธารณสุขสุขแนวใหม่ โดยใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพซึ่งแนวคิดนี้เกิดขึ้นเริ่มแรกที่ประเทศสวีเดนและหลายประเทศได้นำไปดัดแปลงประยุกต์ใช้ตามบริบทสังคมวัฒนธรรม รวมทั้งประเทศไทยด้วย

จากการศึกษาเอกสารและทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวนำไปสู่กรอบแนวคิดในการศึกษาการวิจัยดังต่อไปนี้

9. กรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การนํานโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ในครั้งนี้มีขั้นตอนดังนี้

1. วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา
2. วิธีการรวบรวมข้อมูล
3. การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสำคัญ 2 แหล่ง คือ

1. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ และข้อมูลอ้างอิงที่เกี่ยวข้องผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการนํานโยบายไปสู่การปฏิบัติ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร และประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

- 2.1 ขอนหนังสือส่งจากวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลสันทราย เพื่อเป็นจดหมายนำการศึกษา และขออนุญาตเข้าไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

- 2.2 ลงพื้นที่เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ในพื้นที่ทำการศึกษา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลอ้างอิงที่เกี่ยวข้องผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) คือ การสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีการนัดหมายตกลงไว้ล่วงหน้า ผู้วิจัยได้ใช้

สถานที่ที่ทำการของผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นสถานที่ในการสัมภาษณ์ และมีการบันทึกการสัมภาษณ์ โดยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อเป็นหลักฐานว่ามีแหล่งข้อมูลและที่มาที่ไปในการสัมภาษณ์ข้อมูล โดยก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อน การสนทนาและก่อนการบันทึกทุกครั้ง โดยจะรวบรวมข้อมูลสำคัญจากผู้ที่มีประสบการณ์มีความรู้ ความสามารถและมีความเข้าใจเหมาะสมกับความต้องการของผู้ศึกษาวิจัยเป็นสำคัญ (ศตพล วรปัญญาตระกูล, 2554)

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญจากผู้ที่มีประสบการณ์มีความรู้ ความเข้าใจเหมาะสมกับความต้องการของผู้ศึกษาวิจัย ซึ่งก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อน โดยจะรวบรวมข้อมูลสำคัญจากผู้ให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งประกอบด้วย (จอม สิ้นน้อย, 2549)

1. หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จำนวน 1 คน
2. เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จำนวน 5 คน
3. ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่จัน จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัยเพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย
3. สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมี 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร และเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร รวมทั้งหมด 6 คน ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่จัน รวมทั้งหมด 25 คน ซึ่งคัดเลือกจากประชาชนผู้มารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ในวันที่มีแพทย์เข้ามาให้บริการตรวจรักษาสุขภาพ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำเอาข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) วิธีการวิเคราะห์นี้เป็นการพรรณนาเรื่องราวเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา

โดยนำเอาข้อมูลมาที่ได้จัดเรียงตามลำดับเนื้อหาสาระและจำแนกจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบตามกรอบแนวคิดการวิจัย และทำการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากเอกสาร หรือหลักฐานต่าง ๆ เช่น เอกสารทางราชการ งานเขียน หนังสือ รายงาน สิ่งพิมพ์ ตำราวิชาการ บทความเผยแพร่ และงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่ไม่ใช่ตัวเลขซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดที่มีการพรรณนาและมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลเอกสาร เพราะฉะนั้น ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นคำถามสัมภาษณ์ (Interview Research) และข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ (Document Research) นำมาซึ่งการประมวลผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยเชื่อมความสัมพันธ์ประเด็นต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงในเชิงเหตุและผล โดยการวิเคราะห์รูปแบบเชิงพรรณนา จนนำไปสู่คำตอบของการศึกษาและสรุปตามหลักวิชาการ ประกอบการเขียนรายงาน เพื่อให้เห็นถึงการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนา

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้สองประเด็น คือ เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามหลักการและกระบวนการวิจัย โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีและรายงานผลการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องมาเป็นกรอบทางเดินในการศึกษาวิจัย จนนำมาสู่การเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ได้ในการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปเป็นผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่ และงานวิจัยเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
2. ผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ
 - 2.1 กระบวนการนำนโยบายของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ
 - 2.2 การดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care)
 - 2.3 หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
 - 2.4 ปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ
 - 2.5 การแก้ไขในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ
3. แนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ซึ่งแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policy and Policy Implementation)

นโยบายสาธารณะ (Public Policy) หมายถึง แนวทางกิจกรรม การกระทำ หรือการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลได้ทำการตัดสินใจและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้แนะให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารหรือกระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชน

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะนโยบาย แผนโครงการ แม้จะจัดทำอย่างดีเป็นไปตามหลักวิชาการ แต่ถ้านำไปปฏิบัติไม่ได้หรือนำปฏิบัติแล้วเกิดปัญหาอุปสรรค ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ก็ถือว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ตรงข้ามถ้านำไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ก็จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับสาธารณชนจึงอาจกล่าวได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติก่อให้เกิดผลดีกับสังคม ดังนั้นขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัตินอกจากจะมีความสำคัญแล้วยังมีความสลับซับซ้อน เพราะเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลรวมถึงองค์กรหลากหลายซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบาย

ดังนั้น ผู้วิจัยพบว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจึงมักจะประสบปัญหา ทั้งนี้เพราะอาจมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็อุปสรรคหรือไม่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของรัฐบาล ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สมรรถนะขององค์กร ความเพียงพอของทรัพยากร การยอมรับโครงการในระดับท้องถิ่นซึ่งมีผลต่อการสนับสนุนและความร่วมมือ ปัจจัยเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ เรียกว่า “นโยบายสาธารณะที่นำไปปฏิบัติ”

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า หลักธรรมาภิบาลหรือที่ภาครัฐของประเทศไทยยึดถือปฏิบัติ เรียกว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งมีความหมาย คือ หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารและการจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้แล้วยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดีเป็นการบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวงด้วย

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

การปฏิบัติที่ดีเป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นระบบบริหาร เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุด (Best Practice) จะไม่ใช่เป็นแค่เพียงวิธีการทำงานที่ดี แต่เป็นการทำงานที่ดีกว่าหรือดีที่สุด ซึ่งมีทั้งการทำงานในเชิงระบบบริหาร และเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ทำให้ผลงานนั้นบรรลุเป้าหมายสูงสุด มีอีกคำหนึ่งคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ Best Practice คือ Good Practice เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างใช้ในความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ แต่อาจจะยังไม่มีหลักฐานยืนยันแน่ชัด หรือแสดงความถูกต้องอย่างชัดเจน อาจจะเป็นเพียงคำบอกเล่าปากต่อปาก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มายืนยันผลงาน Best Practice เป็นคำเฉพาะหรือศัพท์ที่ใช้ในวงการวิชาชีพที่แสดงถึงผลงานที่มีมาตรฐาน มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานสนับสนุน หรือแสดงผลงานหรือความสำเร็จของงาน

4. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ

ปัจจุบันปัญหาสุขภาพของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชาติ ทุกรัฐบาลตระหนักในความสำคัญ และพยายามแสวงหาแนวทางที่จะจัดบริการเพื่อดูแลสุขภาพให้กับประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายสำหรับลดความเหลื่อมล้ำในสังคม จึงเกิดแนวคิดที่ว่า การมุ่งเน้นเพียงการรักษาพยาบาลและการป้องกันโรคติดต่อเหมือนในอดีตไม่ทำให้ปัญหาสุขภาพลดลงได้ หลายประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิด วิธีการแก้ปัญหสุขภาพจากซ่อมแซมรักษามาสู่การป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพแนวคิดนี้เกิดขึ้นจากองค์การอนามัยโลกเป็นแกนนำการหาแนวทางใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพ โดยการจัดประชุมนานาชาติที่กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา ทำให้ได้ข้อสรุปแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหสุขภาพ และพัฒนาสุขภาพของประชาชน แนวทางนั้นคือ การสาธารณสุขสุขแนวใหม่ โดยใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพซึ่งแนวคิดนี้เกิดขึ้นเริ่มแรกที่ประเทศสวีเดนและหลายประเทศได้นำไปดัดแปลงประยุกต์ใช้ตามบริบทสังคมวัฒนธรรม รวมทั้งประเทศไทยด้วยที่มีนโยบายสาธารณะด้านการส่งเสริมสุขภาพ เพิ่มการดูแลป้องกันก่อนที่จะเกิดอาการเจ็บป่วย ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพให้แก่ประชาชนตั้งแต่ระดับชุมชน ครอบครัว ชุมชน และนำไปสู่การปฏิบัติภายใต้ “นโยบายศูนย์สุขภาพชุมชน”

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย จนนำมาสู่การออกแบบเครื่องมือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ตอนที่ 2 ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการตอบแบบสัมภาษณ์การศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จำนวน 5 คน และตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ จำนวน 25 คน โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงรวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด 31 คน

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร และเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร รวมทั้งหมดจำนวน 6 คน พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 40 - 60 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ รวมทั้งหมดจำนวน 25 คน พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 21 คน เพศชาย จำนวน 4 คน อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 20 - 85 ปี ระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาถึงปริญญาตรี

2. ผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

2.1 กระบวนการนำนโยบายของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการรณรงค์การสร้างสุขภาพภายใต้กลยุทธ์ร่วมพลังสร้างสุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยมีความรู้และทักษะด้านสุขภาพ โดยมุ่งเน้นให้ศูนย์สุขภาพชุมชนและสถานีอนามัยเป็นหน่วยบริการสุขภาพหลัก ในการดำเนินงานประสานและเชื่อมโยงกับองค์กรภาคี เครือข่ายสุขภาพชุมชนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้นโยบายสัมฤทธิ์ผลและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายจะพัฒนาระบบบริการสุขภาพของโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับทั่วประเทศ ให้สามารถบริการที่บูรณาการและเชื่อมโยงกัน โดยเพิ่มขีดความสามารถโรงพยาบาลแต่ละระดับ ให้การรักษาผู้ป่วยให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ เช่น พัฒนาโรงพยาบาลศูนย์ที่กระจายในภาคต่าง ๆ ให้มีความเป็นเลิศ เป็นศูนย์เชี่ยวชาญไม่แตกต่างจากโรงเรียนแพทย์ เช่น ศูนย์โรคหัวใจ ศูนย์อุบัติเหตุและฉุกเฉิน ศูนย์มะเร็ง และศูนย์ทารกแรกเกิด มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาต่อที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สามารถให้บริการเชิงรุก ป้องกันโรค ลดจำนวนผู้ป่วย

ให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างทั่วถึง เป็นธรรม ทันเวลา และมีความพึงพอใจ ต่อบริการหรือโดนใจประชาชนสูงสุด

สำหรับงานเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการขณะนี้ คือ การลดความแออัดของผู้ป่วยในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ทั่วประเทศ คือที่โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งถือว่าเป็น ศูนย์กลางรักษาผู้ป่วยที่มีอาการหนัก รุนแรง มีผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือแพทย์ขั้นสูง โดยมีประชาชนมา ไปตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกหรือโอฟิตีเฉลี่ยวันละกว่า 2,000 คน ผู้ป่วยดังกล่าวประมาณ 2 ใน 3ป่วยเป็นโรคทั่ว ๆ ไป ทำให้โอฟิตีแน่นแออัด รอคิวนาน แพทย์มีเวลาตรวจน้อย ส่งผลให้คุณภาพ การรักษาพยาบาลลดลง จึงมีนโยบายจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพชุมชนในเขตเทศบาลเมืองให้เป็น หน่วยบริการสุขภาพที่อยู่ภายใต้การกำกับของโรงพยาบาลใหญ่ ให้บริการตรวจรักษาผู้ป่วยทั่ว ๆ ไป หากป่วยหนักหรือฉุกเฉินจะส่งรักษาที่โรงพยาบาลใหญ่ ระบบนี้ประชาชนจะได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม

ดังนั้นหน่วยบริการสุขภาพที่อยู่ใกล้บ้านที่สุด คือ หน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (Primary Care Unit : PCU) หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า สถานีอนามัย/ ศูนย์บริการสาธารณสุข/ ศูนย์สุขภาพชุมชน/ ศูนย์แพทย์ชุมชน ฯลฯ มีบทบาทหน้าที่จัดบริการสุขภาพแบบผสมผสานทั้งด้าน การรักษา ส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสภาพ อย่างใกล้ชิด ต่อเนื่องในทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เป็นบริการที่ให้การดูแลตั้งแต่ก่อนป่วย ดูแลเบื้องต้นเมื่อ เจ็บป่วย และดูแลต่อหลังเจ็บป่วย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ แบบเป็นองค์รวม

จากการศึกษาพบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารซึ่งเป็นศูนย์ที่อยู่ภายใต้การกำกับการบริหารของโรงพยาบาลสันทราย มีหน้าที่ดูแล และส่งเสริมสุขภาพชีวิตของประชาชนในเขต เทศบาลเมืองแม่ใจ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร การดำเนินงาน ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นการให้บริการปฐมภูมิ (Primary Care) เป็นระบบที่ จัดบริการสุขภาพในระดับที่เป็นด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชิดชุมชน เป็นสถาน บริการที่อยู่ใกล้บ้าน ใกล้ใจมากที่สุด ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถเข้ามาใช้บริการได้สะดวก และรวดเร็ว โดยดูแลสุขภาพประชาชนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนอย่างใกล้ชิด มีการดูแล ตั้งแต่ก่อนป่วย ไปจนถึงการดูแลเบื้องต้น เมื่อเจ็บป่วยและหลังเจ็บป่วย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารอยู่ภายใต้ การกำกับการบริหารของโรงพยาบาลสันทราย ในการดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบล หนองหารจึงต้องมีความสอดคล้องกับนโยบาย และวิสัยทัศน์ของโรงพยาบาลสันทราย ซึ่งศูนย์สุขภาพ ชุมชนตำบลหนองหารได้รับนโยบายในการปฏิบัติงานจากโรงพยาบาลสันทราย โดยโรงพยาบาล สันทรายมีวิสัยทัศน์/ พันธกิจ/ ยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์ ดังนี้

วิสัยทัศน์โรงพยาบาลสันทราย

ดูแลผู้คนอย่างอ่อนน้อมถ่อมตน โดยร่วมเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมกับชุมชน

พันธกิจ

เป็นองค์กรของรัฐที่ส่งมอบบริการด้านสุขภาพและสนับสนุนให้เกิดสุขภาวะที่ยั่งยืนด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน เคารพคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยร่วมเรียนรู้ และเติบโตไปพร้อมกับชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การจัดระบบบริการสุขภาพระดับอำเภอแบบองค์รวมที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และได้รับการยอมรับจากชุมชนโดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

กลยุทธ์

1. ขยายขีดความสามารถของการจัดระบบบริการเพื่อรองรับการเป็นโรงพยาบาลระดับ M2 หรือระดับที่สูงขึ้น
2. พัฒนาระบบบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณในการให้บริการ

กลยุทธ์

1. พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้บุคลากรเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่นโดยเสมอกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างให้ชุมชนมีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. เสริมสร้างเครือข่าย/ภาคีสุขภาพ ให้มีความเข้มแข็งสามารถให้การช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานด้านสุขภาพได้เป็นอย่างดี
3. ค้นหาศักยภาพของชุมชนและนำมาเชื่อมประสานกับระบบบริการสุขภาพอย่างไร้รอยต่อ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

การเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันแบบเชื่อมประสานและมีความสุข

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันแบบเชื่อมประสานและมีความสุข
2. ใช้วิธีการสื่อสารท่ามกลางความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

1. พัฒนาประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรภายใต้หลักธรรมาภิบาล
2. พัฒนาระบบบริหารจัดการสารสนเทศที่สามารถเข้าถึง และนำไปใช้ประโยชน์ได้

2.2 การดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care)

ระบบบริการปฐมภูมิเป็นบริการด่านแรกที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด เป็นกลไกและยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาระบบสาธารณสุขของประเทศ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็นของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ช่วยทำให้ระบบบริการสาธารณสุขมีประสิทธิภาพ และมีผลลัพธ์สุขภาพที่ดี

การจะทำระบบบริการปฐมภูมิให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้ 3 ชนิดเป็นอย่างดี คือ ระบบบริการปฐมภูมิ เวชศาสตร์ครอบครัว และความรู้ในวิชาชีพของตนเอง และนอกจากนี้จะต้องใช้การทำงานเป็นทีม ซึ่งควรเป็นทีมในรูปแบบสหวิทยาการ ซึ่งนั่นหมายถึงทุกคนในทีมจะต้องมีความรู้ของหลายสาขาวิชา ที่จะนำมาดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม ซึ่งเป็นการดูแลผู้ป่วยที่จะต้องทำความเข้าใจลักษณะตามธรรมชาติและความสัมพันธ์ของผู้ป่วยใน 4 มิติคือ กาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ

ระบบบริการปฐมภูมิ ได้ให้ความสำคัญกับสุขภาพในมิติที่กว้างกว่าบริการทางการแพทย์ ซึ่งระบบสาธารณสุขปฐมภูมิได้ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็นอย่างถ้วนหน้า และมองระบบบริการปฐมภูมิเป็นศูนย์กลางของระบบบริการสาธารณสุขของประเทศในการนำไปสู่ความเป็นธรรมด้านสุขภาพ เป็นระบบบริการที่จัดให้แก่ชุมชนในภาพรวม ทั้งในหน่วยบริการและในชุมชน ซึ่งอาศัยการปฏิบัติงานตามหลัก 1A4C คือ การเข้าถึงบริการ (Accessibility), การรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity), การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness), การเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination), การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation)

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร และเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร และเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ซึ่งได้ยึดหลักการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (1A4C) ในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ซึ่งได้แก่

1. การเข้าถึงบริการ (Accessibility)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ (Accessibility) พบว่า ประชาชนสามารถเดินทางมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ด้วยตนเอง และสามารถใช้บริการหลักประกันสุขภาพที่ตนเองมีได้ อาทิ เช่น สิทธิหลักประกันสุขภาพ 30 บาท หรือประกันสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการทำงานเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เช่น การออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วย เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ (Accessibility) พบว่า ประชาชนสามารถเดินทางมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ด้วยตนเอง เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชน ทำให้ประชาชนเดินทางมาได้สะดวก สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีการบริการอย่างเป็นกันเอง ดูแลแบบครอบครัว นอกจากนี้ทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเป็นประจำทุกเดือนเพื่อให้เข้าถึงประชาชนแต่ละชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ (Accessibility) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้เข้ามาตั้งหน่วยบริการในพื้นที่ชุมชน ซึ่งเป็นการทำงานเชิงรุกเพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของประชาชน ทำให้ประชาชนเดินทางมารับบริการและสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็วกว่าการเดินทางไปโรงพยาบาล เพราะมีผู้ที่ต่อคิวรอรับบริการจำนวนมาก

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ (Accessibility) พบว่า ประชาชนสามารถเดินทางมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ด้วยตนเอง และทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการจัดทีมเจ้าหน้าที่เพื่อออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งเป็นการทำงานเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ป่วยและประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ (Accessibility) พบว่า ประชาชนสามารถเดินทางมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้

ด้วยตนเอง และทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการทำงานเชิงรุก เช่น การจัดทีมเจ้าหน้าที่ เพื่อออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเป็นประจำเพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ป่วยและประชาชน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ (Accessibility) พบว่า ประชาชนสามารถเดินทางมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ด้วยตนเอง เนื่องจากศูนย์ฯ มีสถานที่ตั้งอยู่ใกล้ชิดกับชุมชน ทำให้ประชาชนเดินทางมารับบริการได้สะดวก ไม่ต้องต่อคิวรอรับบริการเป็นเวลานานเหมือนกับโรงพยาบาล และทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการทำงานเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ป่วยและประชาชนได้อย่างทั่วถึง

2. การรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลรักษา และติดตามอาการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ผู้ป่วยเข้ามารับการรักษาศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการจัดทีมเจ้าหน้าที่ออกไปให้บริการสุขภาพในพื้นที่แต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ป่วยและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่จะมารับบริการ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการติดตามอาการของผู้ป่วยที่เข้ามารับการบริการรักษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการจัดทีมเจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยทั้ง 13 หมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้เป็นประจำทุกเดือน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการติดตามดูแลผู้ป่วยที่เข้ามารับการบริการรักษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะดูแลทุกกลุ่มอายุและมีการจัดเก็บประวัติผู้ป่วยแต่ละราย นอกจากนี้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเพื่อติดตามอาการเป็นประจำทุกเดือน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการติดตามดูแลผู้ป่วยที่เข้ามารับการบริการรักษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เกิดโรคจนหายขาดจากโรคหรือเสียชีวิต ซึ่งจะทำให้การดูแลผู้ป่วยอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกรับผู้ป่วยหรือเลือกปฏิบัติต่อผู้ป่วย และมีการจัดเก็บประวัติผู้ป่วยแต่ละรายเพื่อติดตามอาการ นอกจากนี้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยในแต่ละหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการติดตามดูแลผู้ป่วยที่เข้ามารับ

การบริการรักษาอย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อยู่ในเกณฑ์การดูแลรักษาของศูนย์ฯ อากาศไม่รุนแรงก็จะมีอาการติดตามอาการของผู้ป่วย แต่หากผู้ป่วยมีอาการรุนแรงก็จะมีอาการนำส่งต่อไปโรงพยาบาลสันทรายเพื่อรับการรักษาต่อไป

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการติดตามดูแลผู้ป่วยที่เข้ามารับการบริการรักษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เกิดโรคไปจนเสียชีวิต และมีการจัดเก็บประวัติผู้ป่วยแต่ละรายเพื่อติดตามอาการของผู้ป่วยต่อไป

3. การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการดูแลสุขภาพผู้ป่วยอย่างครบถ้วนทุกด้าน เริ่มตั้งแต่การรักษาพยาบาลผู้ป่วยให้หายจากโรค การป้องกันโรคเพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วย การส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยให้มีสุขภาพแข็งแรง และการฟื้นฟูสภาพร่างกายของผู้ป่วย รวมไปถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมอย่างครบถ้วนทุกด้าน ซึ่งให้การดูแลตั้งแต่การรักษาพยาบาลผู้ป่วย การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสภาพร่างกายของผู้ป่วย นอกจากนี้ยังสามารถปรึกษาเจ้าหน้าที่ได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเรื่องของสุขภาพร่างกายหรือสุขภาพจิต ทำให้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการรู้สึกอุ่นใจและประทับใจ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีความใกล้ชิดกับชุมชน ทำให้เข้าถึงประชาชน เข้าถึงผู้ป่วยได้ง่าย ไม่ได้ดูแลเพียงรักษาโรค แต่จะดูแลทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ ซึ่งจะเน้นการส่งเสริมและป้องกัน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จะให้การดูแลผู้ป่วยอย่างครบถ้วนทุกด้าน ทั้งด้านสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีความใกล้ชิดกับชุมชน ทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนและผู้ป่วยได้ง่าย

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จะให้การดูแล

ผู้ป่วยอย่างครบถ้วนทุกด้าน ซึ่งผู้ป่วยหรือประชาชนสามารถเข้ามาปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับด้านสุขภาพ ได้ตลอดเวลาราชการ โดยศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะเน้นให้การส่งเสริมและป้องกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและลดปัญหาด้านสุขภาพของประชาชน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จะให้การดูแลผู้ป่วยอย่างครบถ้วนทุกด้าน ทั้งสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต ซึ่งผู้ป่วยหรือประชาชนสามารถเข้ามาปรึกษาเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพได้ตลอดเวลาราชการ

4. การเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเชื่อมโยงประสานงานบริการสุขภาพอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ผู้ป่วยเข้ามาใช้บริการรักษา และมีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับบริการยังหน่วยบริการที่สูงกว่า ในกรณีที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไม่สามารถให้การรักษาผู้ป่วยได้ จึงต้องมีการส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการยังโรงพยาบาลสันทราย ซึ่งมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่สามารถให้การรักษาได้โดยตรง ในการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับบริการที่โรงพยาบาลสันทรายทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จะทำหนังสือส่งต่อตัวผู้ป่วยและแนบประวัติการรักษาของผู้ป่วยที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปยังโรงพยาบาลสันทรายเพื่อรับการรักษาต่อไป

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเชื่อมโยงประสานงานบริการสุขภาพ และดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ผู้ป่วยเข้ามาใช้บริการรักษา หากผู้ป่วยจำเป็นจะต้องพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะทำหนังสือส่งต่อตัวผู้ป่วยและแนบประวัติการรักษาของผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสันทรายเพื่อรับการรักษาต่อไป

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเชื่อมโยงประสานงานบริการสุขภาพ เป็นเครือข่ายในชุมชนและมีการประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ผู้ป่วยเข้ามาใช้บริการรักษา

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเชื่อมโยงประสานงานบริการสุขภาพเป็นเครือข่ายสุขภาพในชุมชน เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะช่วยดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร หากมีอาการเจ็บป่วยที่เกินความสามารถที่จะให้การดูแลรักษาได้ ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมี

การประสานงานไปยังโรงพยาบาลสันทราย เพื่อส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเชื่อมโยงประสานงานบริการสุขภาพของผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ ในกรณีที่ผู้ป่วยโรคความดันโลหิต โรคเบาหวานและผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่น ๆ เข้ามารับบริการรักษาที่ศูนย์ฯ หากไม่มีอาการรุนแรง ศูนย์ฯ จะให้การดูแลรักษาและติดตามผลตามอาการ หากมีอาการรุนแรงทางศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมีการประสานงานในการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสันทราย หรือศูนย์ดูแลต่อเนื่อง (COC : Continuing of Care) เพื่อดำเนินการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเชื่อมโยงประสานงานบริการสุขภาพของผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการรุนแรง ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมีการประสานงานและมีหนังสือส่งต่อตัวผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสันทรายเพื่อรับการรักษาต่อไป

5. การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้ความสำคัญกับประชาชนและชุมชน ในการปฏิบัติงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเอง และครอบครัวตลอดจนสุขภาพลักษณะของสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะช่วยให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) พบว่า ในการปฏิบัติงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะยึดประชาชนเป็นหลัก ซึ่งเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ และครอบครัวของตนเองให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการทำงานร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) พบว่า การปฏิบัติงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะยึดประชาชนเป็นหลัก ซึ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมและจะมีการคืนข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพหรือข้อมูลต่าง ๆ ให้กับประชาชน เพื่อให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นหลัก โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสุขภาพหรือปัญหาต่าง ๆ เพื่อจะได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่อไป นอกจากนี้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยดูแลส่งเสริมและป้องกันด้านสุขภาพของประชาชน อาทิเช่น เทศบาลเมืองแม่โจ้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้เปิดให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว โดยขอความร่วมมือจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้ความสำคัญกับประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว เพื่อลดความเสี่ยงด้านสุขภาพที่จะเกิดขึ้นต่อไป

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ข้างต้น พอสรุปได้ว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ปฏิบัติงานโดยยึดหลักการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (1A4C) คือ การเข้าถึงบริการ (Accessibility), การรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity), การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness), การเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination), การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นหน่วยบริการระดับปฐมภูมิที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและชุมชนมากที่สุด มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดบริการตอบสนองต่อความจำเป็นทางด้านสุขภาพของประชาชนขั้นพื้นฐาน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารตามหลักการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (1A4C) โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ซึ่งได้แก่

1. การเข้าถึงบริการ (Accessibility)

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้มีการออกมาเยี่ยมบ้านผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ยังมีการดูแลเอาใจใส่อย่างเป็นกันเอง นอกจากนี้ยังมีการติดตามอาการของผู้ป่วยอยู่เสมอ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยอยู่เป็นประจำทุกเดือน ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถเดินทางมารับบริการที่ศูนย์ฯ ได้ ซึ่งการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีทีมเจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมบ้าน ทำให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการและได้รับความสะดวกมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า การเข้าถึงบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีความสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีทีมเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมบ้านผู้ป่วยอยู่เป็นประจำ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ง่าย เนื่องจากอยู่ใกล้บ้านทำให้เดินทางมารับบริการได้สะดวกและมีการบริการที่รวดเร็ว นอกจากนี้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีทีมเจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มาเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเพื่อติดตามอาการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า สามารถเดินทางมารับบริการได้สะดวก เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีสถานที่ตั้งไม่ไกลจากบ้าน และมีการบริการที่รวดเร็ว มีความทั่วถึงไม่ต้องรอคิวในการรับบริการนานเหมือนที่โรงพยาบาล หากมีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อยก็จะมารับบริการรักษาที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารก่อน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า สามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย เพราะศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารตั้งอยู่ใกล้บ้าน ทำให้สามารถเดินทางมารับบริการได้สะดวก และมีความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องรอคิวในการรับบริการนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้

ให้บริการดี มีการติดตามอาการของผู้ป่วยอยู่เสมอ และมีการส่งจดหมายไปถึงที่บ้าน เพื่อติดตามให้ผู้ป่วยเข้ามารับการรักษาตามอาการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมติดตามอาการที่บ้าน การมารับบริการมีความสะดวกสบาย ประหยัดเวลา และมีความรวดเร็วกว่าที่โรงพยาบาล หากต้องการยารักษาโรคเบื้องต้น สามารถเข้ามารับยาได้ที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ นอกจากนี้การให้บริการต่อผู้สูงอายุ และเด็กดีมาก เจ้าหน้าที่มีความเป็นกันเอง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า สามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็ว และอยู่ใกล้บ้าน เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการให้บริการที่ดี สามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย อยู่ใกล้บ้าน และมีความสะดวกรวดเร็ว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า เป็นคนในพื้นที่อยู่แล้วสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย มีการประกาศเสียงตามสายในชุมชนเพื่อให้มารับบริการ เช่น การตรวจสุขภาพ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า การเข้าถึงบริการสุขภาพสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความสะดวกสบาย ให้บริการรวดเร็ว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารให้บริการแก่ประชาชน และผู้ป่วยดี สะดวกรวดเร็วไม่ต้องรอคิวนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการออกมาเยี่ยมบ้านผู้ป่วย สามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย และเจ้าหน้าที่ให้บริการดี

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า เข้าถึงบริการได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องรอคิวนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมติดตามอาการที่บ้าน การเดินทางมารับบริการสามารถเดินทางได้สะดวก เนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากบ้าน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า สามารถเข้าถึงได้ง่าย อยู่ไม่ไกลจากบ้านจึงเดินทางมาได้สะดวก และไม่ต้องรอคิวนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารให้การดูแลเอาใจใส่ดี คอยติดตามอาการ และอยู่ไม่ไกลจากบ้าน ทำให้เดินทางมารับบริการได้ง่าย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า สามารถเข้าถึงได้ง่าย และอยู่ใกล้โรงเรียนเดินทางมาได้สะดวก

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า มีทีมเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ออกมาเยี่ยมบ้านผู้ป่วยอยู่เสมอ นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังอยู่ไม่ไกลบ้าน ทำให้เดินทางมารับบริการได้สะดวก

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า สามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องไปถึงที่โรงพยาบาล เพราะมีคนไข้เยอะต้องรอคิวนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารตั้งอยู่ใกล้โรงเรียน สามารถเดินทางมาได้ด้วยตนเอง มีความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องรอคิวนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า สามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็ว เพราะอยู่ใกล้บ้านไม่ต้องรอคิวนาน และมีเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมบ้านอยู่เสมอ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการออกเยี่ยมบ้านติดตามอาการผู้ป่วย ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถเดินทางมารับบริการที่ศูนย์ฯ ได้ ซึ่งการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีทีมเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมบ้าน ทำให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพและได้รับความสะดวกสบาย ไม่ต้องไปถึงโรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมติดตามอาการที่บ้าน เจ้าหน้าที่ความเอาใจใส่ซักถามติดตามอาการอยู่เสมอ

2. การรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity)

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการติดตามอาการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง มีทีมเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่บ้านเป็นประจำ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ดูแลและติดตามอาการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีทีมเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ผลัดเปลี่ยนเข้ามาดูแลอยู่เป็นประจำ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ติดตามอาการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ป่วยจะได้รับสมุดบันทึกสุขภาพเพื่อติดตามอาการเป็นระยะ ตั้งแต่เข้ารับบริการรักษาที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ดูแล ติดตามอาการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ตั้งเริ่มเข้ามาให้บริการรักษา มีการจัดยาให้รับประทานตามอาการและจะมีใบนัดให้มาพบเพื่อติดตามอาการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารให้การดูแลและติดตามอาการอย่างสม่ำเสมอ มีการนัดตรวจอาการ เดือนละ 1 ครั้ง เช่น การนัดตรวจวัดความดันที่จะนัดให้ไปตรวจทุกเดือน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง เช่น ผู้ป่วยโรคเบาหวาน จะมีเจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมดูอาการที่บ้านอยู่เป็นประจำ เพื่อติดตามอาการของผู้ป่วย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ และมีการนัดตรวจวัดความดันโลหิตเป็นประจำทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง หลังจากเข้ามาใช้บริการ และมีการออกมาเยี่ยมบ้านผู้ป่วย แต่บางครั้งการให้บริการอาจล่าช้าไปบ้าง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง มีทีมเจ้าหน้าที่ออกไปเยี่ยมบ้านผู้ป่วย ดูแลผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเดินทางไปรับบริการได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการติดตามอาการ ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง และมีใบนัดให้มาพบแพทย์เพื่อติดตามอาการเป็นระยะ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มเข้ารับบริการครั้งแรก เช่น การฉีดบาดทะยัก ก็สามารถมาฉีดที่ศูนย์ฯ ได้อย่างต่อเนื่องจนครบตามจำนวนเข็มที่ต้องฉีด ไม่ต้องไปที่โรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการดูแลติดตามผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง หากยาประจำตัวที่รับประทานหมดก็จะให้เข้ามารับยาที่ศูนย์ฯ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง หากมีอาการป่วยสามารถพูดคุยได้ทุกอย่าง มีความเป็นกันเอง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการดูแลติดตามอาการผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง โดยจะมีเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมติดตามอาการที่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า เพิ่งเคยมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นครั้งแรก ส่วนใหญ่จะไปโรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง มีเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ออกมาเยี่ยมบ้านเป็นประจำเพื่อติดตามอาการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ส่วนใหญ่จะไปโรงพยาบาลสันทราย

แต่ทราบจากโรงพยาบาล ว่าสามารถเข้ามาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้จึงเข้ามา
ที่นี่ เพราะอยู่ใกล้บ้าน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการดูแลติดตามอาการผู้ป่วยอย่าง
ต่อเนื่อง และมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ออกมาเยี่ยมบ้าน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า เจ้าหน้าที่ให้บริการดี มีความเป็น
กันเอง และเดินทางมารับบริการได้สะดวก

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการดูแลติดตามอาการผู้ป่วยอย่าง
ต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มเข้ารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง
 อีกทั้งยังมีเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
(อสม.) มาเยี่ยมติดตามอาการที่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า เจ้าหน้าที่มีความดูแลเอาใจใส่
ให้บริการดี มีการติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการดูแลติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง
 และมีเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามอาการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการติดตามอาการผู้ป่วยอย่าง
ต่อเนื่อง และมีเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมที่บ้านเป็นประจำ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขต
พื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
มีการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามอาการ และนัดให้มาตรวจเป็นระยะ อีกทั้งเจ้าหน้าที่
ยังมีความเป็นกันเองสามารถพูดคุยปรึกษาปัญหาได้

3. การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness)

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลอย่างครอบคลุมทุกด้าน สามารถปรึกษาเจ้าหน้าที่ได้ทุกเรื่อง ทำให้รู้สึกสบายใจในการเข้ามารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างครบถ้วนทุกด้าน ทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ ซึ่งสามารถปรึกษากับเจ้าหน้าที่ได้ทุกเรื่อง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุมทุกด้าน มีการดูแล ส่งเสริม ฟื้นฟูสุขภาพ ทั้งด้านสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ ซึ่งประชาชนสามารถปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ได้ทุกเรื่อง และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ได้ให้การดูแลอย่างเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกอุ่นใจในการเข้ามารับบริการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุมทุกด้าน รู้สึกประทับใจในการเข้ามารับบริการ เพราะ สามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ให้การดูแลอย่างเป็นกันเอง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ดูแลอย่างครอบคลุมทุกด้าน มีการตรวจประเมินอาการเบื้องต้น และให้การรักษาตามอาการ ซึ่งจะมีการจัดยาให้กลับไปรับประทานบ้าน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลรักษาอย่างครอบคลุมทุกด้าน ทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจ และมีการติดตามอาการของผู้ป่วยอยู่เป็นประจำ ตั้งแต่เข้ารับการรักษา

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลรักษาครอบคลุมทุกด้าน มีการบริการจัดยาตามอาการ และประเมินอาการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ยังไม่ครอบคลุมทุกด้าน

เช่น อุปกรณ์ทางการแพทย์ยังไม่ครบครัน เป็นต้น ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารสามารถประเมินอาการของผู้ป่วย และรักษาอาการได้เบื้องต้นเท่านั้น หากมีอาการหนักต้องไปโรงพยาบาล สันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลรักษาอย่างครอบคลุม ทั้งการตรวจโรค การรักษาโรคเบื้องต้น การจ่ายยา และการติดตามประเมินอาการผู้ป่วย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุมทุกด้าน ดีกว่าไปที่โรงพยาบาล เพราะเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ มีความเป็นกันเอง ชักถามประวัติ และรายละเอียดมากกว่าที่โรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า หากมีการเจ็บป่วยเบื้องต้น ไม่ได้มีอาการหนักมากสามารถเข้ารับบริการรักษาได้ เช่น การล้างแผล ฉีดยา เป็นต้น แต่อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ยังไม่ครบครันเหมือนโรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการให้บริการอย่างครอบคลุมทุกด้านเหมือนไปโรงพยาบาล ทั้งการตรวจประเมินอาการผู้ป่วย การจ่ายยาให้รับประทาน การทำแผล และการฉีดยา

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุม ดีกว่าโรงพยาบาล เพราะสามารถพูดคุยปรึกษาได้ เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกันเอง ดูแลผู้ป่วยเหมือนญาติ ทำให้รู้สึกสนิทใจมากกว่าการไปโรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างครอบคลุมทุกด้าน ทั้งสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตใจ เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกันเอง สามารถพูดคุยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลรักษาอย่างครอบคลุม แต่ส่วนใหญ่จะไปโรงพยาบาลสันทราย เพราะโรงพยาบาลสันทรายมีอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ครบครันกว่า

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารดูแลอย่างครอบคลุม เจ้าหน้าที่มีความเป็นกันเอง สามารถพูดคุยปรึกษาปัญหาได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลอย่างครอบคลุมเหมือนที่โรงพยาบาล เจ้าหน้าที่ให้บริการดีมีความเป็นกันเอง และสะดวกรวดเร็วไม่ต้องรอคิวนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลอย่างครอบคลุม ทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจ เจ้าหน้าที่มีความเป็นกันเอง สามารถปรึกษาขอคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า การมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เหมือนโรงพยาบาลสันทราษฎร์ และมีความสะดวกรวดเร็ว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุม เจ้าหน้าที่ให้ความดูแลเอาใจใส่ และติดตามอาการของผู้ป่วย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลอย่างครอบคลุม ทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจ หากมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพสามารถปรึกษาเจ้าหน้าที่ได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการให้บริการดูแลรักษาเหมือนโรงพยาบาล แต่มีความสะดวกเร็วกว่า ไม่ต้องรอคิวนาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า มีการดูแลอย่างครอบคลุมทุกด้าน หากมีอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นจะเข้ามาที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารก่อน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการดูแลเอาใจใส่อย่างครอบคลุม อีกทั้งเจ้าหน้าที่ให้บริการดีมีความเป็นกันเองและสะดวกรวดเร็วไม่ต้องรอคิวนานเหมือนโรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุมทุกด้าน เจ้าหน้าที่ให้บริการดี ดูแลอย่างเป็นกันเอง และสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย

4. การเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination)

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการทำหนังสือส่งตัวผู้ป่วยให้ ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งจะส่งตัวไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการเชื่อมประสานงานในการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับบริการยังหน่วยบริการที่สูงกว่า หากผู้ป่วยมีอาการรุนแรง จะมีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้มีการจัดทีมเจ้าหน้าที่ออกมาตั้งหน่วยบริการสุขภาพถึงในชุมชน ทำให้สะดวกในการเดินทางไปรับบริการ และบางครั้งจะมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เข้ามาเยี่ยมบ้าน หากมีอาการเจ็บป่วยรุนแรงศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมีการส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย หากมีอาการรุนแรงเกินกว่าที่ศูนย์ฯ จะดูแลได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า หากมีอาการเจ็บป่วยรุนแรง ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย เนื่องจากมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ครบครัน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

มีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย โดยศูนย์ฯ จะมีการทำหนังสือส่งต่อตัวผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสันทราย เพื่อรับการรักษาต่อไป

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการเชื่อมโยงประสานงานในการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย และมีการทำงานร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการมาเยี่ยมบ้าน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยบริการที่สูงกว่า ซึ่งจะมีการส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย หรือตามสิทธิการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า หากผู้ป่วยมีอาการหนักจะมีการส่งต่อผู้ป่วยจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทรายหรือโรงพยาบาลนครพิงค์ โดยศูนย์ฯ จะทำหนังสือส่งตัวผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลให้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการยังหน่วยบริการที่สูงกว่า ซึ่งจะมีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลสันทรายตามขั้นตอนการรักษา

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการทำงานร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งเป็นฝ่ายประสานงานในชุมชน เวลาที่มีกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการประสานงานส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย โดยศูนย์ฯ จะทำหนังสือส่งตัวผู้ป่วยให้ และมีรถบริการส่งต่อไปยังโรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการประสานงานส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อยังหน่วยบริการที่สูงกว่า หากผู้ป่วยมีอาการหนักก็จะส่งต่อไปยังโรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการประสานงานในการส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย และมีรถบริการรับส่งผู้ป่วยเพื่อไปรักษา

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า หากผู้ป่วยมีอาการหนักก็จะมี การประสานงานเพื่อส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า เนื่องจากเพิ่งเคยมารับบริการที่ ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นครั้งแรก จึงไม่ทราบรายละเอียด

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า หากมีอาการหนักศูนย์ฯ จะส่งตัว ไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ส่วนใหญ่หากมีอาการเจ็บป่วยหนัก ก็จะไปโรงพยาบาลสันทราย แต่ถ้าเจ็บป่วยไม่สบายเล็กน้อย เช่น การล้างแผล ทำแผล โรงพยาบาลก็จะแจ้งให้มาที่ศูนย์ฯ เพราะไม่ต้องรอคิวนาน และมีความรวดเร็วกว่า

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการประสานงานส่งต่อผู้ป่วยไป รักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย โดยศูนย์ฯ จะทำหนังสือส่งตัวผู้ป่วยให้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ไม่ทราบรายละเอียด เพราะ ถ้าเจ็บป่วยไม่สบายหนักก็จะไปที่โรงพยาบาลสันทราย แต่ถ้าเป็นเล็กน้อยก็จะมาที่ศูนย์สุขภาพชุมชน ตำบลหนองหาร

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ผู้ป่วยที่มีอาการหนักเกิน ความสามารถที่ศูนย์ฯ จะรักษาได้จะมีการประสานงานในการส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่ โรงพยาบาลสันทราย เนื่องจากมีแพทย์และอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่พร้อมกว่า

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการประสานงาน และทำงานร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการมาเยี่ยม บ้านผู้ป่วยในชุมชน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ไม่ทราบรายละเอียด เพราะส่วนใหญ่จะมาแค่ทำแผล ล้างแผล หรือมีอาการไม่สบายเจ็บป่วยเล็กน้อย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการประสานงานส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย หากมีอาการหนักจะมีการประสานงานส่งตัวไป โดยศูนย์จะทำหนังสือส่งตัวผู้ป่วยไปที่โรงพยาบาลให้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการยังหน่วยบริการที่สูงกว่า ซึ่งจะมีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลสันทรายตามอาการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประสานงาน พบว่า มีการเชื่อมโยงประสานงานในการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสันทราย และมีการประสานงานกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการมาเยี่ยมบ้าน

5. การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation)

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสุขภาพหรือปัญหาต่าง ๆ และยังมีการจัดอบรมให้ความรู้ โดยมีการออกประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ารับฟังการอบรม

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมวางแผน เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองและคนในครอบครัว โดยศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะคอยให้คำปรึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านสุขภาพ ซึ่งประชาชนสามารถเข้าไปปรึกษาเจ้าหน้าที่ได้ทุกเรื่อง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและรู้จักฟังตนเอง เมื่อมีอาการเจ็บป่วย นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว หากมีปัญหาด้านสุขภาพก็สามารถเข้ามาปรึกษากับเจ้าหน้าที่ได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองและคนในครอบครัว ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวได้ โดยศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับด้านสุขภาพ รวมไปถึงปัญหาสุขภาพต่าง ๆ ซึ่งสามารถสอบถามเจ้าหน้าที่ได้หากมีข้อสงสัย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการทำงานร่วมกับเทศบาล และมีการจัดอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ โดยจะมีการเชิญชวนให้ประชาชนมาเข้าร่วมรับฟังการอบรม

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประชาชนสามารถเข้ามาปรึกษาขอคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพจากเจ้าหน้าที่ได้ตลอด ซึ่งเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเป็นกันเอง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน สามารถเข้ามาปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประชาชนสามารถเข้ามาปรึกษาขอคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพได้ และยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า เวลามีกิจกรรมต่าง ๆ จะมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ และประกาศเสียงตามสายในชุมชน เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า หากมีการจัดกิจกรรมจะมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นผู้ประสานงานหรือแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ให้ทราบ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว โดยจะคอยให้คำปรึกษาในด้านสุขภาพ ซึ่งสามารถเข้ามาปรึกษา ขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ได้

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า เจ้าหน้าที่ให้บริการดี และมีความเป็นกันเอง สามารถสอบถามขอคำแนะนำได้ หากมีกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ทราบ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า มีการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า เวลาที่มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การออกหน่วยบริการสุขภาพนอกสถานที่ก็จะแจ้งให้ทราบ เชิญชวนให้ออกมารับบริการ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ การตรวจสุขภาพประจำปี เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประชาชนสามารถมาเข้ามาปรึกษาขอคำแนะนำเกี่ยวเรื่องสุขภาพจากเจ้าหน้าที่ได้ และเจ้าหน้าที่ให้บริการดีมีความเป็นกันเอง หากมีกิจกรรมก็จะมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ประชาชนมาเข้าร่วมกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า เวลาที่มีกิจกรรมต่าง ๆ จะมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ให้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การตรวจสุขภาพ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า หากมีกิจกรรม หรือการจัดอบรมต่าง ๆ จะมีการแจ้งข่าวสารมูลต่าง ๆ ให้ผู้ป่วย และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนได้ทราบ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรือการจัดอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ ได้ โดยจะมีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนมาเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า เวลาที่มีกิจกรรมต่าง ๆ จะมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ให้เข้าร่วมกิจกรรม เพราะอยู่ใกล้โรงเรียนทำให้เดินทางมาได้สะดวก เช่น การตรวจสุขภาพ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทราบข้อมูลข่าวสาร โดยมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมวางแผน เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองและคนในครอบครัว ซึ่งประชาชนสามารถปรึกษา ขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ได้ทุกเรื่อง

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดูแลสุขภาพของตนเอง โดยจะมีการติดตามอาการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารตามหลักการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิข้างต้น พอสรุปได้ว่า ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็วในการมารับบริการ เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารตั้งอยู่ใกล้กับชุมชน ไม่ไกลจากที่อยู่อาศัยมากนัก ซึ่งสามารถเดินทางมารับบริการได้ง่ายและไม่ต้องรอคิวนาน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างเป็นกันเอง ทำให้ประชาชนและผู้ป่วยมีความรู้สึกสนิทใจ กล้าที่จะถามหรือปรึกษาปัญหาสุขภาพมากกว่าการไปรับบริการที่โรงพยาบาล

2.3 หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

ธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ซึ่งช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ การนำหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการจัดการและปฏิบัติการในองค์กรนั้น จุดประสงค์สำคัญคือ การสร้างความพึงพอใจอย่างสูงสุดให้กับประชาชน เป็นแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งในส่วนกลาง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ดำเนินงานตามหลักพื้นฐานของธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารอยู่ภายใต้การกำกับกับการบริหารของโรงพยาบาลสันทราย จึงได้รับนโยบายในการดำเนินงานจากโรงพยาบาลสันทราย เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาลสันทราย การทำงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะอาศัยการทำงานเป็นทีม มีการประสานงานกับกลุ่มเครือข่ายสุขภาพ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลประชาชนแต่ละหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จะยึดในระเบียบข้าราชการซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายและนโยบายที่ได้รับ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. หลักคุณธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ยึดมั่นในความถูกต้องและเน้นในเรื่องของความเสมอภาค การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกให้บริการผู้ป่วย เช่น การให้บริการรักษาแก่คนต่างด้าวหรือผู้ป่วยที่ไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ หากผู้ป่วยเข้ามารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะได้รับบริการทุกคน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่จะต้องให้การรักษาผู้ป่วยทุกคนที่เข้ามาใช้บริการ ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังปราศจากการทุจริตและการแทรกแซงการทำงาน เพราะจะปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและนโยบายของโรงพยาบาลสันทรายอย่างเคร่งครัด

3. หลักความโปร่งใส

จากการสัมภาษณ์พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก สามารถปรึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านสุขภาพได้ทุกเรื่อง โดยให้ความเป็นกันเองกับประชาชนและผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ซึ่งผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการรักษาจะได้รับการคืนข้อมูลสุขภาพของตนเอง ซึ่งจะมีการแจ้งข้อมูลให้ผู้ป่วยทราบโดยตรง

4. หลักการมีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว ซึ่งมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแก่ประชาชน และสามารถปรึกษาปัญหาด้านสุขภาพได้ ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการจัดประชุมและคืนข้อมูลให้กับประชาชน โดยให้ทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องได้เข้ามามีบทบาทหน้าที่ร่วมกัน นอกจากนี้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการประสานงานและทำงานร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนแต่ละชุมชนได้อย่างทั่วถึง

5. หลักความรับผิดชอบ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงาน ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการทำงานเชิงรุก เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยมีการส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟื้นฟูสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

6. หลักความคุ้มค่า

จากการสัมภาษณ์พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการบริหารจัดการในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์และมีความคุ้มค่ามากที่สุด เพื่อเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาลสันทราย นอกจากนี้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมสาขาวิชาชีพ เวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน เป็นการเพิ่มเติมความรู้ในด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ซึ่งในแต่ละตำแหน่งหน้าที่ เช่น พยาบาล นักวิชาการ จะมีการอบรมที่แตกต่างกันไป เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนทุกด้าน

2.4 ปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ทำให้ไม่สามารถดูแลสุขภาพประชาชนได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการเข้าถึงประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งแยกตัวออกจากชุมชนทำให้เข้าถึงได้ยากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถดูแลสุขภาพประชาชนได้อย่างทั่วถึง และปัญหาในการเข้าถึงประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งเข้าถึงได้ยากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องที่อยู่

อาศัยของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ เนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายตลอดเวลาจึงทำให้มีความยากลำบากในการติดตามอาการของผู้ป่วย

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และสถานที่ในการให้บริการนั้นยังไม่เหมาะกับการให้บริการดูแลรักษาพยาบาล

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การถึงประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรสามารถเข้าถึงได้ยากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการย้ายที่อยู่อาศัยของประชาชน ทำให้เกิดปัญหาด้านข้อมูลสุขภาพ เนื่องจากไม่สามารถติดต่อผู้ป่วยได้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า ประชาชนชนที่สามารถใช้สิทธิการเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาลได้ ไม่สามารถเบิกตรงจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้จะต้องชำระเงินเอง นอกจากนี้ยังพบปัญหาเรื่องการดูแลผู้ป่วย เช่น กรณีที่ผู้ป่วยโดนสุนัขกัดจะต้องให้แพทย์เป็นผู้สั่งยาวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถสั่งยาเองได้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชาชน ทำให้ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง และปัญหาในการเดินทางไปเยี่ยมบ้านผู้ป่วย เนื่องจากขาดพาหนะในการเดินทางจึงทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมินั้น มีสาเหตุมาจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชาชนทำให้ไม่สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้าถึงบริการของประชาชนจึงทำให้เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารต้องรับภาระงานมากขึ้น ด้วยจำนวนประชาชนที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบมีจำนวนหลายหมู่บ้านจึงต้องมีการบริหารจัดการบุคลากรโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบงานในด้านต่าง ๆ ว่าเจ้าหน้าที่แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบงานในด้านไหนบ้างเพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน นอกจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรแล้วยังพบปัญหาการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยของประชาชน และการขาดพาหนะที่ใช้ในเดินทางออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยจึงทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

2.5 การแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า จากสาเหตุปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการให้บริการนั้น ได้การแก้ไขโดยการบริการจัดการบุคลากรโดยการแบ่งหน้าที่การทำงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนว่าจะต้องรับผิดชอบงานส่วนไหน และสาเหตุอีกประการ คือ การเข้าถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งเข้าถึงได้ยากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้แก้ไขโดยการประสานงานไปยังหัวหน้าโครงการของหมู่บ้าน และการหาแก่นำในหมู่บ้านเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนในหมู่บ้านจัดสรร โดยมีการทำหนังสือเพื่อเชิญชวนให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือออกมาใช้บริการสุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า จากสาเหตุปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอแก้ไขปัญหาโดยการปรับแผนงานให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และบริหารจัดการให้เจ้าหน้าที่สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง แม้ว่าจะมีเจ้าหน้าที่น้อยกว่าจำนวนประชาชนที่เข้ามาบริการ รวมไปถึงปัญหาการเคลื่อนย้ายที่อยู่ของประชาชนที่เข้ามาบริการ ทำให้เกิดความยากลำบากในการติดตามอาการของผู้ป่วย ซึ่งได้แก้ไขโดยการอัพเดทข้อมูลของผู้ป่วยให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้ง่ายต่อการติดต่อและติดตามอาการของผู้ป่วย

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า จากสาเหตุปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้แก้ไขปัญหาโดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานกัน เพื่อให้เพียงพอต่องานในแต่ละด้าน ในการทำงานร่วมกับชุมชนนั้นงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคจะขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะต้องปรับแผนงานให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตและบริบทของชุมชน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า พบว่า จากสาเหตุปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการให้บริการนั้น มีวิธีการแก้ไขโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคนว่าจะต้องรับผิดชอบงานในส่วนใดบ้าง เพื่อให้เพียงพอต่องานที่จะต้องรับผิดชอบ ส่วนปัญหาในการเข้าถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรนั้นจะต้องเริ่มจากการทำงานกับชุมชนเป็นหลัก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการทำงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นสามารถเข้าถึงได้ง่าย เมื่อสามารถเข้าถึงประชาชนในชุมชนได้แล้วจึงเข้าหาประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า จากสาเหตุปัญหาการเบิกจ่ายต่างค่ารักษาพยาบาลของ

ประชาชนที่ไม่สามารถเบิกตรงจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้นั้น มีวิธีการแก้ไขโดยการส่งต่อผู้ป่วยตามสิทธิการรักษาที่ผู้ป่วยมีเพื่อความสะดวกในการใช้สิทธิในการเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาล นอกจากนี้ปัญหาการให้บริการรักษาพยาบาลนั้น เช่น กรณีที่ผู้ป่วยโดนสุนัขกัดในการฉีควัคซีนจะต้องให้แพทย์เป็นผู้สั่งยาวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าเท่านั้น การให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยนั้นศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้มีมาตรฐานและเกณฑ์การบังคับอยู่แล้ว ดังนั้นยาบางตัวผู้ป่วยจะต้องไปรับที่โรงพยาบาลสันทราย ไม่สามารถรับที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ พบว่า พบว่า จากสาเหตุปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ นั้น ได้บริหารจัดการโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคนว่าจะต้องรับผิดชอบงานในส่วนใดบ้าง ในส่วนของปัญหาในเรื่องของการขาดพาหนะในการเดินทางไปเยี่ยมบ้านผู้ป่วยหรือการออกไปปฏิบัติงานนอกสถานที่นั้น เจ้าหน้าที่ได้จัดการแก้ไขปัญหาโดยการใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการเดินทางเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ จากสาเหตุปัญหาในการให้บริการปฐมภูมิข้างต้น ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจึงได้มีการบริหารจัดการบุคลากรและมีการปรับแผนงานโดยการแบ่งหน้าที่การทำงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนอย่างชัดเจนว่าจะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบงานในส่วนไหน เพื่อให้เพียงพอต่อภาระงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะต้องรับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้มีการประสานงานและทำงานร่วมกันเป็นทีมกับกลุ่มเครือข่ายสุขภาพ รวมไปถึงหน่วยงาน ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ

3. แนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัตินั้นควรเริ่มจากการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ และมีความรู้ที่หลากหลายครอบคลุมในทุกด้าน เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมถึงสถานที่ในการให้บริการควรเอื้ออำนวยและปรับปรุงให้เหมาะสมกับการให้บริการรักษาพยาบาล ในการปฏิบัติงานจะต้องมีการประสานงานและทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยการมีส่วนร่วม

ร่วมของเครือข่ายสุขภาพ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติจะต้องปรับแผนงานให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และเน้นการทำงานเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะต้องประสานงานและทำงานร่วมกันทีม การออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านแต่ละด้านที่ลงไปดูแลผู้ป่วย เช่น การรักษาพยาบาล การกายภาพ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ พบว่า การปฏิบัติงานจะต้องยึดตามนโยบายที่ได้รับจากกระทรวงสาธารณสุข และนโยบายของโรงพยาบาลสันทราย เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบายที่ได้รับ การปฏิบัติงานจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนและบริบทของชุมชน ซึ่งการลงปฏิบัติงานจะต้องทำงานร่วมกันเป็นทีมช่วยเหลือกัน เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัตินั้นจะต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี การปฏิบัติงานต้องยึดตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาลสันทราย โดยปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมวิถีชีวิตและบริบทของชุมชน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัตินั้นจะต้องเน้นการทำงานเชิงรุกติดตามอาการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม เช่นการทำงานร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วย โดยจะต้องมีการประสานงานและทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายสุขภาพ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติควรมีการเตรียมแผนงานให้ทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเหมาะสมกับบริบทของชุมชน รวมไปถึงการทำงานร่วมกันเป็นทีม

เน้นการทำงานเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งมีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาลสันทราย

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัตินั้นจะต้องการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและมีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี และเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานที่ดีขึ้น มีความพร้อมในการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้าน การทำงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงาน ซึ่งมุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี รวมถึงจะต้องมีการทำงานเชิงรุกโดยให้ความสำคัญกับประชาชนและชุมชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนและประชาชนเองสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึง การที่จะเข้าถึงประชาชนในแต่ละหมู่บ้านนั้นต้องเน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งจะต้องมีการประสานงาน ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือกัน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น และบรรลุเป้าหมาย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์การศึกษา ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ
2. เพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ไปสู่การปฏิบัติ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นศูนย์สุขภาพที่อยู่ภายใต้การกำกับกับการบริหารของโรงพยาบาลสันทราย มีหน้าที่ดูแลและส่งเสริมสุขภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นการให้บริการปฐมภูมิ (Primary Care) เป็นระบบที่จัดบริการสุขภาพในระดับที่เป็นด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชิดชุมชน เป็นสถานบริการที่อยู่ใกล้บ้าน ใกล้ใจมากที่สุด ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถเข้ามาใช้บริการได้สะดวกและรวดเร็ว โดยดูแลสุขภาพประชาชนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนอย่างใกล้ชิด มีการดูแลตั้งแต่ก่อนป่วย ไปจนถึงการดูแลเบื้องต้น เมื่อเจ็บป่วยและหลังเจ็บป่วย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ เพื่อให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารอยู่ภายใต้การกำกับกับการบริหารของโรงพยาบาลสันทราย ในการปฏิบัติงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จึงต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์ของโรงพยาบาลสันทราย ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้รับนโยบายในการปฏิบัติงานโดยตรงจากโรงพยาบาลสันทราย

นโยบายการดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ของศูนย์สุขภาพชุมชน ตำบลหนองหารได้ยึดหลักการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (1A4C) คือ การเข้าถึงบริการ (Accessibility), การรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity), การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness), การเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination), การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นหน่วยบริการระดับปฐมภูมิที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและชุมชนมากที่สุด มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดบริการตอบสนองต่อความจำเป็นทางด้านสุขภาพของประชาชนขั้นพื้นฐาน มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องของบริการด้านสุขภาพในลักษณะองค์รวม ที่เน้นความครอบคลุมในหลาย ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มีการบริการแบบผสมผสาน ทั้งเรื่องของการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรค และเรื่องของการฟื้นฟูสุขภาพประชาชน เป็นหน่วยบริการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวกรวดเร็ว และมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับด้านสุขภาพแก่ประชาชนและผู้ป่วย รวมไปถึงการออกเยี่ยมบ้านติดตามอาการของผู้ป่วยและการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับบริการยังหน่วยบริการที่สูงกว่า ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเสริมสุขภาพ และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน ในการร่วมกันป้องกันหรือลดปัญหาที่เกี่ยวกับสุขภาพทั้งทางกาย จิตใจ สังคม โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว อีกทั้งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นการบริหารราชการเพื่อให้อำนาจสามารถบรรลุเป้าหมาย โดยตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม เพื่อให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

จากการดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็วในการมารับบริการ เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารตั้งอยู่ใกล้กับชุมชน ไม่ไกลจากที่อยู่อาศัยมากนัก ซึ่งสามารถเดินทางมารับบริการได้ง่ายและไม่ต้องรอคิวนาน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างเป็นกันเอง ทำให้ประชาชนและผู้ป่วยมีความรู้สึกสนิทใจ กล่าวที่จะถามหรือปรึกษาปัญหาสุขภาพมากกว่าการไปรับบริการที่โรงพยาบาล ผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมีการจัดทำประวัติผู้ป่วยแต่ละราย และมีการติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ป่วยที่เป็นโรคเรื้อรัง เช่น โรคความดัน โรคเบาหวาน จะมีการนัดมาตรวจสุขภาพอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง รวมไปถึงการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยแต่ละหมู่บ้านในเขตความรับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร โดยจะมีทีมเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งมีการประสานงานและทำงานร่วมกันเป็นผู้ออกเยี่ยมบ้าน ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้

ให้บริการรักษาโรคและดูแลสุขภาพเบื้องต้นอย่างครอบคลุมทุกด้าน มีการดูแล ส่งเสริม ฟันฟูทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจอย่างเป็นระบบ มีการส่งต่อตัวผู้ป่วยไปรับบริการรักษายังหน่วยบริการที่สูงกว่า หากผู้ป่วยมีอาการหนักหรือรุนแรงจะมีการประสานงานส่งตัวไปรับบริการรักษาต่อที่โรงพยาบาล สันทราย นอกจากนี้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว ซึ่งประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมสุขภาพของตนเองและชุมชน โดยประชาชนจะต้องช่วยกันรักษา ช่วยกันสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการร่วมคิด ร่วมทำ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันจนเกิดเป็นพลังในชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปได้

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นหน่วยบริการด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุข ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลสุขภาพของประชาชน มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด โดยดูแลสุขภาพประชาชนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ซึ่งให้การดูแลตั้งแต่ก่อนป่วยไปจนถึงการดูแลรักษาเบื้องต้นเมื่อเจ็บป่วยและหลังเจ็บป่วย ทั้งสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ อีกทั้งยังให้การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาโรค และการฟื้นฟูสภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบการส่งต่อและเชื่อมโยงกับโรงพยาบาลอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการประสานงานกับองค์กรชุมชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกันพัฒนาความรู้ของประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังมีปัญหาบางประการที่ทำให้การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเกิดความล่าช้าและไม่เป็นไปตามแผนงานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งปัญหาที่สำคัญในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมินั้น มีสาเหตุเนื่องมาจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชาชนทำให้ไม่สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้าถึงบริการของประชาชนจึงทำให้เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารต้องรับภาระงานมากขึ้น ด้วยจำนวนประชาชนที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบมีจำนวนหลายหมู่บ้านจึงต้องมีการบริหารจัดการบุคลากร โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบงานในด้านต่าง ๆ ว่าเจ้าหน้าที่แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบงานในด้านไหนบ้างเพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรแล้วยังพบปัญหาการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยของประชาชนและผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์ฯ ซึ่งเมื่อผู้ป่วยเข้ามาใช้บริการจะมีการจัดทำประวัติผู้ป่วยแต่ละราย เพื่อเป็นข้อมูลในการรักษาและติดตามอาการ แต่ด้วย

ปัญหาการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยของผู้ป่วย มีการเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดปัญหาด้านข้อมูลสุขภาพซึ่งทำให้ไม่สามารถติดต่อผู้ป่วยเพื่อติดตามอาการได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงปัญหาการเดินทางออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเพื่อติดตามอาการของศูนย์ฯ เนื่องจากขาดพาหนะที่ใช้ในเดินทางออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยจึงทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ในการให้บริการดูแลสุขภาพผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยที่โดนสุนัขกัด ศูนย์ฯ จะดูแลรักษาอาการในเบื้องต้น แต่จะต้องส่งต่อตัวผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล สันทราย เพื่อให้แพทย์เป็นผู้สั่งยาวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าเท่านั้น ทำให้เกิดความล่าช้าในการรับบริการของผู้ป่วย สาเหตุอีกประการที่มีผลต่อการให้บริการปฐมภูมิของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร คือ การเข้าถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งแยกออกจากชุมชนทำให้เข้าถึงได้ยากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนภายนอก นอกจากนี้ยังมีปัญหาการใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาลของประชาชนที่มารับบริการ ซึ่งไม่สามารถเบิกจ่ายตรงที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้หากต้องการใช้สิทธิการเบิกจ่ายตรงนั้นจะต้องไปที่โรงพยาบาลสันทรายเท่านั้น

จากสาเหตุปัญหาในการให้บริการปฐมภูมิในข้างต้น ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจึงได้มีการบริหารจัดการบุคลากรและมีการปรับแผนงาน โดยการแบ่งหน้าที่การทำงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนอย่างชัดเจนว่าจะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบงานในส่วนไหน เพื่อให้เพียงพอต่อภาระงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะต้องรับผิดชอบและสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งเพื่อให้เกิดความทั่วถึงศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้มีการประสานงานและทำงานร่วมกันเป็นทีมกับกลุ่มเครือข่ายสุขภาพ รวมไปถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น จากการขยายตัวของเมืองที่มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจึงมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ที่หลากหลาย โดยการส่งบุคลากรเข้าอบรมในสาขาวิชาชีพเวชปฏิบัติ ครอบครัวและชุมชน ซึ่งการเข้าอบรมนั้นจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละหน้าที่ เช่น พยาบาลกับนักวิชาการ ก็จะมีการอบรมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน ในส่วนของปัญหาด้านข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยและประชาชนที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถติดต่อหรือติดตามอาการของผู้ป่วยได้นั้น ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจึงได้แก้ไข้ปัญหา โดยการอัปเดตข้อมูลของผู้ป่วยและประชาชนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ด้านการเดินทางออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่มีความล่าช้าซึ่งเกิดจากขาดพาหนะในการเดินทางนั้น เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ แก้ไขปัญหาโดยใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทางออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ด้านการเข้าถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรที่เข้าถึงได้ยากกว่าชุมชนภายนอกนั้น ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการบริหารจัดการโดยการทำงานกับชุมชนเป็นหลัก เนื่องจากประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าเมื่อสามารถเข้าถึงชุมชนได้แล้ว จึงเข้าถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งการที่จะเข้าถึง

ประชาชนนั้น ด้านงานป้องกันจะมีการประสานงานขอความร่วมมือจากหัวหน้าโครงการหมู่บ้านจัดสรรเพื่อเข้าไปในหมู่บ้าน ส่วนด้านงานส่งเสริมนั้นจะมีการหาแก่นำประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรเพื่อเป็นผู้ประสานงานกับศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร โดยวิธีนี้จะทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรได้ดีที่สุด ซึ่งการที่จะให้เข้าประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะมีการออกหนังสือประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนมาเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ความรู้ด้านสุขภาพ หรือออกมารับบริการที่หน่วยบริการสุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพ วัดความดันโลหิต เป็นต้น ส่วนปัญหาในการเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาลของประชาชนที่สามารถใช้สิทธิการเบิกจ่ายตรงได้นั้น หากผู้ป่วยต้องการใช้สิทธิการเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาล จะต้องไปใช้สิทธิที่โรงพยาบาลสำทรายเพื่อความสะดวกในการเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วย เนื่องจากที่ศูนย์ฯ ไม่สามารถใช้สิทธิการเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาลได้ ประชาชนผู้มารับบริการที่ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่จะเข้ามารับบริการรักษาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น เช่น มีการอาการปวดศีรษะเป็นไข้ ทำแผล ตรวจสุขภาพ วัดความดันโลหิต เป็นต้น โดยสามารถใช้สิทธิบัตรทอง 30 บาท หรือสิทธิประกันสังคมในการรักษาพยาบาลได้ ดังนั้นเมื่อมีอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นประชาชนจะเลือกเข้ามารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เนื่องจากอยู่ใกล้ชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีความสะดวกรวดเร็วกว่าโรงพยาบาลสำทรายซึ่งใช้เวลานานเพราะมีผู้เข้ามารับบริการจำนวนมาก

โดยแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติมีดังนี้

1. ต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและมีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี และเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ในการทำงานที่ดีขึ้น มีความพร้อมในการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้าน
2. ด้านโครงสร้างของสถานที่ในการให้บริการควรมีการปรับปรุงให้มีความเอื้ออำนวยและเหมาะสมกับการให้บริการรักษาพยาบาล
3. การทำงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารจะต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงานมุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี ซึ่งศูนย์ฯ มีการทำงานเชิงรุกโดยให้ความสำคัญกับประชาชนและชุมชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนและประชาชนเองสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึง มีการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเป็นประจำทุกเดือน ในการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยนั้นควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านในการดูแลผู้ป่วย เช่น ด้านการรักษา ด้านกายภาพ เป็นต้น
4. การที่จะเข้าถึงประชาชนในแต่ละหมู่บ้านนั้นต้องเน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพ ซึ่งจะต้องมีการประสานงาน ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือกันเป็นทีม โดยมีการแบ่ง

หน้าที่ความรับผิดชอบงานในแต่ละส่วนอย่างชัดเจน ทั้งนี้การทำงานจะต้องมีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของชุมชน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

5. การปฏิบัติงานที่ดีจะต้องมีการเตรียมแผนงานให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินงานจะต้องยึดตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข และนโยบายของโรงพยาบาลสันทราย เพื่อให้การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จและมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาลสันทราย

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ โดยมีประเด็นอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นศูนย์ที่อยู่ภายใต้การกำกับ การบริหารของโรงพยาบาลสันทราย มีหน้าที่ดูแล และส่งเสริมสุขภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร การดำเนินนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นการให้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (Primary Care) เป็นระบบที่จัดบริการสุขภาพในระดับที่เป็นด่านแรกของระบบบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชิดชุมชน เป็นสถานบริการที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถเข้ามาใช้บริการได้สะดวก และรวดเร็ว ในการปฏิบัติงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร จะต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์ของโรงพยาบาลสันทราย เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้รับนโยบายในการปฏิบัติงานโดยตรงจากโรงพยาบาลสันทรายซึ่งสอดคล้องกับ เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551 สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ หลักการที่กฎหมายผ่านสภาหรือนโยบายได้รับการอนุมัติ เป็นกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย นโยบายระเบียบไปปฏิบัติ และยังสัมพันธ์กันกับ กล้า ทองขาว, 2548 กล่าวถึง การนำนโยบายไปปฏิบัติในมุมมองซึ่งเป็นกิจกรรมหรือด้านการปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการจัดการและ

ประสานกิจกรรมเพื่อทำการเปลี่ยนแปลง ไปสู่ผลลัพธ์ที่มุ่งประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย

การนำนโยบายสุขภาพชุมชนด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ไปปฏิบัติของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ยึดหลักการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (1A4C) คือ การเข้าถึงบริการ (Accessibility), การรักษาอย่างต่อเนื่อง (Continuity), การรักษาครอบคลุมทุกมิติของผู้ป่วย (Comprehensiveness), การเชื่อมโยงประสานงาน (Coordination), การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นหน่วยบริการระดับปฐมภูมิที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและชุมชนมากที่สุด มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดบริการตอบสนองต่อความจำเป็นทางด้านสุขภาพของประชาชนขั้นพื้นฐาน มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องของบริการด้านสุขภาพในลักษณะองค์รวม ที่เน้นความครอบคลุมในหลาย ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มีการบริการแบบผสมผสาน ทั้งเรื่องของการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรค รวมไปถึงเรื่องของการฟื้นฟูสุขภาพประชาชน และเป็นหน่วยบริการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวกรวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี, 2541 กล่าวว่าการส่งเสริมสุขภาพเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูประบบสุขภาพการส่งเสริมสุขภาพประกอบด้วยสิ่งที่สังคมมีจิตสำนึกหรือจินตนาการใหม่ในเรื่องสุขภาพ และเกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับปัจเจกบุคคลครอบครัวชุมชน โรงเรียน สถานที่ทำงาน ระบบบริการสังคม สื่อมวลชน ตลอดจนนโยบายอาจเรียกกระบวนการนี้ว่าการส่งเสริมสุขภาพสำหรับคนทั้งมวล (Health Promotion for All) คนทั้งมวลส่งเสริมสุขภาพ (All for Health Promotion) หรือคนทั้งมวลมีสุขภาพดี (Good Health for All) และยังสอดคล้องกับ ปณิธาน หล่อเลิศวิทย์, 2541 ได้กล่าวว่าการส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) ถือว่าเป็นการสาธารณสุขแนวใหม่ (New Public Health) เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่เน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมและการเมืองที่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับที่มุ่งเพิ่มทักษะความสามารถในด้านต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลไปถึงกิจกรรมระดับชุมชน และระดับการรวมพลังทางสังคม เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยในการกำหนดสุขภาพของคนในสังคม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเพิ่มความเข้มแข็งของชุมชน อาจกล่าวได้ว่าการส่งเสริมสุขภาพ มีแนวคิดที่สอดคล้องกับปรัชญาของประชาธิปไตย และแนวโน้มของโลกปัจจุบันที่มุ่งสร้างเสริมความเข้มแข็งของปัจเจกบุคคล และการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในชะตาชีวิตของตนเองไปสู่องค์กรชุมชน และพัฒนาแบบแผนความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในลักษณะของหุ้นส่วนหรือภาคีที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างเสมอภาคและสมานฉันท์ อีกทั้งศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารยังดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นการบริหารราชการเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

โดยตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม เพื่อให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนซึ่งสอดคล้องกับ ประมวล รุจนเสรี, 2541 กล่าวว่า ธรรมาภิบาล คือ วิธีที่จะทำให้รัฐกับประชาคม รัฐกับสังคม หรือรัฐกับชุมชนนั้นมีรูปแบบความสัมพันธ์ มีการปฏิบัติต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชน

ประเด็นที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า แนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติจะต้องการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและมีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี และเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ในการทำงานที่ดีขึ้น มีความพร้อมในการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้าน การดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิที่ดีของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารนั้นได้รวมไปถึงด้านโครงสร้างของสถานที่ในการให้บริการควรมีการปรับปรุงให้มีความเอื้ออำนวยและเหมาะสมกับการให้บริการรักษาพยาบาล การทำงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงานมุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี ซึ่งศูนย์ฯ มีการทำงานเชิงรุกโดยให้ความสำคัญกับประชาชนและชุมชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนและประชาชนเองสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะต้องมีการประสานงาน และทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบงานในแต่ละส่วนอย่างชัดเจน ทั้งนี้การทำงานจะต้องมีความเหมาะสมกับบริบทของชุมชน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ในการปฏิบัติงานที่ดีจะต้องมีการเตรียมแผนงานให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินงานจะต้องยึดตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข และนโยบายของโรงพยาบาลสันทรายเพื่อให้การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จและมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาลสันทราย ซึ่งสอดคล้องกับ บูรชัย ศิริมหาสาร, 2548 ได้กล่าวว่า การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) คือ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้นเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้คือ

1. ควรมีการสร้างเครือข่ายสุขภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เช่น การสร้างเครือข่ายสุขภาพในชุมชนหมู่บ้านจัดสรรให้มีความเข้มแข็ง โดยการดึงผู้นำชุมชนในหมู่บ้านจัดสรรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรได้อย่างทั่วถึง
2. ควรมีการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคแก่ประชาชน รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีการออกกำลังกาย เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง และลดปัญหาด้านสุขภาพต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. ควรสนับสนุนอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้กับศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารให้มีความพร้อมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเทศบาลเมืองแม่โจ้มีประชากรเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่ประชากรจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้ในการรักษาและตรวจเช็คสุขภาพเบื้องต้นไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ จึงเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องนี้ในครั้งต่อไป

1. การศึกษานี้เป็นการศึกษาการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้านจึงควรศึกษามีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพในชุมชน
2. ควรศึกษาให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติที่ดี

บรรณานุกรม

- กล้า ทองขาว. 2548. **การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ : แนวคิดทฤษฎีและแนวการดำเนินงาน.** นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนนทบุรี.
- การเจ็บป่วยและการตาย.** 2555. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaihealth.or.th/Content/20342-การเจ็บป่วยและการตาย>
- กุลธนา ธนาพงศธร. 2520. **หลักการกำหนดนโยบายของรัฐ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกรียงไกร บุญประจง. 2552. **การนำนโยบายไปปฏิบัติตามโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข กรณีศึกษาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค ตำบลสร้างมิ่ง จังหวัดยโสธร.** มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สพฐ, กพร 2553. **การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล.**
- จอม สິงห์น้อย. 2549. **การนำนโยบายการจ้ดระเบียบสังคมของรัฐไปปฏิบัติ : กรณีศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอาชีวศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์.** มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธรรมาภิบาล.** 2552. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://network.moph.go.th/km_ict/?p=360
- ธันภัทร โคตรสิงห์. 2556. **การนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติ.** สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นโยบายสาธารณะเพื่อประชาชน.** 2556. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://public-2555.blogspot.com/2013/07/blog-post_9.html
- นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ.** 2557. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.nationalhealth.or.th/healthy_public_policy
- บพิธ รัตนบุรี. 2552. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร.** สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2548. **จดหมายข่าว KM. ปีที่ 1 ฉบับที่ 7 ประจำวันที่ 24 พฤศจิกายน 2548.**
- ปณิธาน หล่อเลิศวิทย์. 2541. **นิยามศัพท์ส่งเสริมสุขภาพ.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดีไซร์ จำกัด.
- ประเวศ วะสี. 2541. **บนเส้นทางใหม่การส่งเสริมสุขภาพ : อกวิวัฒน์ชีวิตและสังคม.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านสาธารณสุข.** 2559. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.hfocus.org/content/2016/06/12331>

- พิสมัย จันทวิมล. 2541. **นิยามศัพท์ส่งเสริมสุขภาพ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดีไซด์ จำกัด.
- ไพบุลย์ จันทรักษา. 2553. **Best Practice**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/430926>
- มณูเชษฐ์ มະโนธรรม. 2555. **นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Healthy Public Policy)** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/512151>
- มยุรี อนุมานราชธน. 2549. **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- ยลจิต บุตรเวทย์. 2544. **การนำนโยบายไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย**. สถาบันราชภัฏเลย.
- รัฐธรรมนูญ. 2560. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.เกร็ดความรู้.net/tag/รัฐธรรมนูญ-2560/page/23/>
- รัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2550. 2557. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tewfree.com/รัฐธรรมนูญ-2550/>
- โรงพยาบาลสันทราย. 2551. **ยุทธศาสตร์โรงพยาบาลสันทราย**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.sansaihospital.com/images/vision25092015.pdf>
- ศตพล วรปัญญาตระกูล. 2554. **วัฒนธรรมทางการเมือง : รูปแบบที่เหมาะสมในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างการรวมกลุ่มและบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศตวรรษ พุทธาวงศ์. 2551. **ประสิทธิภาพการบริหารองค์การตามหลักธรรมาภิบาล: ศึกษากรณีสำนักงานออกแบบ สำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร**. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- สุเทพ ลีलगาม. 2538. **การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาอาชีพขายบริการทางเพศ : กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพจน์ เจริญขำ. 2554. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอลำปางบุรี จังหวัดกำแพงเพชร**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เสกสรร เชื้อปุย. 2557. **การบริหารจัดการสุขภาวะของประชาชนแบบมีส่วนร่วมกับศูนย์สุขภาพชุมชน เทศบาลเมืองแม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่**. มหาวิทยาลัยแม่ใจ.
- อารีย์ ทีฆะพันธุ์. 2545. **การพัฒนาระบบการตรวจราชการและสมรรถนะขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติของสำนักนายกรัฐมนตรี**. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย เลาหวิเชียร. 2544. **รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

Eugene Bardach. 1980. **The implementation game: what happens after a bill becomes a law.**

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าและเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

เรื่อง

“การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ”

โดย นายจักรภพ อุตมคุณ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณสุข

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยในหลักสูตรปริญญาโทเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพทางสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบของการศึกษาวิจัยในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ทั้งในส่วนของการบริหารจัดการ การดำเนินงานและการปฏิบัติตลอดจนสถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ สามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ต่อยอดในเชิงวิชาการ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัยในลำดับต่อไป

ในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของท่านไว้เป็นความลับ และจะไม่ทำให้ท่านก่อเกิดปัญหาไม่ว่ากรณีใด จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กระบวนการนำนโยบายของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ผลของการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ปัญหาพร้อมแนวทางการแก้ไข รวมทั้งแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีอยู่ 2 ส่วน คือ 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ซึ่งแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน 2) แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ตอน

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร , เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....
 เพศ.....อายุ.....ปี สถานภาพ.....
 ระดับการศึกษา.....
 ตำแหน่งหน้าที่.....ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....
 วัน / เดือน / ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น.
 ยุติการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการนำนโยบายของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

1. กระบวนการนำนโยบายของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ไปสู่การปฏิบัติอาศัยกฎหมาย ระเบียบ นโยบายใด ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

.....

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลของการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

1. การดำเนินงานด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care)

1.1 ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ สามารถเข้าถึงการให้บริการของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้อย่างไร

.....

1.2 ประชาชนส่วนใหญ่หากมีอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นจะเข้ามาใช้บริการของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นที่แรกเนื่องจากสถานที่ตั้งอยู่ในชุมชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายและเป็นที่ปรึกษาด้านสุขภาพ หรือไม่ อย่างไร

.....

1.3 การให้บริการของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการให้บริการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวอย่างต่อเนื่อง หรือไม่ อย่างไร

1.4 ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการให้บริการและดูแลผู้ป่วยที่มีได้ดูแลเฉพาะการรักษาโรคแต่ดูแลสุขภาพครบถ้วนทุกด้าน หรือไม่ อย่างไร

1.5 ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีการส่งต่อและเชื่อมประสานบริการด้านสุขภาพ คือ การเชื่อมโยง ผสมผสานการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวอย่างเป็นระบบ มีการส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการยังหน่วยบริการที่สูงกว่า หรือไม่ อย่างไร

2. หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

2.1. หลักนิติธรรม

1.1. ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารมีหลักการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ หรือไม่ อย่างไร

1.2 ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารได้ยึดหลักการการทำงานภายใต้กฎระเบียบสูงสุด หรือไม่ อย่างไร

2.2. หลักคุณธรรม

2.1 ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนและชุมชน หรือไม่ อย่างไร

2.2 คุณย่สุภาพชุมชนตำบลหนองหาร ปราศจากการทุจริตและปลอดจากการ
แทรกแซงระบบงาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. หลักความโปร่งใส

3.1 คุณย่สุภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการ
ดำเนินงานต่อประชาชนอย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก
หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3.2 คุณย่สุภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น
มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบการทุจริตในการดำเนินงาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. หลักการมีส่วนร่วม

4.1 คุณย่สุภาพชุมชนตำบลหนองหาร เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมใน
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4.2 คุณย่สุภาพชุมชนตำบลหนองหาร เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
เกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. หลักความรับผิดชอบ

5.1 คุณย่สุภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน
หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5.2 ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีระบบในการติดตามประเมินผลในการดำเนินงาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6. หลักความคุ้มค่า

6.1 ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการบริหารและการจัดการในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6.2 ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ตอนที่ 4 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการปฐมภูมิพร้อมแนวทางการแก้ไข รวมทั้งแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

1. ปัญหาที่สำคัญในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care)

.....

.....

.....

.....

2. การแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชน
ตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้**

เรื่อง

“การนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ”

โดย นายจักรภพ อุดมคุณ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณสุข

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยในหลักสูตรปริญญาโทเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพทางสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบของการศึกษาวิจัยในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ทั้งในส่วนของการบริหารจัดการ การดำเนินงานและการปฏิบัติตลอดจนสถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ สามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ต่อยอดในเชิงวิชาการ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัยในลำดับต่อไป

ในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของท่านไว้เป็นความลับ และจะไม่ทำให้ท่านก่อเกิดปัญหาไม่ว่ากรณีใด จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กระบวนการนำนโยบายของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ผลของการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ ปัญหาพร้อมแนวทางการแก้ไข รวมทั้งแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีอยู่ 2 ส่วน คือ 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร ซึ่งแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน 2) แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ตอน

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....
 เพศ.....อายุ.....ปี สถานภาพ.....
 ระดับการศึกษา..... อาศัยอยู่ในตำบล.....
 วัน / เดือน / ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น.
 ยุติการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลของการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชน
ตำบลหนองหารไปสู่การปฏิบัติ

1. ท่านรู้จักและทราบได้อย่างไรว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเปิดให้บริการดูแลรักษาและ
ตรวจสุขภาพ

2. ท่านคิดว่าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการเข้าถึงประชาชนในการให้บริการด้านระบบ
บริการปฐมภูมิ (Primary Care) หรือไม่ อย่างไร

3. ท่านคิดว่าเมื่อมีอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น เช่น อาการปวดหัวมีไข้ ท่านจะเข้ามาใช้บริการของศูนย์
สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารเป็นที่แรก เนื่องจากมีสถานที่ตั้งอยู่ในชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย
หรือไม่อย่างไร

4. ท่านคิดว่าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการให้บริการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวอย่าง
ต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร

5. ท่านคิดว่าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการให้บริการรักษาโรคและดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างครอบคลุมทุกด้าน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6. ท่านคิดว่าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร มีการดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นระบบและมีการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษายังหน่วยบริการที่สูงกว่า หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

7. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

.....

.....

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพร้อมแนวทางการแก้ไข รวมทั้งแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

1. ปัญหาที่สำคัญจากการรับบริการหรือการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) ของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านต้องการให้ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้านระบบบริการปฐมภูมิ (Primary Care) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าแนวทางการนำนโยบายสุขภาพชุมชนของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหารที่ดีไปสู่การปฏิบัติควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้

1. คุณศรีวรรณ แสงสุวรรณ
2. คุณสุพิศ สุจริต
3. คุณธัน มิตรใจมา
4. คุณถา มุลพิงค์
5. คุณจันทร์ปอง ทวีนพรัตน์
6. คุณนิภาพร ชัยศิลป์เด่น
7. คุณอัมพร แก้วนวล
8. คุณสาวอากาศ ศรีนวลขาว
9. คุณสุมาลี อินตะยวง
10. คุณทองจันทร์ มหาไม้
11. คุณสาวนรา การะเกด
12. คุณบัวลอย อินทอง
13. คุณพัฒนา คุณยศยิ่ง
14. คุณศิริพร คำกิติ
15. คุณวราลัย วงศ์เสื่อ
16. คุณตาเขียว ประพฤติ
17. คุณพัชรี เทพินทร์
18. คุณสายสุณีย์ เฟื่องชูชาติ
19. คุณอัคราภรณ์ สงวน
20. คุณดวง ภูคาม
21. คุณจันทร์ดีบ ทิพย์กำ
22. คุณแอนนา แซ่ว่าง
23. คุณสุภาภรณ์ เทพินทร์
24. คุณอารี เก่งกาจ
25. คุณตา แสงใจ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายจักรภพ อุดมคุณ	
เกิดเมื่อ	14 กันยายน 2535	
ประวัติการศึกษา	2558	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
	2554	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
	2551	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
อีเมล		Kyoza@hotmail.com

